

ТЕМПУС ПРОЈЕКАТ СИПУС

„ЈАЧАЊЕ ПОЛИТИКА ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЈЕ НА УНИВЕРЗИТЕТИМА У СРБИЈИ“

ПРЕГЛЕД ОСНОВНИХ РЕЗУЛТАТА

TEMPUS PROJECT SIPUS

“STRENGTHENING OF INTERNATIONALISATION POLICIES AT UNIVERSITIES IN SERBIA”

OVERVIEW OF MAIN RESULTS

Impressum:
Publisher: **University of Novi Sad**, TEMPUS project 544538-TEMPUS-12013-1-RS-TEMPUS-SMGR „Strengthening of Internationalisation Policies at Universities in Serbia“ - SIPUS
Press: **250**
Design: **Baseline Design Studio**, Augusta Cesarca 3, 21000 Novi Sad
Print: **FUTURA doo**, Mažuranićeva 46, 21131 Petrovaradin

With the support of the TEMPUS Programme of the European Union

Disclaimer:
The European Commission support for the production of this publication does not constitute endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

www.GoInternational.uns.ac.rs
e-mail: sipus@uns.ac.rs

Strengthening of Internationalisation Policies at Universities in Serbia

www.GoInternational.uns.ac.rs

// САДРЖАЈ: // CONTENT:

УСВОЈЕНЕ СТРАТЕГИЈЕ ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЈЕ НА ПАРТНЕРСКИМ УНИВЕРЗИТЕТИМА У СРБИЈИ 15

INTERNATIONALISATION STRATEGIES ADOPTED BY SERBIAN PARTNER UNIVERSITIES 15

Предговор 17

Foreword 17

СТРАТЕГИЈА ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЈЕ УНИВЕРЗИТЕТА У НОВОМ САДУ 19

СТРАТЕГИЈА ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЈЕ УНИВЕРЗИТЕТА У НОВОМ САДУ 21

1. Појмовно одређење и значај интернационализације 22
2. Стратешка опредељења Универзитета у Новом Саду 22
3. Стратешки циљеви Универзитета у Новом Саду 23

3.1. У области науке 23
3.2. У области високог образовања 23
3.3. У области трансфера знања и технологија 24

4. Стратешко позиционирање 24

4.1. Регионално позиционирање 24
4.2. Позиционирање у Европи 24
4.3. Глобално позиционирање 24

5. Међународна сарадња 25

5.2. Билатерални споразуми о сарадњи 25
5.3. Стратешка партнерства 25
5.4. Мултилатерални споразуми о сарадњи 26
5.5. Мрежно повезивање са страним институцијама, организацијама и асоцијацијама 26
5.6. Учешће у програмима мобилности Европске уније 26
5.7. Учешће у програмима мобилности држава, међународних организација и асоцијација ван Европске уније 26
6. Акциони план за интернационализацију Универзитета у Новом Саду 27
7. Центар за интернационализацију Универзитета у Новом Саду 27
8. Стручна служба за међународну сарадњу и интернационализацију Универзитета у Новом Саду 27

UNIVERSITY OF NOVI SAD INTERNATIONALISATION STRATEGY 29

UNIVERSITY OF NOVI SAD INTERNATIONALISATION STRATEGY 31

1. Defining the concept and meaning of internationalisation 32
2. Strategic orientations of the University of Novi Sad 32
3. Strategic objectives of the University of Novi Sad 33
3.1. In the domain of science *33*
3.2. In the domain of higher education *33*
3.3 In the domain of knowledge and technology transfer *34*
4. Strategic positioning 34
4.1. Regional positioning *34*
4.2. Positioning in Europe *34*
4.3. Global positioning *34*
5. International cooperation 35
5.1. Priorities *35*
5.2. Bilateral agreements on cooperation *35*
5.3. Strategic partnerships *35*
5.4. Multilateral agreements on cooperation *36*
5.5. Networking with foreign institutions, organisations and associations *36*
5.6. Participation in mobility programmes of the European Union *36*
5.7 Participation in mobility programmes of states, international organisations and associations outside the European Union *36*
6. Action plan for internationalisation of the University of Novi Sad *36*
7. Center for internationalisation of the University of Novi Sad *37*
8. Office for international relations and internationalisation of the University of Novi Sad *37*

СТРАТЕГИЈА ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЈЕ УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ 39

СТРАТЕГИЈУ ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЈЕ УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ 41
1. Увод: оквир 41
2. Циљеви: 41
2.1 Општи: *41*
СТРАТЕГИЈА ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЈЕ 41
2.2 Посебни: *42*
3. Задаци: 42
4. Закључак: 43

STRATEGY FOR THE INTERNATIONALIZATION OF THE UNIVERSITY OF BELGRADE 45

STRATEGY FOR THE INTERNATIONALIZATION OF THE UNIVERSITY OF BELGRADE 47
1. Introduction: framework 47
2. Aims 47
2.1. General aims *47*

2.2. Specific aims *48*
3. Objectives 48
4. Conclusion 49

СТРАТЕГИЈА ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЈЕ УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ 51

СТРАТЕГИЈА ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЈЕ УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ 2015 – 2020. 53

Увод *53*
Циљеви 54
1. Унапређење студијских програма *54*
2. Повећање броја долазне и одлазне мобилности *55*
3. Унапређење сарадње са страним универзитетима, и истраживачким установама, привредом и другим партнерским институцијама кроз међународне пројекте *55*
4. Посвећеност универзитета интернационализацији *55*

THE STRATEGY OF INTERNATIONALIZATION OF THE UNIVERSITY OF KRAGUJEVAC 59

UNIVERSITY OF KRAGUJEVAC THE STRATEGY OF INTERNATIONALIZATION OF THE UNIVERSITY OF KRAGUJEVAC 2015 – 2020 61
Introduction 61
Vision 62
Mission 62
Goals 63
1. Promotion of study programmes *63*
2. INCREASE OF THE NUMBER OF INCOMING AND OUTGOING MOBILITIES *63*
3. PROMOTION OF THE COOPERATION WITH FOREIGN *63*
4. University's commitment to internationalization *65*

СТРАТЕГИЈА ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЈЕ УНИВЕРЗИТЕТА У НИШУ 67

СТРАТЕГИЈУ ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЈЕ УНИВЕРЗИТЕТА У НИШУ 69

1. Увод: оквир 69
2. Циљеви интернационализације 69
2.1 Општи циљеви *69*
2.2 Посебни циљеви *70*
3. Задаци и активности 70
3.1. Промовисање интернационализације универзитета *70*
3.2. Унапређење студијских програма *71*
3.3. Развој програма академске мобилности *72*

3.4 Стварање синергије између образовања, истраживања и иновација 73
4. Закључци 73

STRATEGY FOR THE INTERNATIONALIZATION OF THE UNIVERSITY OF NIŠ 77

STRATEGY FOR THE INTERNATIONALIZATION OF THE UNIVERSITY OF NIŠ 79
1. Introduction: framework 79
2. Internationalization objectives 79
2.1. General aims 79
2.2. Specific aims 80
3. Tasks and activities 80
3.1. Promotion of the university internationalization 80
3.2. Improvement of study programs 81
3.3. Development of academic mobility programs 82
3.4. Creation of synergy of education, research and innovation 83
4. Conclusion 85

СТРАТЕГИЈА ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЈЕ ДРЖАВНОГ УНИВЕРЗИТЕТА У НОВОМ ПАЗАРУ 87

СТРАТЕГИЈУ ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЈЕ ДРЖАВНОГ УНИВЕРЗИТЕТА У НОВОМ ПАЗАРУ (2014-2019) 89
1. Увод 89
2. Процес интернационализације 89
2.1. Канцеларија за контролу квалитета наставе 90
2.2. Канцеларија за развој каријере и праћење дипломаца (алумни) и питање међународне сарадње и мобилности студената 90
2.3. Научноистраживачки центар 90
3. Програм међународне научне сарадње и смернице за рад 91
4. Кључни циљеви и приоритетне области деловања 91
5. Задаци 92
6. Закључак 93

INTERNATIONALIZATION STRATEGY OF THE STATE UNIVERSITY IN NOVI PAZAR 95

INTERNATIONALIZATION STRATEGY OF THE STATE UNIVERSITY IN NOVI PAZAR (2014-2019) 97
1.Introduction 97
2. Internationalization process 97
2.1. Quality control office 98

2.2. The Office for Career Development and monitoring of graduates (alumni) and the issue of international cooperation and student mobility *98*
2.3. Scientific research center *98*
3. Program of the international scientific cooperation and work guidance *99*
3.1 Main goals and priorities *99*
5. Tasks 101
6. Conclusion 101

СТРАТЕГИЈА ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЈЕ УНИВЕРЗИТЕТА СИНГИДУНУМ 103

СТРАТЕГИЈА ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЈЕ УНИВЕРЗИТЕТА СИНГИДУНУМ (2014 – 2019) 105

Реч ректора 105
Увод 106
Историјат Универзитета Сингидунум 106
Постигнути резултати 107
Наша визија 107
Мисија и друштвена одговорност 108
Кључни циљеви и стратешки планови 108
Стандардизација студијских програма заснована на интернационалним нормама 108
Развој и реализација програма мобилности студената 109
Развој и реализација програма мобилности наставног кадра 109
Развој и реализација програма заједничких/двојних диплома 110
Учешће у заједничким образовно-истраживачким пројектима 110
Евалуација, извештаји, оцена достигнућа, континуитет 111
Закључак 111

UNIVERSITY INTERNATIONALIZATION STRATEGY SINGIDUNUM 113

UNIVERSITY INTERNATIONALIZATION STRATEGY SINGIDUNUM (Five-year period 2014 – 2019) 115

Rector's Address 115
Introduction 116
Singidunum University History 116
International Credentials 116
Our Vision 117
Mission and Social Responsibility 117
Core Objectives and Particular Goals 118
Programme standardization based on the international norms and requirements 118
Development and deployment of student mobility programmes 119

Development and deployment of staff mobility programmes 119
Development and deployment of joint degree / double degree programmes 120
Participation in joint educational / research projects 120
Evaluation, Reporting, Achievements Measurement, Continuity 120
Particular achievement measurement techniques will be developed in due course. 121
International Office 121
Conclusion 121

ПРЕДЛОГ НАЦИОНАЛНЕ СТРАТЕГИЈЕ ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЈЕ ВИСОКОГ ОБРАЗОВАЊА И ПРЕПОРУКЕ ЗА ЗАЈЕДНИЧКЕ СТУДИЈСКЕ ПРОГРАМЕ 123

DRAFT OF THE NATIONAL HIGHER EDUCATION INTERNATIONALISATION STRATEGY AND RECOMMENDATIONS FOR JOINT STUDY PROGRAMMES 123

СТРАТЕГИЈА ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЈЕ ВИСОКОГ ОБРАЗОВАЊА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ ДО 2025. 125

Увод 125
Тренутно стање, разлози за доношење стратегије и дефиниција проблема 126
Институционални оквир за спровођење интернационализације 128
Циљеви Стратегије 129
ОПШТИ ЦИЉ: Унапређивање интернационализације као важног предуслова за осигурање отворености, квалитета и конкурентности високог образовања 129
ПОСЕБАН ЦИЉ: Обезбеђивање предуслова за унапређивање интернационализације високог образовања и науке 130
Краткорочни циљеви (КЦ) - до краја 2017. године 130
Средњорочни циљеви (СЦ) - до краја 2020. године 130
Индикатори 131
Потребни подаци 131
ПОСЕБАН ЦИЉ: Интернационализација наставног и ненаставног кадра кроз повећавање њихових капацитета за стратешки приступ међународној сарадњи у области високог образовања и науке 131
Краткорочни циљеви (КЦ) - до краја 2017.године 132
Средњорочни циљеви (СЦ) - до краја 2020.године 132
Дугорочни циљеви (ДЦ)- до краја 2025.године 132
Индикатори 133
Потребни подаци 133
ПОСЕБАН ЦИЉ: Интернационализација студијских програма кроз повећање броја заједничких студијских програма са страним високообразовним институцијама и броја студијских програма који могу да се изводе на страном језику 134
Средњорочни циљеви (СЦ) - до краја 2020.године 134
Дугорочни циљеви (ДЦ)- до краја 2025.године 135
Индикатори 135

Потребни подаци *135*
ПОСЕБАН ЦИЉ: Повећавање броја студената који су укључени у процесе интернационализације и броја страних студената који су укључени у наставно-научне процесе у Србији *136*
Краткорочни циљеви (КЦ)- до краја 2017. године *136*
Средњорочни циљеви (СЦ)- до краја 2020. године *136*
Дугорочни циљеви (ДЦ)- до краја 2025. године *137*
Индикатори *138*
Потребни подаци *138*
ПОСЕБНИ ЦИЉ: Укључивање дијаспоре у наставно-научне процесе у Србији. *138*
Краткорочни циљеви (КЦ)- до краја 2017.године *138*
Средњорочни циљеви (СЦ)- до краја 2020.године *139*
Дугорочни циљеви (ДЦ)- до краја 2025.године *140*
Индикатори *141*
Потребни подаци *141*
Спровођење и праћење спровођења Стратегије 141
ПРИЛОГ А: 142
Ефекти интернационализације *142*
Индикатори финансијских ефеката интернационализације 145
Одлазећа мобилност *146*
Референце: *147*

DRAFT OF THE NATIONAL HIGHER EDUCATION INTERNATIONALISATION STRATEGY IN THE REPUBLIC OF SERBIA 2017-2025 149

HIGHER EDUCATION INTERNATIONALISATION STRATEGY IN THE REPUBLIC OF SERBIA BY 2025 151
Introduction 151
Current state, reasons for strategy adoption and problem definition 152
Institutional framework for implementation of internationalisation 154
Objectives of the Strategy 155
Overall objective: Improving the internationalisation as an important precondition for ensuring transparency, quality and competitiveness of higher education *155*
SPECIFIC OBJECTIVE: Providing preconditions for improving the internationalisation of higher education and science. 155
Short-term objectives (SO) - by the end of 2017 ..... *156*
Mid-term objectives (MO) - by the end of 2020 ..... *157*
Indicators *157*
Required data *157*
SPECIFIC OBJECTIVE: The internationalisation of teaching and administrative staff by increasing their capacities for the strategic approach to international cooperation in higher education and science. 158
Short-term objectives (SO) - by the end of 2017 ..... *158*
Mid-term objectives (MO) - by the end of 2020 ..... *158*
Long-term objectives (LO) - by the end of 2025 ..... *159*

Indicators ... *159*
Required data ... *160*
SPECIFIC OBJECTIVE: The internationalisation of study programmes through increasing the number of joint programmes with foreign higher education institutions and the number of study programmes that can be taught in a foreign language. ... *160*
Short-term objectives (SO) - by the end of 2017 ... *160*
Mid-term objectives (MO) - by the end of 2020 ... *160*
Long-term objectives (LO) - by the end of 2025 ... *161*
INDICATORS ... *161*
Data required ... *162*
SPECIFIC OBJECTIVE: Increase in the number of students involved in the process of internationalisation and the number of foreign students who are involved in teaching and scientific processes in Serbia ... *162*
Short-term objectives (SO) - by the end of 2017 ... *162*
Mid-term objectives (MO) - by the end of 2020 ... *162*
LONG-TERM OBJECTIVES (LO) - by the end of 2025 ... *163*
Indicators ... *164*
Required data ... *164*
SPECIFIC OBJECTIVE: Including the diaspora in the teaching and scientific processes in Serbia. ... *165*
Short-term objectives (SO) - by the end of 2017 ... *165*
MID-TERM OBJECTIVES (MO) - by the end of 2020 ... *165*
Long-term objectives (LO) - by the end of 2025 ... *166*
Indicators ... *167*
Required data ... *167*
Implementation of the Strategy and monitoring ... *167*
ANNEX A: ... 168
Effects of internationalisation ... *168*
Financial effect indicators of internationalisation ... *171*
References ... 172

ПРЕПОРУКЕ ЗА ДЕФИНИСАЊЕ СТАНДАРДА ЗА ЗАЈЕДНИЧКЕ СТУДИЈСКЕ ПРОГРАМЕ ... 175

Препоруке за дефинисање стандарда за заједничке студијске програме ... 177
Увод ... 177
Подношење материјала за акредитацију ... 177
СТАНДАРД 1: Структура студијског програма ... 177
Студијски програм садржи елементе утврђене законом (који се детаљно исказују у одговарајућим стандардима) ... *177*
Карактеристике заједничког студијског програма ... *177*
Конзорцијум ... *178*
Диплома и додатак дипломи ... *179*
Уговор о покретању заједничког студијског програма ... *179*
Јавност у раду ... *179*
Прилози: ... *180*
СТАНДАРД 2: Сврха студијског програма ... 180

Студијски програм има јасно дефинисану сврху и улогу у образовном систему, доступну јавности.. 180
Сврха 180
Релевантност..... 180
Циљна група..... 181
СТАНДАРД 3: Циљеви студијског програма..... 181
СТАНДАРД 4: Компетенције дипломираних студената..... 181
Прилози:..... 181
СТАНДАРД 5: Курикулум..... 181
Академски календар 181
Прилози 182
СТАНДАРД 6: Квалитет, савременост и међународна усаглашеност студијског програма..... 182
Прилози 182
СТАНДАРД 7: Упис студенТата..... 182
Прилози 183
СТАНДАРД 8: Оцењивање и напредовање студената..... 183
Оцењивање..... 183
Мобилност..... 183
Напредовање..... 184
Прилози 184
СТАНДАРД 9: Наставно особље 184
СТАНДАРД 10: Организациона и материјална средства 184
Финансијски план..... 184
Место реализације студијског програма..... 185
Прилози 185
СТАНДАРД 11: Контрола квалитета 185
СТАНДАРД 12: Студије на даљину..... 186
Пакет материјала за учење 186
Наставно особље 186
Консултације..... 187
Контрола знања..... 187
Студенти 187
Инфраструктура..... 187

Internationalisation @
the University of Graz

УСВОЈЕНЕ СТРАТЕГИЈЕ ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЈЕ НА ПАРТНЕРСКИМ УНИВЕРЗИТЕТИМА У СРБИЈИ

INTERNATIONALISATION STRATEGIES ADOPTED BY SERBIAN PARTNER UNIVERSITIES

Предговор

Основни циљ пројекта СИПУС био је да се створе услови под којима би се процес интернационализације високог образовања и науке у Републици Србији и на универзитетима у Србији унапредио на начин који подразумева стратешки и структурирани приступ.
Квалитативни помак у процесу интернационализације указује на чињеницу да је Пројекат био усмерен на развијање и спровођење сврсисходних, транспарентних и далекосежних националних и институционалних стратегија, политика и мера које у великој мери подржавају међународну сарадњу у високом образовању и побољшавају квалитет и делокруг међународних партнерстава успостављених у оквиру Европског простора високог образовања и Европског истраживачког простора.
Предметна публикација приказује неке од исхода Пројекта које су партнерске високошколске институције укључене у Пројекат званично усвојиле, али и резултате добијене у оквиру Пројекта, који ће у виду стручних предлога бити предочени релевантним националним телима.
Пројекат се од почетне идеје до самог завршетка реализације ослањао на све претходно остварене резултате у области међународне сарадње и на експертизу наставника, истраживача, администратора и студената. СИПУС координациони тим Универзитета у Новом Саду се овим путем најискреније захваљује свим учесницима у процесу интернационализације који су допринели резултатима и исходима Пројекта.

СИПУС тим, Универзитет у Новом Саду

Foreword

The main goal of the SIPUS project was to create conditions in which the process of internationalisation of higher education and research in the Republic of Serbia, and at Serbian universities, could be advanced in a strategic and structured way.
The qualitative leap in the process of internationalisation meant that the Project aimed at developing and implementing meaningful, transparent and far-reaching national and institutional strategies, policies and measures that truly facilitate international cooperation in higher education and raise the quality and scope of international partnerships established within EHEA and ERA.
The publication presents some of the Project outcomes that have been officially adopted at the partner HEIs involved in the Project, but also the outcomes developed by the Project, which will be put fourth, as expert proposals, to the relevant national authorities.
Since the Project built upon all the previous results in the field of international cooperation and the expertise of academics, researchers, administrators and students, the SIPUS coordinating team of the University of Novi Sad would like to express its sincerest gratitude to all the stakeholders in the process of internationalisation who contributed to the results and outcomes of the Project.

SIPUS team, University of Novi Sad

СТРАТЕГИЈА ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЈЕ УНИВЕРЗИТЕТА У НОВОМ САДУ

На основу члана 16 и члана 73, став 1, тачка 1 и 39 Статута Универзитета у Новом Саду, на седници Сената одржаној 12. јула 2016. године једногласно је усвојена

СТРАТЕГИЈА ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЈЕ УНИВЕРЗИТЕТА У НОВОМ САДУ

1. Појмовно одређење и значај интернационализације
2. Стратешка опредељења Универзитета у Новом СадуСтратешки циљеви Универзитета у Новом Саду

3.1. У области науке
3.2. У области високог образовања
3.3. У области трансфера знања и технологија

3. Стратешко позиционирање

4.1. Регионално позиционирање
4.2. Позиционирање у Европи
4.3. Глобално позиционирање

5. Међународна сарадња

5.1. Приоритети
5.2. Билатерални споразуми о сарадњи
5.3. Стратешка партнерства
5.4. Мултилатерални споразуми о сарадњи
5.5. Мрежно повезивање са страним институцијама, међународним организацијама и асоцијацијама
5.6. Учешће у програмима мобилности Европске уније
5.7. Учешће у програмима мобилности држава, међународних организација и асоцијација ван Европске уније

6. Акциони план за интернационализацију Универзитета у Новом Саду

7. Центар за интернационализацију Универзитета у Новом Саду

8. Стручна служба за међународну сарадњу и интернационализацију Универзитета у Новом Саду

1. Појмовно одређење и значај интернационализације

Интернационализација је процес имплементације интернационалних, интеркултуралних и наднационалних елемената у универзитетску наставу, истраживања и пратеће активности ради потпунијег укључивања универзитета у регионалне, европске и глобалне токове у области науке, високог образовања и трансфера знања.

Интернационализација је двострани процес. Она се, са једне стране, састоји у сазнавању и добровољном прихватању туђих вредности, стандарда и достигнућа, а са друге, у представљању сопственог система вредности и резултата у различитим областима и у стварању услова да они буду препознати и прихваћени у иностранству.

Интернационализација се остварује кроз научну и образовну интеракцију која, у мањој или већој мери, води ка преузимању страних националних и/или страних наднационалних достигнућа и стандарда. У таквим околностима треба јасно дефинисати стратешка опредељења и успоставити равотежу између потребе да се Универзитет на одговарајући начин укључи у савремене токове и потребе да се остваре други интереси академске заједнице и друштва у целини.

2. Стратешка опредељења Универзитета у Новом Саду

Академска заједница Универзитета у Новом Саду, коју чини више од 50.000 студената и 5.000 запослених, на 14 факултета и два научна института, у четири централноевропска града, обликује своју будућност заједно са другим научним и образовним институцијама које припадају отвореном образовном и научном простору уједињене Европе, али је једнако отворена за сарадњу и са институцијама у другим деловима света.

Универзитет у Новом Саду остварује своју мисију у области науке, образовања и трансфера знања у складу са системом вредности који је општеприхваћен у развијеним европским земљама и примењује академске стандарде утврђене међународним споразумима које је потписала и ратификовала Република Србија.

Имплементацијом јединствених европских стандарда и поступањем у складу са добром и општеприхваћеном праксом европских земаља, Универзитет у Новом Саду уклања препреке које онемогућавају или отежавају размену информација, идеја, знања, људи и средстава у јединственој Европи и тиме потврђује своје опредељење да буде отворени европски универзитет. При том је за полазиште узет принципијелни став да у пуној мери мора бити уважавана чињеница да је Универзитет у Новом Саду јавна институција чији је оснивач држава и да он има обавезу да се стара о националним интересима у области науке, образовања и трансфера знања, те да у свему треба да поступа у складу са стратешким документима и прописима који важе у Републици Србији.

Универзитет у Новом Саду се определио за отвореност и сарадњу у доброј вери да ће и остале институције које се залажу за интернационализацију поступати у складу са принципима узајамног уважавања, равноправности и противљења било каквој врсти академске доминације.

3. Стратешки циљеви Универзитета у Новом Саду

3.1. У области науке

Стратешки циљеви у области науке су:

- увођење савремених и општеприхваћених стандарда научног рада који важе у развијеним земљама;
- успостављање шире сарадње са водећим научним институцијама у свету;
- успостављање широке сарадње са научницима из других земаља који постижу врхунске резултате у својим областима;
- стварање услова да се у научне и развојне пројекте који се реализују у оквиру Универзитета укључи што више исељеника са простора Републике Србије и некадашње Југославије, који раде у водећим институцијама у свету;
- стварање услова да се научници са Универзитета у Новом Саду укључе у што већи број међународних научних и развојних пројеката;
- стварање услова да водећи научници Универзитета у Новом Саду буду у прилици да представе своја достигнућа међународној јавности;
- успостављање ефикасније размене података којима располаже Универзитет у Новом
- Саду;
- шири и ефикаснији трансфер знања и и технологија у међународним оквирима;
- постизање врхунских резултата у што већем броју научних области који ће допринети томе да Универзитет у Новом Саду остане једна од водећих научних институција у региону, да постане један од водећих универзитета у Европи и да буде познат у свету као напредна, квалитетна и перспективна научна институција.

3.2. У области високог образовања

Стратешки циљеви у области високог образовања су:

- увођење савремених и општеприхваћених стандарда образовног рада који важе у развијеним земљама;
- увођење савремених студијских програма у сарадњи са страним високообразовним институцијама;
- већи број студијских програма на страним језицима;
- успостављање шире сарадње са водећим високошколским институцијама у свету;
- успостављање широке сарадње са врхунским предавачима из других земаља и њихово ангажовање у својству гостујућих професора;
- стварање услова да се у образовни процес који се реализују у оквиру Универзитета
- укључи што више исељеника са простора Републике Србије и некадашње Југославије, који раде на водећим универзитетима у свету;
- стварање услова да се у образовни процес који се реализује у оквиру страних универзитета укључи више наставника и сарадника Универзитета у Новом Саду;
- организовано учешће студената на што више међународних (регионалних, европских и светских) такмичења ради компетентне и објективне оцене квалитета високог образовања које пружа Универзитет у Новом Саду у оквиру својих студијских програма.

3.3. У области трансфера знања и технологија

Стратешки циљеви у области трансфера знања и технологија су:

- јачање иновационог потенцијала Универзитета и његових чланица кроз широку и интензивну сарадњу са страним институцијама и асоцијацијама;
- препознатљивост Универзитета у Новом Саду на регионалном и глобалном плану по високом нивоу иновативности и великом броју start up и spin off компанија у области савремених технологија;
- приступ информацијама од значаја за развој нових технологија;
- размена информација од значаја за трансфер знања и технологија;
- активно укључивање Универзитета и његових компанија у међународне привредне токове;
- подршка развоју недовољно развијених подручја у региону и другим деловима света, кроз доброчини трансфер знања и технологија.

4. Стратешко позиционирање

4.1. Регионално позиционирање

Универзитет у Новом Саду већ дуже време спада међу водеће научне и високообразовне институције у региону. Један од стратешких циљева је да та позиција буде трајно очувана. Истовремено, Универзитет у Новом Саду, као јавна и друштвеноодговорна институција, има обавезу да доприноси развоју других универзитета у региону којима је потребна подршка, а тиме и јачању међународног угледа друштвене заједнице којој припада.

4.2. Позиционирање у Европи

Универзитет у Новом Саду је препознатљив у Европи, али не у мери која одговара његовим потенцијалима и достигнућима у области науке, образовања и уметности. Један од приоритетних стратешких циљева је да се повећају видљивост, препознатљивост и углед Универзитета и његових чланица у јединственом европском простору. Универзитет као целина, и факултети и институти који су у његовом саставу, треба да буду активно укључени у релевантне асоцијације и мреже, а у појединим областима да имају и неку од водећих улога.

4.3. Глобално позиционирање

Универзитет у Новом Саду треба да буде препознат, признат и познат као институција која има активну улогу у области науке, образовања и трансфера знања, на глобалном плану. Наставници, сарадници, истраживачи и студенти треба да учествују на што више глобалних (светских) научних и стручних скупова. При том, треба настојати да Универзитет представљају најбољи чланови академске заједнице и да им за то буде обезбеђена одговарајућа организациона и финансијска подршка. У складу са финансијским и другим могућностима треба самостално или у сарадњи са страним институцијама и организацијама организовати светске скупове високог ранга, у областима у којима Универзитет и његове чланице постижу запажене резултате.

Универзитет у Новом Саду треба да дâ свој допринос равномерном развоју у глобалним размерама и да пружа научну, образовну и техничку подршку појединцима и институцијама у неразвијеним земљама, следећи при том искуства и примере најпознатијих универзитета у свету.

5. Међународна сарадња

5.1.1. Приоритети

5.1.1. Сарадња са универзитетима који су водећи у свету.

5.1.2. Сарадња и мрежно повезивање са универзитетима који су водећи у региону.

5.1.3. Сарадња са страним универзитетима који могу допринети остваривању стратешких циљева Републике Србије, Аутономне покрајине Војводине, четири универзитетска града и других локалних заједница, као и компанија чија се седишта налазе на територији Републике Србије.

5.1.4. Сарадња са страним универзитетима који се налазе у срединама у којима живи већи број припадника српског народа.

5.1.5. Сарадња са страним универзитетима који су од посебног значаја за националне мањине у Републици Србији.

5.1.6. Сарадња са универзитетима у региону којима је потребна подршка Универзитета у Новом Саду.

5.1.7. Сарадња са универзитетима у неразвијеним земљама којима је потребна подршка Универзитета у Новом Саду у области науке, образовања и јачања капацитета.

5.2. Билатерални споразуми о сарадњи

Универзитет у Новом Саду треба да шири круг институција са којима ће сарађивати у области науке и високог образовања. Билатералну сарадњу треба успостављати са водећим универзитетима и институтима који могу допринети развоју и угледу УНС-а и његових чланица. Са друге стране, Универзитет у Новом Саду треба да подржава развој других, мање по знатих универзитета и да на тај начин остварује своју регионалну и глобалну мисију.

5.3. Стратешка партнерства

Када постоје узајмни виши интереси Универзитета у Новом Саду и других, страних институција, билатералну сарадњу треба подићи на ниво стратешког партнерства, које подразумева координисано деловање у више различитих области, заједничко руковођење великим научноистраживачким и развојним пројектима, функционално повезивање ресурса којима партнерске институције располажу, заједничко јачање капацитета, заједнички наступ према трећим лицима и сл. Стратешка партнерства треба развијати селективно и са институцијама које су у региону и на ширем простору познате по високим резултатима у области науке, образовања и трансфера знања.

5.4. Мултилатерални споразуми о сарадњи

Универзитет у Новом Саду треба да буде иницијатор, покретач, носилац и координатор великих научноистраживачких и развојних пројеката, организатор и суорганизатор престижних конференција високог ранга и других великих међународних скупова, у сарадњи са другим институцијама и међународним организацијама и асоцијацијама. У том циљу треба закључити одговарајуће мултилатералне споразуме о сарадњи.

5.5. Мрежно повезивање са страним институцијама, организацијама и асоцијацијама

Универзитет у Новом Саду треба да се укључи у постојеће мреже универзитета, међународних организација и асоцијација, које омогућују трајније и непосредније функционално повезивање у области науке, образовања и трансфера знања. У областима у којима не постоји адекватан облик организовања, Универзитет у Новом Саду треба да иницира сарадњу и да преузме одговорност за умрежавање и координацију.

5.6. Учешће у програмима мобилности Европске уније

Шира размена професора, асистената, истраживача, студената и ненаставног особља, у оквиру Ерасмус плус програма и других програма мобилности чији је носилац Европска унија, један је од стратешких приоритета Универзитета у Новом Саду и његових чланица. У тим оквирима треба успоставити одговарајућу сразмеру између броја оних који одлазе на стране универзитете и оних који долазе на Универзитет у Новом Саду.

5.7. Учешће у програмима мобилности држава, међународних организација и асоцијација ван Европске уније

Универзитет у Новом Саду има стратешки интерес да успостави и унапређује размену професора, асистената, истраживача, студената и ненаставног особља са појединим научним и образовним институцијама и међународним организацијама и асоцијацијама чије је седиште ван Европске уније. То се првенствено односи на универзитете у Сједињеним Америчким Државама, Руској Федерацији и Народној Републици Кини.

Универзитет у Новом Саду је отворен за најширу сарадњу у области науке и високог образовања, на основама равноправности и узајамног уважавања.

6. Акциони план за интернационализацију Универзитета у Новом Саду

Начин остваривања стратешких опредељења и циљева утврђених овом стратегијом биће прецизније уређен Акционим планом за интернационализацију Универзитета у Новом Саду, који ће донети Сенат Универзитета, уз претходне консултације са факултетима, институтима и стручним већима.

7. Центар за интернационализацију Универзитета у Новом Саду

Ради ефикаснијег спровођења основних стратешких опредељења и Акционог плана, треба формирати Центар за интернационализацију Универзитета у Новом Саду, као организациону јединицу, без правног субјективитета.

Центар би био задужен за припрему аналитичких докумената и других подлога за доношење одлука у вези са интернационализацијом.

8. Стручна служба за међународну сарадњу и интернационализацију Универзитета у Новом Саду

За оперативне послове у вези са интернационализацијом задужена је досадашња Канцеларија за међународну сарадњу.

ПРЕДСЕДНИК СЕНАТА

Проф. др Душан Николић

UNIVERSITY OF NOVI SAD INTERNATIONALISATION STRATEGY

According to Article 16 and Article 73, Paragraph 1, Items 1 and 39 of the Statute of the University of Novi Sad, the Senate of the University of Novi Sad, at the session held on 12 July 2016, unanimously adopts

UNIVERSITY OF NOVI SAD INTERNATIONALISATION STRATEGY

1. Defining the concept and meaning of internationalisation

2. Strategic orientations of the University of Novi Sad

3. Strategic objectives of the University of Novi Sad
3.1. In the domain of science
3.2. In the domain of higher education
3.3. In the domain of knowledge and technology transfer

4. Strategic positioning
4.1. Regional positioning
4.2. Positioning in Europe
4.3. Global positioning

5. International cooperation
5.1. Priorities
5.2. Bilateral agreements on cooperation
5.3. Strategic partnerships
5.4. Multilateral agreements on cooperation
5.5. Networking with foreign institutions, international organisations and associations
5.6. Participation in mobility programmes of the European Union
5.7. Participation in mobility programmes of states, international organisations and associations, outside of the European Union

6. Action plan for the internationalisation of the University of Novi Sad

7. Centre for internationalisation of the University of Novi Sad

8. Office for international relations and internationalisation of the University of Novi Sad

1. Defining the concept and meaning of internationalisation

Internationalisation is a process of introducing international, intercultural and supranational elements into university teaching, research, and associated activities, for the purpose of a more comprehensive university involvement in the regional, European and global trends in the fields of science, higher education and knowledge transfer.

Internationalisation is a reciprocal process. While it endorses the increasing awareness and acknowledgement of foreign values, standards and accomplishments, it also presents one's own system of values and results in different domains, creating conditions for those to be recognised and accepted abroad.

Internationalisation is acheived through the scientific and educational interaction, which, to a lesser or greater extent, leads towards acquiring foreign national and/or foreign international accomplishments and standards. Under such circumstances, it is necessary to clearly define strategic orientations and strike a balance between the need to appropriately include the university into contemporary trends and the need to achieve other interests of the academic community and the society as a whole.

2. Strategic orientations of the University of Novi Sad

The academic community of the University of Novi Sad, which comprises more than 50,000 students and 5,000 staff, at 14 faculties and 2 scientific institutes, in four cities of Central Europe, shapes its own future alongside other scientific and educational institutions belonging to the European Higher Education Area, but is equally open towards collaboration with institutions situated in other parts of the world.

The University of Novi Sad fulfills its mission in the domain of science, education and knowledge transfer in accordance with the system of values generally accepted in developed European countries and applies the academic standards set out in international agreements signed and ratified by the Republic of Serbia.

By implementing unique European standards and acting in accordance with good and commonly adopted practices of the European countries, the University of Novi Sad removes obstacles that prevent or hinder the exchange of information, ideas, knowledge, people and resources in the European Higher Education and Research Area and thus confirms its inclination towards being an open European university. To this end however, the starting point, as a matter of principle, needs to be the fully respected fact of the University of Novi Sad being a public institution founded by the state, obliged to tend to the national interests in the field of higher education, science and knowledge transfer and to act in full accordance with the strategic documents and regulations enacted in the Republic of Serbia.

The University of Novi Sad has endorsed openness and cooperation in good faith that other institutions, which are advocating internationalisation, will act in accordance with the principles of mutual appreciation, equality and disapproval of any form of academic dominance.

3. Strategic objectives of the University of Novi Sad

3.1. In the domain of science

Strategic objectives in the domain of science are:

- introducing modern and commonly accepted standards of scientific work that are in place in developed countries;
- establishing broader cooperation with leading scientific institutions across the world;
- establishing extensive collaboration with scientists from other coutries who are acheiving outstanding results in their fields of expertise;
- creating conditions to include a larger number of emigrants from the territory of the Republic and Serbia and former Yugoslavia, who work in leading institutions worldwide, into scientific and development projects conducted at the University;
- creating conditions to involve a growing number of researchers from the University of Novi Sad in international scientific and development projects;
- creating conditions to ensure that leading scientists of the University of Novi Sad have ample opportunity to present their accomplishments to the international public;
- establishing more efficient exchange of data available to the University of Novi Sad;
- enabling wider and more efficient knowledge and technology transfer in the international framework;
- achieving notable results in a growing number of scientific fields, which will contribute to the University of Novi Sad remaining one of the leading research institutions in the region, becoming one of the leading universities in Europe, recognized worldwide as a forward-looking, high quality, successful scientific institution.

3.2. In the domain of higher education

Strategic objectives in the domain of higher education are:

- introducing modern and commonly accepted educational standards that are in place in developed countries;
- delivering innovative study programmes in collaboration with foreign higher education institutions;
- offering more study programmes in foreign languages;
- establishing broader cooperation with leading higher education institutions across the world;
- establishing extensive collaboration with eminent educators from other coutries and involving them in the teaching process as guest professors;
- creating conditions to include a larger number of emigrants from the territory of the Republic and Serbia and former Yugoslavia, who work in leading institutions worldwide, into the educational process carried out at the University;
- creating conditions to involve more members of the University of Novi Sad's teaching staff into the educational process carried out at foreign universities;
- organising, in full measure, the participation of students in international (regional, European, world) competitions, aiming to provide a competent and objective assessment of quality of higher education delivered at the University of Novi Sad within its study programmes.

3.3 In the domain of knowledge and technology transfer

Strategic objectives in the domain of knowledge and technology transfer are:

- strengthening the innovation potential of the University and its members through broad and intensive cooperation with foreign institutions and associations;
- increasing the visibility of the University of Novi Sad regionally and globally, based on the high level of innovativeness and a large number of start-up and spin-off companies in the field of modern technologies;
- access to information of relevance to the development of new technologies;
- exchange of information of relevance to knowledge and technology transfer;
- active involvement of the University and its companies in international business trends;
- supporting the underdeveloped areas in the region and around the world, through beneficent knowledge and technology transfer.

4. Strategic positioning

4.1. Regional positioning

The University of Novi Sad has been, for some time now, one of the leading scientific and higher education institutions in the region. One of its strategic objectives is to keep this position permanently. At the same time, the University of Novi Sad, as a public and socially responsible institution, has an obligation to act for the benefit of development of other universities in the region that are in need of support and thus fostering the international reputation of the community it belongs to.

4.2. Positioning in Europe

The University of Novi Sad is recognisable in Europe, but not to the extent of its full potential and its acheivements in the fields of science, education and art. One of the strategic priorities is to increase the visibility, renown and reputation of the University and its members in the European Higher Education and Reserach Area. University as a whole, and the faculties and institutes it consists of, need to be actively engaged in relevant associations and networks, and in specific areas, have the leading roles.

4.3. Global positioning

The University of Novi Sad needs to be recognised, valued and known, on a global scale, as an institution that has an active role in the fields of science, education and knowledge transfer. Teachers, researchers and students need to participate more extensively in global (world) scientific and expert conferences. To this end, the aim should be to have the most accomplished members of the academic community representing the University, with adequate organisational and financial support at their disposal. With regards to available funds and other capabilities, concerted efforts should be made to organise highly ranked world conferences, either independently, or in collaboration with foreign institutions, in the areas where the University and its members achieve notable results.

The University of Novi Sad should give its contribution to the balanced development in the global framework and offer scientific, educational and technical support to individuals and institutions in underdeveloped countries, guided by the experiences and best practices of the most world-renowned universities.

5. International cooperation

5.1. Priorities

5.1.1. Cooperation with leading universities in the world.

5.1.2. Cooperation and networking with leading universites in the region.

5.1.3. Cooperation with foreign universities able to contribute to the fulfillment of strategic objectives of the Republic of Serbia, Autonomous Province of Vojvodina, four university cities, other local communities, as well as companies situated on the territory of the Republic of Serbia.

5.1.4. Cooperation with foreign universities located in the geographical areas inhabited by a larger population of Serbian nationality.

5.1.5. Cooperation with foreign universities which are of significance to the national minorities in the Republic of Serbia.

5.1.6. Cooperation with the universities in the region which need support from the University of Novi Sad.

5.1.7. Cooperation with universities in underdeveloped countries which need support of the University of Novi Sad in the domains of science, education and capacity builiding.

5.2. Bilateral agreements on cooperation

The University of Novi Sad needs to extend the range of institutions with which it will cooperate in the field of science and higher education. Bilateral cooperation should be established with leading universities and institutes able to contribute to the development and reputation of the University and its members. Nevertheless, the University of Novi Sad should support the progress of other, less known universities, fulfilling its regional and global mission.

5.3. Strategic partnerships

When there are advanced mutual interests of the University of Novi Sad and other foreign institutions, bilateral cooperation needs to be raised to the level of strategic partnership, which includes coordinated activities in a number of different areas, joint coordination of large research and development projects, functional joining of resourses which are at the disposal of partner institutions, mutual capacity building activities, a common approach towards third parties, and the like. Strategic partnerships need to be developed selectively and with institution in the region and beyond, which are known for their remerkable results in the fields of science, education and knowledge transfer.

5.4. Multilateral agreements on cooperation

The University of Novi Sad needs to be the initiator, holder and coordinator of large research and development projects, organiser and co-organiser of prestigious high-ranked conferences and other prominent international gatherings, in cooperation with other institutions and international organisations and associations. For this purpose, multilateral agreements on cooperation need to be in place.

5.5. Networking with foreign institutions, organisations and associations

The University of Novi Sad needs to be part of existing networks of universities, international organisations and associations, which enable more continual, direct and functional connections in the fields of science, education and knowledge transfer. In the areas where there is a lack of adequate forms of organisation, the University of Novi Sad should initiate cooperation and assume responsibility for networking and coordination.

5.6. Participation in mobility programmes of the European Union

More extensive exchange of professors, researchers, students and administrative staff, within the Erasmus+ Programme, and other mobility schemes funded by the European Union, is one of the strategic priorities of the University of Novi Sad and its members. In this framework, the aim is to acheive the appropriate balance between the incoming and outgoing mobility at the University of Novi Sad.

5.7 Participation in mobility programmes of states, international organisations and associations outside the European Union

The University of Novi Sad has a strategic interest do establish and improve the exchange of professors, researchers, students and administrative staff with individual scientific and educational institutions and international organisations and associations whose seat is outside the European Union. This predominantely refers to the United States of America, the Russian Federation and the People's Republic of China.

The University of Novi Sad is open to the broadest cooperation in the field of science and higher education on the basis of equality and mutual respect.

6. Action plan for internationalisation of the University of Novi Sad

The implementation of strategic orientations and objectives set out in this strategy will be defined in more detail by the Action plan for internationalisation of the University of Novi Sad, which will be adopted by the University Senate, upon prior consultations with the faculties, institutes and expert councils.

7. Center for internationalisation of the University of Novi Sad

For the purpose of more efficient implementation of strategic orientations and the Action plan, there is a need to establish the Center for internationalisation of the University of Novi Sad, as an organisational unit without legel entity.

The Center would be in charge of preparing analytical documents and other data for the purpose of decision-making with regards to internationalisation.

8. Office for international relations and internationalisation of the University of Novi Sad

The operational work related to the process of internationalisation is under the responsibility of the existing International Relations Office.

PRESIDENT OF SENATE

Prof. Dr. Dušan Nikolić

СТРАТЕГИЈА ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЈЕ УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ

На основу става 50 члана 41. Статута Универзитета у Београду Сенат Универзитета у Београду, на седници одржаној 19. марта 2014. године усвојио је

СТРАТЕГИЈУ ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЈЕ УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ

1. Увод: оквир

Настављајући традицију отворености према свету, Универзитет у Београду, имајући у виду углед који ужива, свој географски положај и потенцијале, наставља са напорима на афирмацији политике пријатељских и конструктивних академских веза са универзитетима широм света, као и на унапређењу међународних размена наставника, студената и администрације.

2. Циљеви:

2.1 Општи:

2.1.1 Укључивање Универзитета у Београду у савремене трендове међууниверзитетске сарадње у региону, Европи и свету и

2.1.2 Формирање студента способног да делује у контакту са другим срединама и културама, кроз:

а) студијске програме б) обезбеђивање могућности остваривања дела студијског програма у иностранству

в) заједничке студијске програме академских и струковних студија, и то основних, мастер, специјалистичких и докторских студија са страним универзитетима г) довођење страних наставника и студената на Универзитет у Београду

д) обавештавање стране академске јавности о конкурсима на Универзитету у Београд за наставничка места. Да би се подстакао долазак страних предавача и њихово ангажовање на Универзитету у Београду, руководство и стручне службе Универзитета, у сарадњи са Министарством просвете, науке и технолошког развоја, уложиће напоре да се обезбеде повољни услови за смештај

ђ) обуку административног особља за рад са страним студентима и наставницима.

2.2 Посебни:

2.2.1 стварање већих могућности за размену наставника и студената, укључујући и запошљавање страних наставника, како би се обезбедила интернационална димензија у студијским програмима, њиховом извођењу и професионалном развоју наставника и студената

2.2.2 јачање веза са бившим студентима Универзитета у Београду из иностранства кроз јачање алумни удружења

2.2.3 образовање студента компетентног на међународном нивоу у својој научној дисциплини

3. Задаци:

3.1.

3.1.1 Указати на значај интернационализације

3.1.2 Обезбедити одговарајућу финансијску подршку за интернационализацију 3.1.3 Обезбедити одговарајућу евалуацију потенцијалних партнерских институција

3.1.4 Развити институционалне и организационе оквире за интернационализацију 3.1.5 Обезбедити координацију интернационализације на целом Универзитету

3.2.

3.2.1 Обезбедити интернационализацију студијских програма 3.2.2 Повећати број студијских програма на енглеском и другим страним језицима 3.2.3 Припремити студенте за међународне професије

3.2.4 Укључити елементе међународног у постојеће студијске програме
3.2.5 Развити и подржати интердисциплинарне програме 3.2.6 Подржати и унапредити учење страних језика као саставног дела напора у правцу интернационализације

3.3.
3.3.1 Привући већи број страних студената, како основних тако и мастер и докторских студија. Да би се овај задатак остварио, неопходно је уложити напоре који се огледају у:

- увођењу студентске визе за странце
- обезбеђивању довољног броја места у студентским домовима и обезбеђивању смештаја у приватном аранжману преко одговарајуће агенције која би гарантовала унапред утврђен стандард и цене смештаја
- решавању питања здравственог осигурања за стране студенте.
- обезбеђивању адекватног простора за друштвено окупљање страних студената као што је у прошлости био Клуб међународног пријатељства
- увођење централизованог система евиденције страних студената на Универзитету у Београду кроз алумни удружења које би обезбедило праћење њихове каријере по повратку у земљу порекла.

Краткорочни циљ Универзитета у наредне три године мора бити да најмање 5% уписаних студената буду страни држављани а да дугорочно 10% уписаних студената буду странци. Позиција

Универзитета у Београду на светским ранг листама универзитета чини нашу институцију привлачном за потенцијалне студенте из региона и земаља Африке и Азије.

Не мање значајно је и рационално утврдити цену коштања студија за странце јер она мора бити реална али и доступна студентима из иностранства.

3.3.2 Интензивирати рекламирање студија на Универзитету у Београду

3.3.3 Обезбедити страним студентима одговарајућу подршку за успешно завршавање студија на Универзитету у Београду 3.3.4 Развити службе за прихват већег броја страних студената

4. Закључак:

Имајући све наведено у виду, Ректорат и надлежне службе обавезују се да:

4.1 Унапређују и одржавају односе сарадње са страним универзитетима и међународним институцијама.

4.2 Представљају Универзитет по свим питањима која садрже елемент иностраности

4.3 Сарађују у формулацији, апликацији и представљању пројеката међународног карактера

4.4 Идентификују, анализирају и шире информације о међународној сарадњи

4.5 Координирају и прате учешће Универзитета у разним мрежама, конзорцијумима, асоцијацијама и институцијама међународне сарадње ажурирају одговарајуће информације

4.6 Пружају подршку одговорним службама за међународну мобилност наставника, студената и осталим службама на Универзитету и координирају активностима које су у њиховој надлежности.

4.7 Организују заједно са надлежним службама међународне конференције на нивоу Универзитета и посете представника страних универзитета и међународних институција.

4.8 Факултети и институти Универзитета у Београду остварују своје програме међународне сарадње и обезбеђују учешће у међународним пројектима у координацији са Ректоратом и надлежним службама.

STRATEGY FOR THE INTERNATIONALIZATION OF THE UNIVERSITY OF BELGRADE

Pursuant to Article 41, Paragraph 50 of the Statute of the University of Belgrade, the Senate of the University of Belgrade at its session held on 19 March 2014, adopted the following

STRATEGY FOR THE INTERNATIONALIZATION OF THE UNIVERSITY OF BELGRADE

1. Introduction: framework

Following its tradition of openness and mindful of its international reputation, geographical position and potential, the University of Belgrade continues to invest efforts to promote the policy of establishing amicable and productive academic relations with universities
worldwide, as well as to promote international student, faculty and non-faculty exchange.

2. Aims

2.1. General aims

2.1.1. Further inclusion of the University of Belgrade into the mainstream of academic cooperation in the region, Europe and the world.

2.1.2. Creating such environment to model students capable of being operative in other cultures and environments, by providing adequate:

a) Study programmes

b) Exchange programmes for students who wish to complete part of their study programmes abroad;

c) Joint programmes of academic and professional studies (undergraduate, graduate, special and doctoral) with universities abroad;

d) Visiting opportunities for both foreign faculty and students;

e) Information abroad on vacancies for teaching positions at the University of Belgrade. In order to encourage faculty from other countries to apply for and accept teaching positions at the University of Belgrade , the management of the University of Belgrade and other University services will, in cooperation with the Ministry of education, make a special effort to provide adequate accommodation.

f) Training of the University services staff to work with foreign students and faculty.

2.2. Specific aims

2.2.1. Creating ample opportunities for faculty and student exchange and employing foreign faculty in order to add an international perspective to study programmes and their implementation, as well as to the faculty development programmes.

2.2.2. Forging stronger links with former students who live abroad by supporting alumni associations.

2.2.3. Educating students internationally competent in their respective fields.

3. Objectives

3.1.

Point to the importance of internationalization

Provide adequate financial support for internationalization

Provide for adequate evaluation of potential partner institutions

Develop institutional and organisational framework for internationalization

Provide for coordination of internationalization across the University

3.2.

Provide for internationalization of study programmes

Increase offer of study programmes in English and other foreign languages

Prepare students for international professions

Add international elements to existing study programmes

Develop and support international study programmes

Support and further develop foreign language programmes as integral part of effort toward internationalization

3.3.

3.3.1. Attract larger numbers of foreign students at all levels: undergraduate, graduate and doctoral. In order to achieve this objective, it is necessary to:

- introduce and start issuing student visas for foreigners
- provide sufficient and adequate accommodation in students' halls of residence as well as in private accommodation, through licensed agencies that will guarantee standard quality and prices of accommodation

- provide for adequate health insurance for foreign students
- provide adequate facilities for student's social life, similar to the International Friendship Club in the past
- introduce a centralized system of recordkeeping for foreign students at the University of Belgrade through alumni associations, which would enable follow up on their careers after they return to their home countries

The University's short term objective is to ensure that in the next three years 5% of all students enrolled be foreigners, whereas its long term objective is 10% of foreigners of all students enrolled.

The position of the University of Belgrade on world ranking lists makes it attractive for potential students from the region and from African and Asian countries.

It is also very important to offer realistic fees that would also be accessible for foreign students.

3.3.2. Intensify marketing of the University of Belgrade

Provide adequate support for foreign students to successfully complete their studies at the University of Belgrade

3.3.3. Develop adequate services to accommodate larger number of foreign students at the University of Belgrade

4. Conclusion

Having all the above in mind, the Rectorate of the University of Belgrade and its services in charge accept responsibility to:

4.1. Promote and sustain relations with universities and international institutions abroad

4.2. Represent the University in all matters involving the elements of internationalization

4.3. Cooperate in the matters of formulation, implementation and representation of the international projects

4.4. Identify, analyze and disseminate information concerning international cooperation

4.5. Coordinate and monitor the participation of the University in various networks, consortiums, associations and institutions of international cooperation and update the relevant information

4.6. Support the services in charge of international mobility of faculty, students and other staff at the University and coordinate their activities

4.7. Together with the services in charge, organize international conferences at the University level and visits by representatives of foreign universities and international institutions.

4.8. The faculties and institutes of the University of Belgrade carry out their individual international cooperation programmes and provide participation in international projects in cooperation with and coordinated by the Rectorate and the services in charge.

СТРАТЕГИЈА ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЈЕ УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ

УНИВЕРЗИТЕТ У КРАГУЈЕВЦУ

Универзитет у Крагујевцу је свој настанак и развој заснован на концепту разуђеног универзитета, претворио у једну од својих препознатљивих предности, која му омогућава да користи привредне и географске потенцијале и људске ресурсе територије која се простире на 5000 км2, а насељава је око 2,5 милиона становника.

Полазећи од угледа који ужива у области међународне сарадње са универзитетима Европе и света, као и своје отворености према свету, Универзитет у Крагујевцу своју интернационализацију заснива на опредељењу да је део међународног, а посебно европског образовног, научног, односно уметничког простора и има за циљ да у периоду 2015 - 2020. године преко начина организовања студија, студирања и истраживања, континуирано обавља трансфер и креирање научних знања и стручних компетенција којима се омогућава даља афирмација академских веза са универзитетима у свету, али и мобилност наставника, студената, истраживача и административног особља.

Уз обавезу свих органа да процес интернационализације Универзитета у Крагујевцу спроводе уз пуно поштовање институционалне аутономије и академских слобода, уређених законом, али и уз унапређивање система осигурања квалитета образовних процеса и истраживања, Сенат Универзитета у Крагујевцу је, на основу чланова 18. и 104. Статута Универзитета у Крагујевцу, на седници одржаној 24. децембра 2015. године усвојио

СТРАТЕГИЈУ ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЈЕ УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ 2015 – 2020.

Увод

Универзитет у Крагујевцу настао је на темељима Лицеја Кнежевства Сербског, прве високошколске институције у модерној Србији, који је основан указом кнеза Милоша Обреновића од 1. јула 1838. у Крагујевцу, а чији је први ректор био Атанасије Николић (1803-1882).

Лицеј Кнежевства Сербског посејао је клицу високог образовања из које су почетком шездесетих година 20. века настале прве модерне високообразовне институције, а 1976. године основан Универзитет у Крагујевцу.

У саставу Универзитета у Крагујевцу је 12 акредитованих факултета са статусом правног лица, са дозволама за рад, који се налазе у 6 градова централне Србије: Крагујевцу, Чачку, Јагодини, Краљеву, Ужицу и Врњачкој Бањи.

У саставу Универзитета у Крагујевцу је Универзитетска библиотека као библиотека опште научног карактера, чија је делатност у функцији наставно-научних и истраживачких процеса на Универзитету. На овај начин она доприноси успешном студирању, ширењу и афирмацији знања, на-

ставном и научном стваралаштву наставника и сарадника факултета и института Универзитета у Крагујевцу.

Универзитет интегрише функције свих факултета и организационих јединица у свом саставу, тако што спроводи јединствену политику, чији је циљ стално унапређење делатности високог образовања, односно унапређење квалитета наставе, усавршавање научноистраживачког и уметничког подмлатка, увођење студената у научноистраживачки рад, као и стварање материјалних услова за рад и развој Универзитета.

Визија

Универзитет у Крагујевцу 2020. године је покретач и носилац иновација у области образовања и истраживања, који кроз процес интернационализације подстиче синергију у раду свих чланица Универзитета, дајући снажан допринос јачању и унапређењу репутације Универзитета у земљи и иностранству.

Универзитет 2020. године је партнер кога препознају међународне високообразовне и истраживачке институције, са највишим академским стандардима који осигуравају стицање општих, научних и уметничких знања и вештина студената, наставника и истраживача, у складу са потребама друштва и пројектованим регионалним и националним развојем, који кроз научни и стваралачки процес обезбеђује унапређење друштва у целини.

Мисија

Кроз међународне активности Универзитет ће настојати да својим наставницима и истраживачима осигура услове за истраживање на највишем нивоу, а студентима услове за стицање знања, вештина и компетенција с којим ће бити конкурентни, како на националном, тако и на европском и глобалном тржишту рада, али истовремено и у академској заједници.

Међусобном сарадњом свих факултета у саставу Универзитета, студената, наставника, истраживача и административног особља у домену међународне сарадње, Универзитет у Крагујевцу настојаће да обезбеди најбоље услове, механизме и процедуре који ће подстицати и пружати пуну подршку за реализацију неопходних активности у циљу интернационализације Универзитета.

Циљеви

1. Унапређење студијских програма

(Интернационализација код куће)

Овај циљ остварите се кроз:

1.1 Унапређење постојећих и развој нових студијских програма на енглеском или другим страним језицима који ће обогатити академску понуду Универзитета, како за домаће, тако и за стране студенте;

1.2 Пружање подршке за унапређење језичких вештина (енглески и други страни језици)

студената, наставног и ненаставног особља, којима се обезбеђује активно учешће у процесима интернационализације Универзитета.

2. Повећање броја долазне и одлазне мобилности

(Студенти, истраживачи, наставно и административно особље)

Овај циљ остварiће се кроз:

2.1 Правно-административну припрему за пуно учешће у програмима кредитне мобилности Еразмус +, будућих програма Европске комисије за област високог образовања и других програма мобилности;

2.2 Подизање нивоа сарадње са страним високошколским институцијама са којима Универзитет у Крагујевцу већ има потписане уговоре о сарадњи;

2.3 Оснивање Алумни клуба Универзитета у Крагујевцу;

2.4 Подизање нивоа видљивости академске понуде Универзитета у циљу привлачења страних студената, наставника и истраживача.

3. Унапређење сарадње са страним универзитетима, и истраживачким установама, привредом и другим партнерским институцијама кроз међународне пројекте

Овај циљ остварiће се кроз:

3.1 Административно-правну припрему ради обезбеђивања услова за веће учешће у програмима финансирања међународних прјеката у оквиру програма Еразмус +, Хоризонт 2020 и других програма;

3.2 Повећање учешћа у међународним пројектима и унапређење сарадње са страним универзитетима, истраживачким институцијама, привредом и другим партнерским инсгитуцијама у различитим областима науке, образовања, истраживања, иновација;

3.3 Повепаэъе впшьивосги истраживачких капацитета и постигнутих резуптата Универзитета у Крагујевцу на националном и међународном
нивоу.

4. Посвећеност универзитета интернационализацији

Овај и остварiће се кроз:

4.1 Израду Акционог плана за спровођење Стратегије интернационализације Универзитета;

4.2 Дефинисање и успостављање јединственог мониторинг система процеса спровођења Стратегије интернационализације и редовно извештавање о постигнутим резултатима;

4.3 Повећагье капацитета Универзитета у Крагујвцу који ће омогућити реализацију Акционог плана и квалитетно спровођење Стратегије;

4.4 Обезбеђивање одговарајућих Финансијских средстава која ће омогућити несметану реализацију Акционог плана и квалитетно спровођење Стратегије.

СЕНАТ
УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ

Проф. др Небојша Арсенијевић, ректор

THE STRATEGY OF INTERNATIONALIZATION OF THE UNIVERSITY OF KRAGUJEVAC

UNIVERSITY OF KRAGUJEVAC

University of Kragujevac was established and developed based on the concept of dispersed university. However, the University managed to turn this into one of its most distinctive advantages which allows it to use economic and geographical potentials and human resources from the territory which spreads over an area of 5000 square meters and has about 2.5 million citizens.

Starting from the reputation it enjoys in the area of international cooperation with universities from Europe and the world, as well as its openness towards the world, the internationalization of the University of Kragujevac rests on its commitment to become the part of international, particularly European, educational, scientific and artistic space. Through the organization of studies and research, the University's aim for the period 2015 – 2020 is to continually carry out the transfer and creation of scientific knowledge and professional competences which allow not only the further affirmation of academic relations with universities from all around the world, but also the mobility of teachers, students, researchers and administrative staff.

With the obligation of all university structures to carry out the process of internationalization of the University of Kragujevac, fully respecting the institutional autonomy and academic freedom defined by the law and improving at the same time the quality assurance system for educational process and research, the Senate of the University of Kragujevac, based on Articles 18 and 104 of the Statute of the University of Kragujevac, at the meeting held on 24 December 2015, adopted

THE STRATEGY OF INTERNATIONALIZATION OF THE UNIVERSITY OF KRAGUJEVAC 2015 – 2020

INTRODUCTION

University of Kragujevac rose from the foundations of the Lyceum of the Principality of Serbia, the first higher education institution in modern Serbia, established in Kragujevac by the decree of Prince Milos Obrenovic on July 1st, 1838. Its first rector was Atanasije Nikolic (1803 – 1882).

The Lyceum of the Principality of Serbia planted the seed of higher education from which first modern higher education institutions originated in the beginning of the 1960s, and in 1976 the University of Kragujevac was established.

The University of Kragujevac consists of twelve accredited faculties as legal entities with work permits which are located in six cities of Central Serbia region: Kragujevac, Čačak, Jagodina, Kraljevo, Užice and Vrnjacka Banja.

The University Library is also a member of the University of Kragujevac. It is a library of general scientific character whose activities are in the function of teaching, scientific and research processes at the University. In this way, it contributes to the successful practice of study, dissemination and affirmation of knowledge, educational and scientific creativity of professors and associates of the faculties and institutes of the University of Kragujevac.

The University integrates the functions of all faculties and its organizational units by carrying out the unique policy with the aim to constantly promote higher education activities, improve the quality of teaching process, educate scientific, research and art offspring, introduce the scientific research to students, as well as to create material conditions for work and development of the University.

Vision

The University of Kragujevac in 2020 is a generator and driver of innovations in the field of education and research which through the internationalization encourages the synergy of all University members, giving the strong contribution to the strengthening and improvement of University's reputation in the country and abroad.

The University of 2020 is a partner recognized by international higher education and research institutions, with highest academic standards which provides students, teachers and researchers with the opportunity to acquire general, scientific and artistic knowledge and skills in compliance with the needs of the society and planned regional and national development that through scientific and creative process provides the advancement of society at large.

Mission

By realizing international activities, the University will strive to provide its teachers and researchers with the most favorable research environment, and its students with opportunities to gain knowledge, skills and competences that will raise their competitiveness not only at national level, but also at European and global labor market, and within the academic community at the same time.

Through mutual cooperation among faculties within the University, their students, teachers, researchers and administrative staff in the area of international cooperation, the University of Kragujevac tends to provide best conditions, mechanisms and procedures that will encourage and support the realization of activities necessary for the process of internationalization.

Goals

1. Promotion of study programmes

(in-house internationalization)

This goal will be accomplished through:

1.1 Promotion of existing and development of new study programmes in English or any other foreign language that will enrich the academic offer of the University for both domestic and foreign students;

1.2 Support to promotion of language skills (English and other foreign languages) of students, teaching and non-teaching staff, which will ensure their active participation in the process of University internationalization.

2. INCREASE OF THE NUMBER OF INCOMING AND OUTGOING MOBILITIES

(Students, researchers, teaching and administrative staff)

This goal will be accomplished through:

2.1 The legal and administrative preparation for full participation in Erasmus+ credit mobility programmes, future programmes of the European Commission in the area of higher education and other mobility programmes;

2.2 Raising the level of cooperation with foreign higher education institutions with which University of Kragujevac already has signed cooperation agreements;

2.3 Establishment of Alumni Association of the University of Kragujevac;

2.4 Raising visibility of academic offer of the University in order to attract foreign students, teachers and researchers;

3. PROMOTION OF THE COOPERATION WITH FOREIGN

Universities and research institutions, industry andother partner institutions through international projects

This goal will be accomplished through:

3.1 Administrative and legal preparation in order to provide the conditions for higher participation rate in international funding programmes within Erasmus+, Horizon 2020 and other programmes;

3.2 Increasing the participation in international projects and promotion of cooperation with foreign universities, research institutions, industry and other partner institutions in various fields of science, education, research and innovation;

3.3 Raising the visibility of research capacities and results achieved at the University of Kragujevac at national and international level.

4. University's commitment to internationalization

This goal will be accomplished through:

4.1 Development of the Action Plan for the realization of University's Internationalization Strategy;

4.2 Definition and establishment of the unique monitoring system for the implementation of the Internationalization Strategy and regular reporting on achieved results;

4.3 Strengthening the capacity of the University of Kragujevac that will enable realization of the Action Plan and high quality implementation of the Strategy;

4.4 Providing appropriate financial resources that will allow smooth realization of the Action Plan and high quality implementation of the Strategy.

University of Kragujevac Senate
Decision No. III-01-984/9
December 24th, 2015

Senate President

Prof. Dr. Nebojsa Arsenijević, Rector

СТРАТЕГИЈА ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЈЕ УНИВЕРЗИТЕТА У НИШУ

На основу члана 40. Статута Универзитета у Нишу („Гласник Универзитета у Нишу" број 8/2014) Сенат Универзитета у Нишу на седници која је одржана 09.03.2015. године усвојио је

СТРАТЕГИЈУ ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЈЕ УНИВЕРЗИТЕТА У НИШУ

1. Увод: оквир

У светлу глобалних трендова, интернационална афирмација и такмичење институција високог образовања постају све важнији аспект свакодневног академског живота. Овај документ сачињен је са циљем да одреди главне смернице интернационализације Универзитета у Нишу. Полазећи од традиције отворености према свету, угледа који ужива, географског положаја и сопствених научних и стручних потенцијала, Универзитет у Нишу наставља са активностима на афирмацији политике пријатељских и конструктивних академских веза са универзитетима и научноистраживачким институцијама широм света, као и на унапређењу интернационалних размена наставника, студената и ненаставног особља.

2. Циљеви интернационализације

у складу са стратешким циљевима Универзитета у Нишу утврђени су општи и посебни циљеви интернационализације.

2.1 Општи циљеви

2.1.1 Интензивније укључивање Универзитета у Нишу у савремене трендове међууниверзитетске сарадње у региону, Европи и свету;

2.1.2 Оспособљавање студената да подједнако успешно делују у другим срединама и културама, кроз:

а) студијске програме, б) обезбеђивање могућности похађања дела студијског програма у иностранству,

в) заједничке студијске програме академских и струковних студија, и то основних, мастер, специјалистичких и докторских студија са универзитетима из иностранства,

г) веће ангажовање истакнутих иностраних наставника и истраживача, као и повећање броја иностраних студената на Универзитету у Нишу,

д) редовно и квалитетно обавештавање међународне академске јавности о конкурсима на Универзитету у Нишу за наставничка места. Да би се подстакао долазак страних наставника и њихово ангажовање на факултетима Универзитета у Нишу, руководства факултета и Универзитета, у сарадњи са Министарством просвете, науке и технолошког развоја, уложиће напоре да се обезбеде повољни услови за њихов живот и рад на факултетима у Нишу,

ђ) обуку административног особља за квалитетан и ефикасан рад са страним студентима и наставницима.

2.2 Посебни циљеви

2.2.1 Стварање већих могућности за размену наставника и студената, како би се обезбедила интернационална димензија у студијским програмима, њиховом извођењу и професионалном развоју наставника и студената;

2.2.2 Јачање веза са некадашњим студентима Универзитета у Нишу који живе и раде у иностранству кроз јачање алумни удружења;

2.2.3 Образовање студената компетентних на међународном нивоу у својој научној области;

2.2.4 Краткорочни циљ Универзитета у наредне три године мора бити најмање 3% уписаних страних студената, односно дугорочно 10% уписаних страних студената.

3. Задаци и активности

Ради остварења општих и посебних циљева интернационализације, препознати су задаци и активности на којима треба стално радити у предстојећем периоду. Они се тематски се могу груписати на следећи начин:

а) промовисање интернационализације универзитета, б) унапређење студијских програма, в) развој програма академске мобилности и

г) стварање синергије између образовања, истраживања и иновација.

3.1. Промовисање интернационализације универзитета

3.1.1 Указати на значај и предности интернационализације;

3.1.2 Обезбедити одговарајућу финансијску подршку за интернационализацију;

3.1.3 Обезбедити одговарајућу евалуацију потенцијалних партнерских институција;

3.1.4 Развити институционалне и организационе оквире за интернационализацију;

3.1.5 Обезбедити координацију интернационализације на Универзитету. Обезбедити подршку деканата тако што ће декани свих факултета Универзитета у Нишу одредити по 1 академског координатора за мобилност, као и по 1 особу из редова административног особља;

3.1.6

3.1.7 Обезбедити услове за што лакшу реализацију програма мобилности наставног кадра. Руководства факултета треба да подрже програме мобилности кроз обезбеђење неопходних услова (службено одсуство, краткорочна одсуства, контакти са универзитетом-примаоцем), који ће олакшати процес мобилности наставног кадра;

3.1.8 Обезбедити студентима могућност потпуног преноса бодова остварених у иностранству у оквиру реализованих мобилности. Универзитет, у ту сврху, треба да утврди јасна правила за једноставно признавање положених испита на страном универзитету (као што стоји у Уговору о учењу);

3.1.9 Промовисати примере добре праксе у вези са интернационализацијом, било да је реч о успешним међународним пројектима који се реализују на Универзитету у Нишу, или је у питању рад појединаца;

3.1.9 Подстаћи интернационалне активности на факултетима на којима је њихов ниво нижи од очекиваног;

3.1.10 Подстаћи заједничка учешћа различитих факултета на међународним пројектима у оквиру Универзитета у Нишу;

3.1.11 Припремати млађи наставни и научни кадар за успешно учешће у међународним пројектима;

3.1.12 Обезбедити формално признавање учешћа у међународним активностима приликом избора у наставничка звања.

3.2. Унапређење студијских програма

3.2.1 Обезбедити интернационализацију студијских програма;

3.2.2 Повећавати број студијских програма на енглеском и другим страним језицима, са крајњим циљем да то важи за све студијске програме;

3.2.3 Припремити студенте за нове међународне професије путем усаглашавања постојећег са међународним оквиром квалификација;

3.2.4 Сагледати ситуацију на тржишту рада у региону и искористити предности образовања на српском језику;

3.2.5 Развијати интердисциплинарне програме;

3.2.6 Подржати и унапредити учење страних језика као саставног дела напора у правцу интернационализације. Ово је од изузетног значаја како за студенте (да би се лакше и брже уклопили у наставне програме у иностранству), тако и за наставно особље (како би се оспособили за држање предметне наставе на страном језику);

3.2.7 Интензивирати промоцију студијских програма који се реализују на Универзитету у Нишу;

3.2.8 Развијати и реализовати програме који воде ка остваривању заједничких и двојних/мултипних диплома;

3.2.9 Експлоатисати резултате Темпус пројеката који су успешно реализовани за даље унапређење наставе на свим факултетима (унутрашња дисеминација);

3.2.10 Користити већ формиране контакте и мреже високошколских институција у оквиру програма Темпус за учешће у програму Еразмус+.

3.3. Развој програма академске мобилности

3.3.1 Привући већи број страних студената, како основних тако и мастер и докторских студија. Спроводити активности да што већи број студената, академског и административног особља долази на Универзитет у Нишу у оквиру разних програма академске мобилности;

3.3.2. Да би се ови задаци остварили, неопходно је уложити напоре у реализацију следећег:

- увођење студентске визе за странце,
- обезбеђивање довољног броја места у студентским домовима и обезбеђивање смештаја у приватном аранжману преко одговарајуће агенције која би гарантовала унапред утврђен стандард и цене смештаја,
- решавање питања здравственог осигурања за стране студенте,
- обезбеђивање адекватног простора за друштвено окупљање и организовање страних студената,
- увођење студентске идентификационе картице која ће страним студентима омогућити регресирану исхрану у студентском ресторану, регресирани градски превоз, улазак у библиотеку и лабораторије, и остале студентске повластице,
- по завршетку мобилности, издавање транскрипта на енглеском језику као и потврде о боравку на нашем Универзитету (увести као обавезу за све факултете),
- организовање летњих курсева и летње праксе на Универзитету у Нишу за стране студенте,
- увођење централизованог система евиденције страних студената на Универзитету у Нишу којим би се обезбедило праћење њихове каријере по повратку у земљу порекла;

3.3.3 Утврдити одговарајуће реалне износе школарине за странце, како би били прихватљиви за студенте из иностранства;

3.3.4 Обезбедити страним студентима одговарајућу мултифункционалну подршку за успешно завршавање студија (целих или дела студија) на Универзитету у Нишу, кроз ангажовање млађег наставног кадра, административног особља и студената волонтера (помоћ око смештаја, боравишне дозволе, уписа на факултет, информисања о процедурама здравствене заштите, превоза, исхране, итд.);

3.3.5 Створити предуслове да службе могу реализовати прихват већег броја страних студената;

3.3.6 Обезбедити функционалне и информативне интернет сајтове на енглеском језику на свим факултетима и преуредити енглеску страницу универзитетског сајта. Сајтови би морали да садрже актуелне каталоге студијских програма са свим одговарајућим академским и логистичким информацијама (на енглеском језику);

3.3.7 Кадровски и организационо ојачати канцеларију за међународну сарадњу на Универзитету, како би могла на што бољи начин да одговори растућим захтевима за долазак/одлазак студената/наставника.

3.4 Стварање синергије између образовања, истраживања и иновација

3.4.1 Користити претходно стечена искуства и контакте у научноистраживачком раду за интернационализацију наставе;

3.4.2 Подизати научноистраживачке капацитете на Универзитету у Нишу, како би се подигао квалитет наставе на мастер и докторским студијама;

3.4.3 Усмерити пажњу на програм "Хоризонт 2020" и радити на припремању компанија из региона за учешће на пројектима из овог програма;

3.4.4 Преузети кључну улогу у дефинисању регионалне стратегије паметне специјализације, кроз учествовање у ригорозној процени потенцијала заједнице у погледу знања, способности и компетенција, укључујући и оне који потичу са самог Универзитета, као и из локалних предузећа, како би се индентификовале области потенцијалног раста и развоја;

3.4.5 Заједнички радити са представницима локалне индустрије и локалне заједнице на припреми студентских пројеката и пракси за студенте из иностранства;

3.4.6 Сарађивати са међународним компанијама које инвестирају у регион на припреми нових студијских програма;

3.4.7 Јачати рад Центра за трансфер технологија, како би се лакше обезбедила комерцијализација резултата истраживања на међународном плану;

3.4.8 Подстицати међународну мобилност кадрова између Универзитета и привреде;

3.4.9 Промовисати студентско предузетништво на међународном плану.

4. Закључци

Универзитет у Нишу и сви факултети Универзитета у Нишу обавезују се да:

4.1 Унапређују и одржавају сарадњу са страним универзитетима и међународним научноистраживачким и другим институцијама;

SIPUS

4.2 Представљају Универзитет и факултете по свим питањима која садрже елементе итернационализације;

4.3 Сарађују у иницирању, формулацији, апликацији и представљању пројеката међународног карактера;

4.4 Идентификују, анализирају и промовишу информације о међународној сарадњи;

4.5 Координирају и прате учешће Универзитета и факултета у академским и другим мрежама, конзорцијумима, асоцијацијама и институцијама за међународну сарадњу и ажурирају одговарајуће информације;

4.6 Пружају подршку службама одговорним за међународну мобилност наставника и студената и координирају активности које су у њиховој надлежности;

4.7 Организују међународне конференције на нивоу Универзитета или факултета, као и посете представника страних универзитета и међународних институција;

4.8 Факултети Универзитета у Нишу остварују своје програме међународне сарадње и обезбеђују учешће у међународним пројектима у непосредној координацији са Универзитетом.

ПРЕДСЕДНИК
СЕНАТА УНИВЕРЗИТЕТА У НИШУ

Проф. др Драган Антић, с.р.

STRATEGY FOR THE INTERNATIONALIZATION OF THE UNIVERSITY OF NIŠ

Pursuant to Article 40 of the Statute of the University of Niš ("Official Gazette of the University of Niš" No 8/2014), the Senate of the University of Niš at its session held on 09 March 2015, adopted the following

STRATEGY FOR THE INTERNATIONALIZATION OF THE UNIVERSITY OF NIŠ

1. Introduction: framework

In the light of global trends, international affirmation and competition of institutions of higher education is becoming an increasingly important aspect of daily academic life. This document has been prepared with the aim to determine the main guidelines of the internationalization of the University of Niš. Following its tradition of openness, and mindful of its international reputation, geographical position and scientific and professional potentials, the University of Niš continues to invest efforts to promote the policy of establishing amicable and constructive academic relations with universities and scientific research institutions worldwide, as well as to promote international exchange of students, teaching and administrative staff.

2. Internationalization objectives

The general and specific objectives of internationalization are determined in line with the strategic goals of the University of Niš.

2.1. General aims

2.1.1. More intensive inclusion of the University of Niš into the mainstream of academic cooperation in the region, Europe and the world; and

2.1.2. Training of students to operate equally well in other environments and cultures, by providing adequate:

a) Study programs;

b) Exchange programs for students who wish to complete part of their studies abroad;

c) Joint programs of academic and professional studies (undergraduate, graduate, specialist and doctoral) with universities abroad;

d) Greater engagement of prominent foreign professors and researchers, as well as an increased number of foreign students at the University of Niš;

e) Regular and proper information for the international public on vacancies for teaching positions at the University of Niš. In order to encourage the academic staff from other countries to apply for and accept teaching positions at the faculties of the University of Niš, the managements of the faculties and the University of Niš will, in cooperation with the Ministry of Education, Science and Technological Development, make special efforts to provide adequate conditions for their life and work at the faculties in Niš;

f) Training of the University administrative staff to work with foreign students and faculty.

2.2. Specific aims

2.2.1. To create ample opportunities for faculty and student exchange in order to add an international perspective to study programs and their implementation, as well as to the professional development of the teaching staff and students;

2.2.2. To forge stronger links with former students of the University of Niš who live abroad by supporting alumni associations;

2.2.3. To educate students internationally to be competent in their respective fields;

2.2.4. The University's short term objective is to ensure that in the next three years at least 3% of all students enrolled be foreigners, whereas its long term objective is 10% foreign students enrolled.

3. Tasks and activities

In order to achieve the general and specific objectives of internationalization, the tasks and activities that should continuously be worked on in the forthcoming period are identified. Thematically, they can be grouped as follows:

a) Promotion of the university internationalization,

b) Improvement of study programs,

c) Development of academic mobility programs, and

d) Creation of synergy between education, research and innovation.

3.1. Promotion of the university internationalization

3.1.1. Point to the importance and benefits of internationalization;

3.1.2. Provide adequate financial support for internationalization;

3.1.3. Enable adequate evaluation of potential partner institutions;

3.1.4. Develop institutional and organizational framework for internationalization;

3.1.5. Ensure coordination of internationalization across the University. The support of the faculties of the University of Niš shall be provided through the respective Deans' decisions on appointing one mobility coordinator from the teaching staff, as well as one person from the administrative staff;

3.1.6. Provide conditions for an easier implementation of the teaching staff mobility programs. Faculty management should support mobility programs by providing the necessary conditions (sabbatical leaves, short-term absences granted for the mobility purposes, contacts with the host university), which will facilitate the process of teaching staff mobility;

3.1.7. To ensure students the possibility of complete transfer of ECTS credits accumulated abroad during the mobility period. University, to that end, should establish clear rules for a simple recognition of exams passed at the foreign university (as stated in the Learning Agreement);

3.1.8. To promote good practice examples in the sphere of internationalization, related either to successful international projects implemented at the University of Niš, or to the work of individuals;

3.1.9. Encourage international activities at the faculties where their level is lower than expected;

3.1.10. Stimulate joint participation of different faculties in the international projects within the University of Niš;

3.1.11. Prepare young teaching and research staff for successful participation in international projects;

3.1.12. Ensure formal recognition of the participation in international activities at the election for teaching positions.

3.2. Improvement of study programs

3.2.1. Provide the internationalization of study programs;

3.2.2. Increase the offer of study programs in English and other foreign languages, with the ultimate goal to include all study programs;

3.2.3. Prepare students for new international professions through harmonization of the existing national with the international qualifications framework;

3.2.4. Consider the labor market situation in the region and take advantage of education in the Serbian language;

3.2.5. Develop inter-disciplinary study programs;

3.2.6. Support and further develop foreign language programs as integral part of efforts toward internationalization. This is of the utmost importance both for students (to make it easier and faster to fit into educational programs abroad), and for teachers (to enable them to conduct subject teaching in a foreign language);

3.2.7. Intensify the promotion of study programs that are realized at the University of Niš;

3.2.8. Develop and implement programs that will lead to the realization of joint and double/multiple diplomas;

3.2.9. Exploit the results of Tempus projects that have been successfully implemented to further improve teaching at all faculties (internal dissemination);

3.2.10. Use already established contacts and networks of higher education institutions in the framework of the Tempus Program to participate in the Erasmus +.

3.3. Development of academic mobility programs

3.3.1. Attract larger numbers of foreign students at all levels: undergraduate, graduate and doctoral. Carry out activities aimed at enabling the greatest possible numbers of students, academic and administrative staff to come to the University of Niš in the framework of various programs of academic mobility;

3.3.2. In order to achieve these objectives, it is necessary to:

- introduce and start issuing student visas for foreigners,
- provide sufficient and adequate accommodation in students' halls of residence as well as in private accommodation, through licensed agencies that will guarantee standard quality and prices of accommodation,
- provide for adequate health insurance for foreign students,
- provide adequate facilities for student's social life,
- introduce student identification card that will allow foreign students subsidized meals in student restaurants, public transportation at reduced prices, entry to the library and laboratories, and other student benefits,
- after the mobility period, issue transcripts in English and confirmation of stay at our University (to be introduced as an obligation for all faculties),
- organize summer courses and summer internship at the University of Niš for foreign students,
- introduce a centralized system of recordkeeping for foreign students at the University of Niš, which would enable follow up on their careers after they return to their home countries;

3.3.3. Offer reasonable tuition fees that would be acceptable for foreign students;

3.3.4. Provide adequate multi-functional support for foreign students to successfully complete their (entire or part of) studies at the University of Niš, through engaging younger teaching staff, administrative staff and student volunteers (help with accommodation, residence permits, enrolling specific faculty, information about procedures of health care, transportation, food, etc.);

3.3.5. Create the conditions for administrative services to be able to accommodate larger number of foreign students;

3.3.6. Provide functional and informative websites in English in all faculties and rearrange the English page of the University website. The websites should contain current catalogs of study programs with all relevant academic and logistical information (in the English language);

3.3.7. Strengthen the University International Relations Office by capacity building, in order to adequately respond to the increasing demands for incoming/outgoing of students/teachers.

3.4. Creation of synergy of education, research and innovation

3.4.1. Use previously acquired experience and contacts in research work for the internationalization of teaching;

3.4.2. Develop the scientific and research capacities at the University of Niš in order to raise the quality of teaching at master and doctoral studies;

3.4.3. Focus attention on the "Horizon 2020" and work on preparing companies from the region to participate in projects under this program;

3.4.4. Take on a key role in defining regional strategy of smart specialization, through participation in a rigorous assessment of the potentials of the community in terms of knowledge, skills and competences, including those originating from the University itself, as well as from local businesses, aiming to identify areas of potential growth and development;

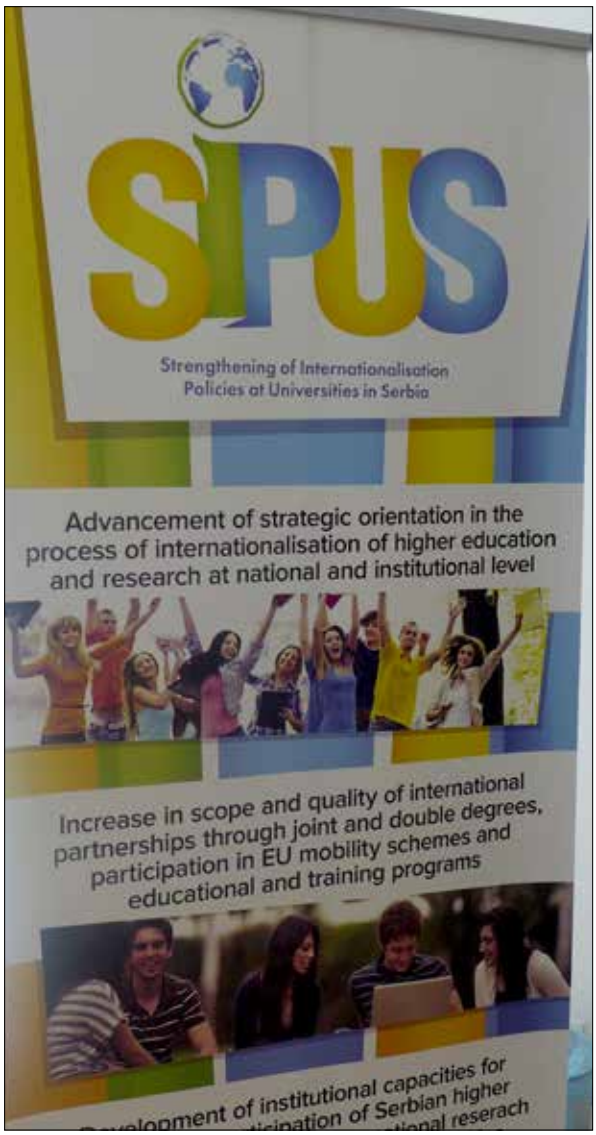
3.4.5. Joint work with the local industry and the local community on the preparation of student projects and internship for students from abroad;

3.4.6. Cooperate with international companies which invest in the region in the development of new study programs;

3.4.7. Strengthen the operation of the Center for Technology Transfer, to make it easier to ensure commercialization of research results at the international level;

3.4.8. Encourage international mobility of personnel between the University and the economy;

3.4.9. Promote student entrepreneurship internationally.

SIPUS
Strengthening of Internationalisation Policies at Universities in Serbia
Advancement of strategic orientation in the process of internationalisation of higher education and research at national and institutional level
Increase in scope and quality of international partnerships through joint and double degrees, participation in EU mobility schemes and educational and training programs

4. CONCLUSION

The University of Niš and all its constituent faculties accept responsibility to:

4.1. Promote and sustain relations with foreign universities and international scientific and other institutions;

4.2. Represent the University and faculties in all matters involving the elements of internationalization;

4.3. Cooperate in initiating, formulation, implementation and representation of the international projects;

4.4. Identify, analyze and promote information concerning international cooperation;

4.5. Coordinate and monitor the participation of the University and faculties in academic and other networks, consortia, associations and institutions of international cooperation and update the relevant information;

4.6. Support the services in charge of international mobility of students, teaching and other staff and coordinate their activities;

4.7. Organize international conferences at the University or Faculty level, as well as visits by representatives of foreign universities and international institutions;

4.8. The faculties of the University of Niš carry out their individual international cooperation programs and provide participation in international projects in close coordination with the University.

PRESIDENT
OF THE UNIVERSITY OF NIŠ SENATE

Prof. Dragan Antić, PhD, sgd.

СТРАТЕГИЈА ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЈЕ ДРЖАВНОГ УНИВЕРЗИТЕТА У НОВОМ ПАЗАРУ

Број: 4712/14-10 Датум: 19.11.2014. године
На основу члана 67. Статута Државног универзитета у Новом Пазару, Сенат ДУНП на седници одржаној 19.11.2014. године усвојио је

СТРАТЕГИЈУ ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЈЕ ДРЖАВНОГ УНИВЕРЗИТЕТА У НОВОМ ПАЗАРУ (2014-2019)

1. Увод

Државни Универзитет у Новом Пазару је први интегрисани и званично акредитовани универзитет у Србији, основан 2006. године. Оригинални департмантски модел организације наставног процеса и динамични студијски програми на којима тренутно студира 4.000 студената, усклађени су са захтевима Болоњске декларације, а пружају могућност стварања увек нових и савремених профила високообразованих стручњака значајних за развој регије, али и профила конкурентних на тржишту знања, како у земљи, тако и у иностранству. Научноистраживачка делатност на нашем Универзитету остварује се основним, примењеним и развојним истраживањима и оспособљавањем кадра за научноистраживачки рад, како по свим научним пољима тако и на свим департманима.

Стратешко опредељење Универзитета је да перманентно усклађује рад са циљевима и старатегијом развоја високог образовања Републике Србије. Окружење у коме гравитира 15 општина са преко 500.000 становника, младалачки потенцијал становништва који је најмађи у Европи, представља драгоцен ресурс и мотив да се овом крају пружи најквалитетније образовање.

2. Процес интернационализације

Од самог оснивања до данас Универзите је остварио сарадњу са преко 40 универзитета из земље и иностранству. Настојање да искористи своје потенцијале и да их што боље искористи на академском небу Европе и света, остварена је сарадња са разним институцијама, еминентним кадровима земље и окружења, који су несумњиво допринели да се препознајемо као отворена и препознатљива установа спремна на сваки вид сарање у циљу повећању квалитета наставе и наставног процеса.

Поред тога, Универзитет учествује у TEMPUS, CEEPUS , ERASMUS/MUNDUS и другим програмима, међународним конкурсима за доделу средстава за научна истраживања и развој образовног процеса, набавку материјалних средстава за унапређење високошколске наставе, остварује редовне контакте и сарадњу са удружењима за размену студената ради обављања летње и стручне праксе и др. У досадашњем периоду наших 30 студената је успешно завршило свој боравак у међународним универзитетима и стекли веома значајно искуство.

2.1. Канцеларија за контролу квалитета наставе

За потребе активнијег учествовања на праћењу свих пројектних активности пре пар година основана је канцеларија за контролу квалитета и међународну сарадњу, у којој се увек има увид у остварене активности у оквиру појединих пројеката, води рачуна о праћењу активности у оквиру међународне сарадње и међународних пројеката који се одвијају на Универзитету.

2.2. Канцеларија за развој каријере и праћење дипломаца (алумни) и питање међународне сарадње и мобилности студената

Кључна улога канцеларије јесте да студентима Државног Универзитета у Новом Пазару пружи адекватну подршку у овладавању оним знањима и вештинама која ће им бити од значаја при запошљавању и да помогне у стицању радног искуства током студирања и сазнања о свету пословања, те да припреми студенате за успешан прелазак на следећи ниво развоја каријере након дипломирања. Улога канцеларије је да пружи релевантне информације студентима да искористе потенцијалне могућности запошљавања у директном контакту са послодавцима и све друго што може олакшати запошљавање.

Ради обезбеђивања делотворног система подршке студентима и дипломцима у развоју знања и вештина које ће им бити од значаја при запошљавању или наставку образовања КЗРК има обавезу да пре свега спроводи следеће задатке:

- студентима омогућава приступ најновијим информацијама о актуелним слободним радним местима, занимањима и вештинама које интересују послодавце,
- студентима пружа информације и могућности даљег образовања и могућим стипендијама у земљи и иностранству
- рад на развијању способности, знања и вештина које су кључне за процес запошљавања студената и дипломаца; повезивање заједнице студената и дипломаца са заједницом пословног света.

2.3. Научноистраживачки центар

Научно истраживачки центар је формиран у циљу ефикасније реализације научно-истраживачких пројеката. Научно-истраживачки центар пружа подршку и помоћ у формирању научио-истраживачких пројеката, прати њихову реализацију, пружа материјалне и техничке услуге истаражи-вачима по лабораторијама департмана.

Научно-истраживачки рад наставника и сарадника остварује се њиховим ангажовањем на научно-истраживачким иројектима, као и путем индивидуалних истраживања, путем публиковања радова у референтним часописима, учешћем на домаћим и међупародним скуповима, израдом мастер радова и докторских дисертација. За укључивање у Европски образовни и научно-истраживачки простор, у оквиру Стратегије Европа 2020, за паметан, одржив и инклузивни раст неопходно је постићи напредак у оквиру следећих приоритених области иновација, са циљем унапређења

оквирних услова иприступа за финансирање истраживања и иновација, како би се осигурала могућност трансформисања иновативних идеја у производе и услуге.

3. Програм међународне научне сарадње и смернице за рад

Државни универзитет у Новом Пазару активно учествује у међународиим пројектима ТЕМПУС. Наставници, сарадници и студенти учествују у међународним конференцијама и стручним скуповима. Научно-истраживачку делатност ће значајно проширити у оквиру међународних пројеката регионалног и европског карактера. Руководство Универзитета ће у складу са финансијским, људским и другим ресурсима, којима Универзитет располаже, подржавати и стимулисати учешће запослених у наведеним пројектима. Тренутна међународна универзитетска сарадња је показала позитивне резултате у студетској и професорској мобилности, високим академским стандардима, и развој идеја у правцу остваривања заједничких планова и програма зарад лакше размене.

- Међународну сарадњу на Државном универзитету треба да се у периоду 2014.-2019. године реализује кроз:

- Усавршавање својих сарадника у реномираним научним, универзитетским и привредно-развојним институцијама;

- Још чвршће повезивање са европским универзитетима, у циљу интензивнијег присуства и приступа европским фондовима за истраживања, формирање предлога пројеката и размене студената (IPA, ERAZMUS),
- Припрему и учешће у ројектима FP (Framework Programme).

- Учешће на међународним конгресима, симпозијумима, радионицама (workshop-овима), ради презентације постигнутих резултата, повезивања са стручњацима и ширења круга потенцијалних сарадника.

- • Повезивањс преко пројеката COST Technical Research) пројекти, CARDS Development and Stabilisation).

Cooperation in the Field of Scientific and Community Assistance for Reconstruction

4. Кључни циљеви и приоритетне области деловања

Интернационализација универзитета не може сама по себи бити циљ, већ дугорочно гледано треба да обезбеди дефинисано и јасно место Државног универзитета у Новом Пазару у академском простору у свету. Стратешко опредељење Универзитета за перманентно усклађивање рада са европским циљевима и старатегијом развоја Србије подразумева да се реализују следећи кључни циљеви:

1. Активније укључивање Универзитета на пољу међународне сарадње у наредних пет година;

2. Обезбедити одговарајућу финансијску подршку за интернационализацију;

3. Обликовање студијских програма свих нивоа засноване на интернационалним стандардима и нормама, као и организовање заједничких студијских програма;

4. Укључивање највећег броја наставника и сарадника у научноистраживачки рад кроз процес интернационализације путем размене кадрова;

5. Већи акценат на промовисању мобилности студената кроз:

а) могућност остваривања дела студијског програма у инстранству; б) повећање броја гостујућих професора;

ц) укључивање администрације и студента који су већ били на размени у циљу помоћи заинтересованим студентима.

5. Задаци

Задаци руководства Универзитета усмериће се у циљу развоја институционалних оквира за процес интернационализације. Поред тога неопходан је већи увид у евалуацију потенцијалних институција спремних за сарадњу. Како би се приближили стнадардима неопходним за активније учешће у интернационализацији неопходно је да се:

а) разој курикулум на енглеском језику; б) укључивање страних и домаћих професора у процес наставе на енглеском језику;

ц) стварање климе за студирање и прихватање страних студената (увођење студентских виза, обезбеђивање места у мултифункционалном објекту Универзитета за смештај, решавање питања здравственог осигурања, увођење система евидентције страних студента кроз рад канцерије за развој каријере и праћење дипломаца и питање међународне сарадње и мобилности студената);

д) добијање дипломе на Енглеском језику признате у целом свету и помоћ при даљем запошљавању.

е) циљ је да у наредних пет година, пет до десет процената студената буду страни студенти.

6. Закључак

Стратегијом интернационализације Државни универзитет у Новом Пазару исказује спремност ка интернационализацији и развоју сарање са садашњим и будућим партнерима, како би се што више приближили задатим циљевима и задацима постављеним у стратегији.

Стратегија ступа на снагу даном усвајања на Сенату и биће доступна на сајту Универзитета.

Председник Сената

Проф.Др Миладин Костић

INTERNATIONALIZATION STRATEGY OF THE STATE UNIVERSITY IN NOVI PAZAR

Number: 4712/14-10 Date: 19/11/2014
According to Article 67 of the Statute of the State University of Novi Pazar, the Senate of SUNP, at the meeting held on 19th November 2014, adopted the

INTERNATIONALIZATION STRATEGY OF THE STATE UNIVERSITY IN NOVI PAZAR (2014-2019)

1.Introduction

State University of Novi Pazar is the first integrated and officially accredited university in Serbia, founded in 2006. Original departmental model of organization of the educational process and the dynamic study programs in which 4,000 students are currently studying, are in accordance with the requirements of the Bologna Declaration, and provide the ability to create always new and modern profiles of university graduates, important for the development of the region, but also the competitive profiles at the market of knowledge, in country and abroad. Scientific and research activities at our University are realized as basic, applied and developing research, as well as training of personnel for research, in all scientific fields and departments.

The strategic orientation of the University is continuous coordination of the work with the goals and development strategy of higher education of the Republic of Serbia. The environment to which 15 municipalities with more than 500,000 inhabitants gravitates, and youthful potential of the youngest population in Europe, represents a valuable resource and motivation to provide the highest quality education in this area.

2. Internationalization process

Since the establishing until today the University has initiated cooperation with over 40 universities in the country and abroad. The intention for better utilization of its potential in the academic space of Europe and world; and cooperation with various institutions and eminent experts, domestic and from abroad have undoubtedly contributed to be known as an open and recognized institution ready for any kind of cooperation in order to increase the quality of teaching and learning process.

In addition, the University is actively involved in TEMPUS, CEEPUS, ERASMUS/MUNDUS and other programmes, international calls for scientific research financial support and development of the educational process, providing material resources for the improvement of higher education, establishing regular contacts and cooperation with associations for the exchange of student for summer and professional practice etc. In the previous period 30 our students has successfully completed their study visits to international universities and have gained significant experience.

2.1. Quality control office

The office for quality control and international cooperation was established a few years ago for active participation in monitoring all project activities. It has access to all realized activities in the context of particular projects and takes care of the monitoring activities related to international cooperation and projects at University.

2.2. The Office for Career Development and monitoring of graduates (alumni) and the issue of international cooperation and student mobility

The key role of the office is to provide adequate support to students of the State University of Novi Pazar in mastering skills and knowledge relevant for employment and to assist in gaining work experience while studying and learning about the world of business; and prepare for a successful transition to the next level of their career development after graduation. The role of the office is to provide relevant information to students to use potential opportunities in direct contact with employers and anything else that can facilitate employment.

In order to ensure an effective system of support for students and graduates in development of knowledge and skills of relevance for employment or further education OFCD is obliged to primarily conducts the following tasks:

- Allows students access to the latest information on current vacancies, occupations and skills that employers are interested in,
- Provides students with the information opportunities for further education and possible schoolarships in the country and abroad.
- Work on developing abilities, knowledge and skills essential for the process of recruitment of students and graduates;
- Establishing connection of communities of students and graduates with the business world.

2.3. Scientific research center

Scientific research center was established with the aim of more efficient implementation of research projects. Scientific research Center provides support and assistance in the formation of scientific research projects, monitor their implementation, providing material and technical services to researchers in the laboratories of the departments.

Scientific research work of teachers and associates is realized through their engagement in scientific research projects, individual research, the publication of papers in refereed journals, participation in national and international meetings, writing master theses and doctoral dissertations. For inclusion in the European educational and research space within the Europe 2020 Strategy for smart, sustainable and inclusive growth, it is necessary to make progress in the following priority areas of innovation, in order to improve the framework conditions and access to finance for research and innovation, to ensure the possibility for innovative ideas into products and services transformation.

3. Program of the international scientific cooperation and work guidance

State University of Novi Pazar actively participates in international TEMPUS projects. Teachers, associates and students participate at the international conferences and professional meetings. Scientific research activity will be significantly expanded in the scope of international regional and European projects .

Management of the University shall, in accordance with the available financial, human and other resources,support and encourage participation of its employees in these projects. Current international university cooperation has shown positive results in academic mobility, high academic standards, and the development of ideas aiming to realization of joint plans and programs for the easier exchange.

In the period of 2014 -2019, international cooperation at the State University should be realized through:

- Professional staff training in eminent scientific,institutions for economic development and universities;
- Stronger ties with European universities, intensifing the presence and access to European research funds, the preparations of project proposals and student exchange (IPA, ERASMUS)
-
- Preparation and participation in FP projects (Framework Programme)
-
- Participation at international conferences, symposia, workshops,in order to present the results and connect with experts and increase the number of potential collaborators.
- Cooperation through COST (Cooperation in the Field of Scientific and Technical Research),CA-RDS (Community Assistance for Reconstruction, Development and Stabilisation) projects.

3.1 Main goals and priorities

The internationalization of university can not be the goal itself, but in the long term provide a defined and clear position of the State University of Novi Pazar in the world academic space. The strategic orientation of the University for the permanent work accordance with European objectives and strategy of development of Serbia means to realize the following main goals:

1. Active involvement of the University in the field of international cooperation in the next five years

2. to ensure adequate financial support for internationalization;

3. Design study programs at all levels based on international standards and regulations, as well as organizing joint study programs;

4. The inclusion of the majority of teachers in scientific research through the process internationalization through staff exchange;

5. Greater emphasis on promoting student mobility through:

a) the possibility of attending part of study programme abroad;

b) increase the number of visiting professors;

c) the inclusion of administration and former exchange student to assist interested students.

5. Tasks

Management of the University will be focused on development of the institutional framework for the process of internationalization. In addition, it is necessary to greater insight into the evaluation of potential institutions ready for cooperation. In order to approach the standards necessary for active participation in the internationalization it is necessary to:

a) develop curriculum in English;
b) include foreign and domestic professors in teaching process in English language;

c) creating a climate for studying and acceptance of foreign students (issuing student visas,providing the accommodation in a multifunctional University facility,solving the issue of medical care, starting foreign students register through the career development office, following the graduates and dealing the issues of international cooperation and student mobility);

d) obtaining a diploma in English language recognized around the world and help

further employment.
e) the goal for the next five years is five to ten percent of the foreign students.

6. Conclusion

State University of Novi Pazar expresses readiness to internationalization and development of the cooperation with current and future partners, in order to achieve goals and tasks set out in this strategy of internationalization.

Strategy comes into force upon its adoption by the Senate and will be available on the website of the University.

President of Senate

Prof.Dr Miladin Kostić

СТРАТЕГИЈА ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЈЕ УНИВЕРЗИТЕТА СИНГИДУНУМ

У складу са Статутом Универзитета Сингидунум, члан 52, Сенат Универзитета донео је следећу одлуку на седници одржаној 22. септембра 2014.:

СТРАТЕГИЈА ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЈЕ УНИВЕРЗИТЕТА (2014 – 2019)

Реч ректора

Као први акредитовани приватни универзитет у Србији, Универзитет Сингидунум посвећен је успостављању и пуном развоју интернационалне сарадње са партнерима како у Европи тако и ван ње. Располажемо свим неопходним средствима како би задовољили изазове интеркултуралне комуникације и координације који произилазе из преузимања такве обавезе. Свесни смо разлика које постоје у националним контекстима, правним и регулаторним системима, наставним програмима и истраживачким приоритетима и на њих гледамо као на прилику да даље обогатимо сопствена искуства. Са друге стране, спремни смо да понудимо наш целокупни интелектуални капитал како бисмо допринели општем напретку интернационализације у наставној и истраживачкој теорији и пракси.

Сматрамо да су стандардизација програма, мобилност студената и наставног кадра, заједнички студијски програми и заједничко учешће у образовно-истраживачким пројектима главне компоненте у реализацији успешне међународне сарадње која доносе користи свим странама. У данашњем свету у коме границе губе значај, знање без граница представља неопходан предуслов за успешну друштвену интеграцију образовања и научног истраживања. Знање без граница омогућиће заједнички развој и ширење позитивних идеја и пракси, развој интеркултуралних компетенција као и пораст конкурентности људског капитала.

Стратегија интернационализације представља нашу визију развоја високог образовања као и путању са позиције на којој смо тренутно, на ону коју желимо да досегнемо у наредних пет година. У складу са променама света наша стратегија ће се периодично вредновати, и усклађивати према стратегијским циљевима. Ми ћемо остати доследни развоју међународне сарадње у складу са циљевима зацртаним у стратегији интернационализације.

Ректор,

Проф. др Милован Станишић

Увод

Интернационализација је двосмерни процес; Универзитет треба да пружи онолико колико и добија како би уживао у свим предностима глобалног окружења. Са мултилатералним приступом уместо унилатералног постићиће се постићи много више у погледу наставе, истраживања и трансфера знања. Универзитет је посвећен неговању дугорочних међународних односа који су вишеструко корисни, усредсређујући се на напредна знања коју ће остварити студенти, академско и пословно окружење.

У свим професионалним активностима највиши стандарди ће бити поштовани а као српска образовна институција имаћемо разумевања за међународне околности којима ћемо се прилагођавати.

Генерално посматрано знање је јавно добро и наш универзитет је свестан одговорности коју има у стварању и ширењу знања зарад добробити друштва. Као образовна установа која делује на интернационалном нивоу, универзитет је посвећен развијању међународне сарадње са развијеним земљама као и креирању нових образовних потенцијала у земљама у развоју.

Интернационализација је инвестиција у будућност и захтева дугорочну посвећеност студентима, наставном кадру и нашим међународним партнерима. Универзитет је због тога припремио петогодишњи стратешки план интернационализације која се може реализовати само у дужем временском периоду.

Историјат Универзитета Сингидунум

Као први приватни универзитет у Србији, Универзитет Сингидунум је основан 2005-те године одлуком Националног савета за високо образовање. Студијски програми акредитовани су у три научна поља: друштвено-хуманистичких, природно-математичких и техничко-технолошких наука. Наставне активности на основним и последипломским студијама одвијају се на српском и енглеском језику.

У складу са Болоњском декларацијом, усвојени су европски систем преноса бодова (ECTS) као и савремени трендови високог образовања, који се заснивају на новом концепту интегрисаних функција и студијских процеса. Наставни програм и нивои студија усклађени су са најбољим праксама добро познатих европских универзитета. Поред редовних студија, Универзитет Сингидунум нуди и могућност студирања у развијеном систему учења на даљину. Овај систем пружа прилику за студирање великом броју оних који су онемогућени инвалидитетом или ограничени местом и временом.

Данас на Универзитету Сингидунум студира скоро 12.000 студената. Предавања се одржавају у новим, модерним просторијама опремљеним потребном рачунарском и интернет инфраструктуром, аудио-видео и другом опремом неопходном за савремену реализацију наставних активности. Поред тога, студентима и наставном особљу на располагању су многоструки примарни и секундарни извори информација.

Постигнути резултати

Од самог почетка свог кратког али динамичног постојања, Универзитет Сингидунум развија активности у циљу успостављања и ширења међународних односа и сарадње са образовним и научним институцијама. Као резултат вођених политика, започето је неколико програма међународне сарадње који се континуирано развијају. Три најбоља примера такве сарадње представљају:

- Аустријско-српски програм основних студија "Tourism and Leisure Management" – Универзитет Сингидунум и IMC Универзитет примењених наука, Кремс, Аустрија,
- Мастер програм " Пословни системи у туризму и хотелијерству", Светска туристичка организација (UNWTO, TedQual, Themis Foundation), међународни програм
- Заједничке основне и последипломске студије: BBA &MBA, програм за добијање америчких диплома у Србији – Универзитет Сингидунум и амерички универзитет Lincoln

Поред овога, два наставна програма Универзитета Сингидунум отворена су за интернационалне студенте и њих похађају студенти из бројних земаља: Либија, Грчка, Бивша

Југословенска Република Македонија, Хрватска, Босна и Херцеговина, Црна Гора и друге.

Већ неколико година Универзитет Сингидунум учествује у међународним пројектима (Tempus) кроз остварену сарадњу са партнерима из већег броја европских земаља.

На основу позитивних искустава универзитет Сингидунум жели да дели практична знања и искуства ("know-how") са садашњим и будућим партнерима, како у области образовања тако и у домену научног истраживања.

Наша визија

Од краја прошлог века, процесс глобализације је достигао ниво који је био незамислив до пре 50 година. Успостављање интернета као главног вида комуникације и извора информација, и његово својство да не познаје границе, заувек су изменили радну и животну средину. Данас се без тешкоћа комуницира са било ким у свету и без посебних трошкова. Екстремно велика количина информација је на дохват руке, без обзира на место рада.

Поред глобалних аспеката комуникације и ширења информација, многе друге активности превазилазе границе културе и поднебља у коме живимо. Промена климе, светска економија, заразне болести, саобраћај, криминал и многа друга питања све више излазе из домена националних оквира и постају глобална питања. У одсуству адекватног законодавног тела на глобалном нивоу, неопходно је успоставити међународну комуникацију на професионалном нивоу којом би изашли у сусрет новим изазовима.

Образовање игра кључну улогу у развоју грађанског друштва. Оно ствара и даље развија знање у најширем смислу и обезбеђује да се најбоље праксе преносе на нове генерације на најефикаснији могући начин. Сврха образовања јесте да припреми младе људе за креативан и садржајан рад и омогући им да дају сопствени допринос развоју друштва. Уз нове технологије које олакшавају процесс успостављања међународне сарадње, образовање се све више усредсређује на трендове глобалног тржишта рада, размену информација и мобилност запослених.

Мисија и друштвена одговорност

Мисија Универзитета Сингидунум јесте да допринесе друштву стварањем и даљим развојем знања као и његовим ширењем у академском окружењу између студената, запослених у приватном и јавном сектору и друштву у целини.

На универзитету је присутна свест о друштвеној одговорности и све активности су усаглашене са међународним стандардом ISO 26000. Посебна пажња је посвећена сваком од седам принципа друштвене одговорности: поузданост, транспарентност, етичко деловање, поштовање локалних власти, владавине права, интернационалних норми опхођења, људских права.
Као саставни део друштва, Универзитет Сингидунум спроводитиће све своје делатности на друштвено одговоран начин, и при том акумулирати, стварати и дистибуирати интелектуални капитал свим сегментима друштва.

Кључни циљеви и стратешки планови

У оквиру петогодишње стратегије, мисија универзитета је да одговорно даје допринос друштву. На тој платформи су за период 2015-2019 успостављена три кључна циља везана за интернационализацију:

- Да универзитет заузме водећу позицију у Србији у погледу интернационалног деловања
- Да постане лидер интернационализације високог образовања на Балкану
- Да узме активно учешће у интернационализацији високог образовања у Европи и шире

Ради остваривања кључних циљева развијено је пет дугорочних стратешких програма:
1. Стандардизација студијских програма заснована на интернационалним нормама и захтевима
2. Развој и реализација програма мобилности студената
3. Развој и реализација програма мобилности наставног кадра
4. Развој и реализација програма за оставаривање заједничких/двојних диплома
5. Учешће у заједничким образовно-истраживачким пројектима

Стратегија је заснована на позитивним искуствима у међународној сарадњи као и најбољим међународним праксама из домена интернационализације. Територијални фокус нашег деловања биће високообразовне установе из земаља западног Балкана као и водећи образовни центри Европске заједнице и шире.

Стандардизација студијских програма заснована на интернационалним нормама

Интернационализација и стандардизација наставних програма биће укључена у све програме рада на Универзитету Сингидунум, почев од глобалне политике универзитета па до свакодневне универзитетске праксе. Примарни циљ биће усклађивање програма са најбољим међународним праксама уз примену највиших стандарда у свим наставним подручјима. Поред стандардизације

метода рада и садржаја програма, посебну пажња биће посвећена познавању страних језика и јачању интеркултуралних компетенција свих студената и професора. Истовремено, ће се систематски пружати информације о приступу различитим националним и интернационалним изворима стипендирања, као што је студентска мрежа Ерасмус у циљу обезбеђивања адекватног буџета за студирање.
Увођењем стандардизованих програма на интернационалним основама, дипломци ће стећи зање и вештине које ће повећати њихову конкурентност како на домаћем тако и на међународном тржишту рада. Сматра се да је интернационализација од суштинске важности за образовање, развој талента, преношење знања и напредак у домену научног истраживања. Као део стратегије, наставиће се стандардизацијом програма уз усклађивање и праћење најбољих искустава у међународном образовању. Осим припрема студента и наставника за међународне интеграције, циљ је да се на све факултете уведу курсеви напредног енглеског и других језика (немачког, шпанског, јапанског, кинеског). Намера је да буду уведени и курсеви из интеркултуралних компетенција.

Развој и реализација програма мобилности студената

Као део стратегије, програми за краткорочну и средњерочну размену студената биће развијани и реализовани са интернационалним партнерима. Усаглашавањем програма са програмом партнерских универзитета биће омогућена ефикасна размена и признавање резултата студија заснованих на Европском систему преноса и акумулације бодова (ECTS).

На основу досадашњих искустава биће понуђен и програм реадовних студија за студенте из других земаља. Постојећи програми учења на даљину биће модификовани како би постали доступни страним студентима из земаља партнерских универзитета.

Програми размене студената су кључни за повећање мобилности како одлазећих тако и долазећих студената. Промоција интернационалних искустава и развој интернационалних компетенција студената су од изузетног значаја за пораст међународне конкурентности.

До 2019-те године, циљ је да стопа размене студената буде значајно повећана као и да се удвостручи број страних студената који завршавају студије на Универзитету Сингидунум. Истовремено програми учења на даљину биће отворени за све стране студенте који задовољавају уписне критеријуме Универзитета.

Развој и реализација програма мобилности наставног кадра

Универзитет Сингидунум намерава да унапреди процесс академске размене професора.

Биће предузети адекватни кораци у циљу проналажења партнерских институција и организација и њиховог укључења у активну сарадњу. Руководство Универзитета ће подржати програм мобилности обезбедивши неопходне услове (службено одсуство, друга краткорочна одсуства, контакти са партнерима и сл.) како би био олакшан процес међународне размене наставног кадра. Истовремено Универзитет ће подржати процес доласка гостујућих професора и пружати неопходну помоћ у административним пословима, обезбеђивању смештаја и слично.

Очекује се да ће пораст размене наставног и научноистраживачког кадра значајно допринети напретку професионалних компетенција. Након реализованог програма размене, наставни ка-

дар ће допринети повећању квалитета наставног процеса као и унапређењу студијских програма. Страни професори ће директно доприносити раду универзитета ширењем знања и најбољих пракси у настави и истраживању.

Циљ програма је да обезбеди неопходне услове за размену наставног и научног кадра са посебним фокусом на наставни кадар. Универзитет ће уложити највећи напор како би партнерским универзитетима пружио релевантне контакт податке. Поред тога, Универзитет ће обезбедити и све доступне информације које се односе на финансирање програма размене (Erasmus +, Marie Skłodowska-Curie, и сл.).

Развој и реализација програма заједничких/двојних диплома

На основу позитивног искуства са аустријско-српским програмом основних студија

"Tourism and Leisure Management" који Универзитет Сингидунум реализује у сарадњи са Универзитетом примењених наука у Кремсу, Аустрија, планира се проширење сарадње и на друге стране угледне универзитете. Циљ овакве сарадње је развој програма заједничких или двојних диплома у области друштвено-хуманистичких, природно-математичких и техничко-технолошких наука у сва три нивоа студирања (основне, мастер и докторске студије).

Овакви заједнички програми у прошлости су се показали корисним не само за Универзитет Сингидунум већ и за партнерске институције са којима је остварена сарадња. Синергиско дејство ових активности у многоме доприноси унапређењу студијских програма, наставних метода и стандарда.

У предстојећем периоду, од 2014-те до 2019-те, биће истражене све могућности успостављања нових програма заједничких/двојних диплома са универзитетима у Европској унији и шире.

Учешће у заједничким образовно-истраживачким пројектима

Сходно претходним искуствима, Универзитет ће улагати напоре да континуирано учествује у интернационалним пројектима који су посвећени унапређењу образовања и научног истраживања. Посебна пажња биће усмерена на нови EU програм "Horizon 2020", кроз успостављање научно-истраживачке сарадње превасходно међу институцијама у европским земаљама. Заједно са садашњим и будућим партнерима биће изабрани одговарајући програми и сходно томе направљене заједничке пријаве. Поред тога, Универзитет ће узети у обзир и све друге прилике где би могао да учествује у међународним пројектима идући у сусрет новим изазовима у образовању и научном истраживању.

Резултати који су остварени у оквиру Tempus програма испунили су у потпуности очекивања и у многоме видљиво допринели унапређењу професионалне праксе и сарадње са партнерским академским институцијама. На бази стечених искустава очекује се да ће будућа сарадња на пројектима, попут "Хоризон 2020", бити корисна за све учеснике у пројектима.

Универзитет Сингидунум ће стално трагати за успостављањем партнерства за учешће у пројектима попоут "Horizon 2020" и сличним иницијативама на којима ће наступати са својим пуним интелектуалним капиталом.

Евалуација, извештаји, оцена достигнућа, континуитет

Евалуација стратегије интернационализације радиће се на годишњем нивоу. Канцеларија за међународну сарадњу састављаће писани извештај у коме ће се осврнати на предузете активности и остварене резултате у погледу кључних циљева и стратешких планова. Извештај ће се подносити руководству универзитета на евалуацију и финално одобрење. У међувремену, развијаће се посебне технике процене реализованих достигнућа.

Идући у сурет изазовима, друштвеним променама и професионалном окружењу Стратегија ће бити усклађивана. Њоме ће бити предвиђено годишње извештавање о активностима у току петогодишњег периода у складу са постигнутим резултатима.

Канцеларија за међународну сарадњу

Како би остварио предочену стратешку мисију, зацртане циљеве и планове, универзитет Сингидунум оснива канцеларију за међународну сарадњу. У њој је запослено пет квалификованих професионалаца са искуством у међународној сарадњи. Уколико буде било потребе, Универзитет ће повећати број запослених у канцеларији како би остварио све потребе за интернационализацијом.

Закључак

Дефинисањем Стратегије интернационализације уз спремност да се ради на њеном сталном развоју у будућности, Универзитет Сингидунум јавно потврђује своју усмереност ка интернационализацији програма размене студената и заспосленог кадра, научноистраживачкој сарадњи и развоју програма заједничких/двојних диплома.

Универзитет ће се посвећено бавити конструктивним предлозима о развоју сарадње са садашњим и будућим међународним партнерима како би предстојеће активности биле у складу са стратегијом, професионалним интересима Универзитета и друштва у најширем смислу.

Стратегија интернационализације универзитета ступа на снагу на дан усвајања истог и објављивања на интернет страници Универзитета и биће достављен свим факултетима чланицама Универзитета.

PREDSEDNIK SENATA
UNIVERZITETA SINGIDUNUM
REKTOR

Prof.dr Milovan Stanišić

UNIVERSITY INTERNATIONALIZATION STRATEGY SINGIDUNUM

Pursuant to the Singidunum University Statute, article 52, University Senate enacted the following decision at the meeting held on September 22nd 2014:

UNIVERSITY INTERNATIONALIZATION STRATEGY (Five-year period 2014 – 2019)

Rector's Address

As the first accredited private university in Serbia, Singidunum University is strongly committed to establishing and fully developing its international cooperation with numerous partners in Europe and worldwide. We are equipped to meet all intercultural communication and coordination challenges that are closely related to such commitment. We are aware of the differences in national contexts, legal and regulatory environments, teaching programmes and research priorities and we consider them an opportunity to further enrich our own experiences. Therefore, we are willing to offer our entire intellectual capital to contribute to the overall advancements in internationalization of the teaching process and research theory and practices.

We consider programmes standardization, student and staff mobility, joint study programmes and joint participation in educational and research projects to be the vocal points of successful international cooperation providing mutual benefits to the parties involved. In an increasingly borderless world, borderless knowledge is a necessary pre-condition for successful integration of education and scientific research in the society. It will provide opportunities for joint development and dissemination of positive ideas and practices, development of intercultural competencies and increased competitiveness of the human capital.

This Internationalization Strategy provides a blueprint of our vision of the world and the route map that defines the transition from our current position to the one where we would like to reach in five years' time. As the world is continuously changing, our strategy will also be periodically evaluated, and might be subject to changes and modifications. However, our strong and clear commitment to fostering international cooperation and internationalization of our operations will remain unchanged.

Rector,
Prof. Milovan Stanisic, PhD

Introduction

Internationalization is a two-way process; for the University to realize the full benefits of our global reach, it must give as much as it takes. We believe that by working multilaterally rather than unilaterally, we do achieve much more in terms of teaching, research and knowledge transfer. We are committed towards cultivating long lasting cross-border relationships that are mutually beneficial, focusing on the added value to students as well as to the academic and commercial partners.

We seek to maintain the highest standards in all of our professional activities. Although we are fundamentally Serbian institution, we will always remain sensitive to international segment and attempt to keep pace with the current cross-cultural circumstances.

In general, we consider knowledge as a public good; we recognize that we have the responsibility to generate and share knowledge for the well-being of the society. As an educational institution operating on an international level, we are committed to international cooperation with the developed countries as well as to educational capacity development in emerging economies.
Internationalization is an investment for the future and requires a long term commitment to our students, our staff, and international partners. To this end, we perceive this process as a five year strategic plan rather than as a short term activity.

Singidunum University History

Singidunum University was founded in 2005, as the first private university in Serbia, by decision of the Serbian Council for University Education Development. The study programmes are accredited in three scientific fields: social sciences and humanities, natural sciences and mathematics, technical and technological sciences. The courses within undergraduate, graduate and master levels are conducted in both Serbian and English.

In accordance with the Bologna Declaration Principles, we have adopted the European Credit Transfer System (ECTS) and contemporary trends in higher education based on a new concept of integrated functions and study processes. Curricula and degree formats are in line with the best practices of the well-known European Universities. Besides its regular studies, Singidunum University provides an opportunity for studying through customized Distance Learning system designed to provide studying opportunities for those hindered by limited time, distance or physical disability.

There are currently around 12.000 students attending different study programmes at Singidunum University. Lectures are carried out in new and modern facilities fully equipped with the latest IT infrastructure, audio-video and other state-of–the-art tools necessary for successful realization of educational activities. In addition, our students and teaching staff are provided with various primary and secondary information sources.

International Credentials

Since the very beginning of its relatively short but dynamic existence, Singidunum University has been developing activities related to establishing and expanding of international relations and cooperation with educational and scientific institutions worldwide. As a result of such policies, several international cooperation programmes have been initiated and are continuously upgraded. Three best examples of such cooperation are as follows:

- Austrian- Serbian Bachelor programme in Tourism and Leisure Management - Singidunum University and IMC University of Applied Sciences, Krems, Austria,
- Master programme in Business Systems in Tourism and Hospitality, UNWTO (TedQual) Themis Foundation, international programme
- Joint undergraduate and postgraduate studies: BBA & MBA, American degree programmes in Serbia – Singidunum University & Lincoln University USA

In addition, Singidunum University has initiated two teaching programmes for internationals students which are attended by students from several countries (Libya, Greece, FRY Macedonia, Croatia, Bosnia and Herzegovina, Montenegro and the others).

Singidunum University has been participating in international projects for several years either as coordinator or partner. We have a proven track record of cooperation in numerous European projects (Tempus) by joining forces with the partners from several European countries.
Based on the positive experiences from such sharing our 'know-how 'with the current and education and scientific research. endeavors, we are looking forward to future partners, both in the domain of

Our Vision

Since the end of the last century, the process of globalization has developed to the extent which was hard to imagine 50 years ago. The advent of the Internet as the key communication tool and information source, along with its borderless nature, has entirely changed our working and living environment. Today, we can easily communicate free of charge with almost anyone and anywhere; abundance of information is freely available at our fingertips, irrespectively of the place of work or residence.

In addition to global aspects of communication and information sharing, many other aspects of our daily lives are transcending national and cultural borders. Climate change, world's economy, infectious diseases, transportation, crime and many other relevant issues are increasingly losing their national characteristics and are becoming truly global. In the absence of the authoritative global governance bodies, it is essential to establish cross-border cooperation channels on a professional level that will comply with the challenges of an ever-changing world.

Education plays a crucial role in the development of civil society. It accumulates and further upgrades knowledge in the broadest sense and ensures that the best knowledge is transferred to the new generations in the most efficient way. It aims to prepare young men and women for creative and productive work and to enable them to give their own contribution to the overall social development. With the new technologies to support the process and facilitate international cooperation, education is increasingly focusing towards global labor market trends, exchange of information and personnel mobility.

Mission and Social Responsibility

The mission of Singidunum University is to contribute to the society through accumulation and further development of knowledge as well as through knowledge transfer and dissemination to students, academic world, private and public sector and society at large.

The University advocates social awareness among its students and academic staff and conducts all its activities in compliance with ISO 26000 standard.
We pledge to give full attention to all of the seven principles of social responsibility: Accountability,

Transparency, Ethical behavior, Respect for local stakeholders, Respect for the rule of law, Respect for the international norms of behavior, and Respect for human rights.

As an integral part of the society, Singidunum University will conduct all of its activities in a socially and environmentally responsible manner, thus accumulating, creating and distributing intellectual capital to all segments of the society.

Core Objectives and Particular Goals

Based on the framework of the Strategy, our vision and our mission to contribute to the society in a responsible manner, we have established three core internationalization objectives for the period 2015 – 2019:

- to establish ourselves as the leading Serbian University in terms of international cooperation
- to become one of the leaders of Higher Education (HE) Internationalization on Balkans
- to be respectable contributor to the Internationalization efforts in HE in Europe and wider

In order to meet the aforementioned internationalization objectives, we have developed five strategic long-term programmes:

1. Programme standardization based on the international norms and requirements
2. Development and deployment of student mobility programmes
3. Development and deployment of staff mobility programmes
4. Development and deployment of joint degree / double degree programmes
5. Participation in joint educational / research projects

We have based our strategy on our positive experiences within the domain of international cooperation as well as on the best international practices related to internationalization. Our focus shall be higher education institutions located in West Balkan countries as well as the leading educational institutions in European Community and wider.

Programme standardization based on the international norms and requirements

Internationalization and standardization of the curriculum will be embedded in all facets of the programme development at Singidunum University, from policy statements to daily teaching practices. Primary goal will be harmonizing all our programmes with the best international practices and applying the highest international standards to all our curricula. In addition to standardization of the contents of our programmes, we will pay particular attention to fostering language capabilities and intercultural competencies of our students and teaching staff. Furthermore, we will facilitate access to institutional, national and international funding opportunities such as Erasmus and scholarships in order to provide sufficient budgeting.

We believe that with the introduction of internationally based standardized programmes, we will equip our graduates with the knowledge that would increase their competitiveness in the domestic and international working environment. We strongly believe that international involvement is of crucial importance for further education, talent development, knowledge transfer and advancement in the domain of scientific research.

As a part of this strategy, we will continue with standardization of our programmes following the best practices in international education. Besides preparing our students and staff for international integrations, there are ongoing plans for the introduction of advanced English courses as well as some other languages (German, Spanish, Japanese, Chinese, other) to all of our faculties. We also intend to introduce courses of intercultural competencies.

Development and deployment of student mobility programmes

We will develop and implement programmes for short and mid-term student exchanges with our international partners. Through harmonization of our programmes with the partner universities, we will contribute to the effective exchange and recognition of achievements based on ECTS system. In addition, relying on the existing experiences, we will offer full time studies to students from other countries. Furthermore, our distant learning programmes will be modified in such a way as to make them available to the international students from partner universities.

Student exchange programmes are considered essential for increasing the outgoing and incoming student mobility. We believe that promotion of international experiences and development of student international competencies are essential for enhancing international competitiveness.
Our aim is to substantially increase the number of student exchange by the year 2019, as well as to double the number of foreign students completing their studies at Singidunum University. We plan to put lots of effort into making the distance learning programmes available to all international students who meet the enrollment criteria at the University.

Development and deployment of staff mobility programmes

Singidunum University plans to facilitate both incoming and outgoing staff exchange. We shall take all necessary measures to identify suitable partners and programmes and engage in a meaningful cooperation. The University management will provide necessary conditions (sabbatical leave, other short term leaves, partners search), designed to facilitate international staff exchange and mobility. The University will also encourage the arrival of inbound international staff by assisting in administrative matters, accommodation and travel issues, etc.

We consider that increased staff exchange in general, and academic and research scientific staff in particular, will strongly contribute to the improvement of professional competencies. Upon return from their exchange programmes, outgoing staff will contribute to enhancing the overall quality of the teaching process as well as programmes themselves. Incoming exchange staff will directly contribute to dissemination of their own best practices in the teaching and research process.

Our aim is to provide all necessary conditions for outgoing and incoming staff with the emphasis being placed on the academic staff. The University will invest all their efforts in providing the relevant contact data at partner universities. In addition, it will provide all available information related to funding opportunities of such exchange programmes (Erasmus +, Marie Skłodowska-Curie actions and others.).

Development and deployment of joint degree / double degree programmes

Based on the positive experiences with Austrian- Serbian Bachelor programme in Tourism and Leisure Management - Singidunum University and IMC University of Applied Sciences, Krems, Austria, the University will endeavor to further deepen such cooperation with other reputable foreign universities. The focus will be on the development of joint degree and double degree programmes in the area of social sciences and humanities, natural sciences and mathematics, technical and technological sciences, at all three levels of study (undergraduate, master's and doctoral studies).

Such joint programmes have so far proven beneficial for both Singidunum University and partner universities. The synergetic effects of these actions have contributed greatly to the improvement of programme quality as well as the teaching methods and standards.

During the period 2014-2019, the University will look for and evaluate all opportunities for establishing additional joint degree / double degree programmes with the universities in European Union and beyond.

Participation in joint educational / research projects

According to previous experiences and practices, the University will attempt to foster continuous participation in international projects related to educational advancements and scientific research. Special emphasis will be placed on new European community initiated programme- Horizon 2020. Together with our current and future partners, we will look for and apply for all relevant programmes related to our professional activities. In addition, the University will take into consideration all other possibilities for participating in international projects dealing with challenges in education and research.

The results that have been achieved within Tempus programme have met the expectations and have contributed greatly and noticeably to the improvement of our professional practice and cooperation with partner institutions. Thus, we consider future cooperation on projects such as Horizon 2020 clearly beneficial to us and our partners.

Singidunum University will incessantly look for partnerships on relevant projects and other similar initiatives participating with its full intellectual capital.

Evaluation, Reporting, Achievements Measurement, Continuity

Evaluation of the strategy will be performed on an annual basis. International Office will produce a detailed written report on actions, activities and results related to the core objectives and particular goals. The report will be submitted to the university management for the purpose of evaluation and approval.

Particular achievement measurement techniques will be developed in due course.

In order to meet the challenges of the ever-changing social and professional environment, the Strategy will be modified on an annual basis for the specified mobility period and in accordance with anticipated expectations.

International Office

In line with the requirements to fulfill the specified strategic mission, reach the core objectives and particular goals, the University has established a dedicated International Office. The office comprises five qualified professionals with substantial experience in international cooperation. Moreover, the University is willing to further broaden this team to meet the current demands and objectives, if required.

Conclusion

By defining the concrete strategy and expressing commitment and willingness to work on its continuous development in future, Singidunum University has publicly confirmed its clear orientation towards internationalization of students and staff exchange programmes, scientific cooperation and development and deployment of joint degree / double degree programmes.

The University will welcome any constructive actions and suggestions from our current and potential international partners that are in line with the Strategy, professional interests of the University and beneficial for the society at large.

The herein mentioned University International Strategy comes into force at the date of its enacting and publishing at the University web site and shall be delivered to all the faculties within the University.

PRESIDENT OF SINGIDUNUM
UNIVERSITY SENATE
RECTOR

Prof. Milovan Stanisic, Ph.D

ПРЕДЛОГ НАЦИОНАЛНЕ СТРАТЕГИЈЕ ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЈЕ ВИСОКОГ ОБРАЗОВАЊА И ПРЕПОРУКЕ ЗА ЗАЈЕДНИЧКЕ СТУДИЈСКЕ ПРОГРАМЕ

DRAFT OF THE NATIONAL HIGHER EDUCATION INTERNATIONALISATION STRATEGY AND RECOMMENDATIONS FOR JOINT STUDY PROGRAMMES

СТРАТЕГИЈА ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЈЕ[1] ВИСОКОГ ОБРАЗОВАЊА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ ДО 2025.

Увод

Глобализација, њене свеприсутне последице и континуирани развој информационих и комуникационих технологија намећу потребу за опредељивањем држава за начине на које ће спровести интернационализацију високог образовања. Више се не поставља питање да ли треба омогућити интернационализацију високог образовања и науке будући да је то неминовно и неопходно јер би затварање овог система водило ка стагнацији. Сада се намеће дилема, на који начин би ово питање требало уредити. Иако је процес интернационализације пре свега позитиван, будући да ако се спроводи правилно подржава отвореност, подизање квалитета и боље позиционирање система високог образовања, а самим тим, индиректно и укупних образовно-економских потенцијала једне државе, мора се обратити пажња на могуће негативне ефекте. Ове негативне последице могу настати ако се процесом не управља већ ако се приступи стихијском коришћењу прилика које су на располагању на националном и институционалном нивоу.

Интернационализација на националном/секторском/институционалном нивоу се дефинише као процес интегрисања међународне и интеркултуралне или глобалне димензије у сврху, функције или спровођење постсекондарног образовања. (Knight, 2003, p. 2)[2]

Интернационализацију као један од приоритета све више препознају бројне државе, што је један од разлога за доношење већег броја националних и институционалних стратегија интернационализације. Већина држава чланица Европске уније је према доступним подацима из маја 2016. године ову област регулисало стратешким документима, а сама Европска комисија је 2013. године усвојила стратешки документ под називом "Европско високо образовање у свету" којим препоручује државама чланицама и њиховим високошколским установама да поред мобилности студената кроз своје мере обухвате привлачење талената, интернационализацију научно-наставног и административног особља, подстицање иновативности и размену добрих пракси која има за крајњи циљ унапређење квалитета студијских програма и научно-истраживачког рада кроз примену нових метода и сазнања.

У оквиру процеса интернационализације посебно место заузима мобилност студената. Важност мобилности студената превазилази потребу за остваривањем међународне димензије високог образовања. Мобилност студената олакшава њихову запошљивост, подржава интеркултуралност, достизање циљева Болоњског процеса и Европског простора високог образовања и утиче на повећање конкурентности привреде на глобалном тржишту. Интернационализација у целиниима позитивне економске ефекте на друштво у целини, кроз директни допринос бруто домаћем производу и развој компетенција студената захваљујући којима се повећава њихова запошљивост.

Значајно је и да мобилност директно доприноси слободи кретања, формирању заједничких тржишта, одрживом развоју, унапређењу друштвено-економске кохезије и научном и технолошком развоју.

1 Интернационализације научноистраживачког рада, иако је великим делом саставни део високог образовања, није обухваћена овом стратегијом. Разлог лежи у томе што у Србији тренутно постоје две потпуно разједињене стратегије, Стратегија развоја образовања у Србији до 2020. која обухвата све нивое образовања, укључујући и високо образовање, закључно са докторским студијама и Стратегија научног и техолошког развоја Републике Србије за период од 2016. до 2020. године „Истраживање за иновације".

2 Knight, J. (2003). Updated internatinalization definition. International Higher Education, 33, 2

Осим користи коју имају појединци, мобилност доприноси унапређењу квалитета високог образовања кроз увођење нових садржаја и метода рада, остваривање нових међународних контаката и подстицању научног рада и иновација. Да би се ове предностизаиста и остариле, неопходно је да високошколске установе и доносиоци одлука системски приступе организацији и управљању процесом мобилности.
Значајан број држава је у почетку сводио процес интернационализације на мобилност студената, али је сада јасно да овај процес подразумева пре свега отвореност система, сарадњу у спровођењу студијских програма са иностраним установама и предузећима на традиционалан начин и путем електронског учења и развијање кључних компетенција запослених у области високог образовања и студената.
Стратегија интернационализације високог образовања заснива се на Стратегији развоја образовања до 2020. године која предвиђа више мера за отварање и интернационализацију високог образовања и може се сматрати њеном допуном. Тренутни законодавни оквир у значајној мери омогућава спровођење интернационализације високог образовања. Ипак, поједини прописи онемогућавају или отежавају активности попут акредитације заједничких студијских програма, подстицање мобилности студената и стипендирање студијских боравака студената и наставника.

Тренутно стање, разлози за доношење стратегије и дефиниција проблема

Република Србија тренутно остварује сарадњу у домену високог образовања путем државних споразума, споразума које склапају високошколске установе, ограничене сарадње са страним предузећима и учешћем појединаца у међународним пројектима. Предмет ових споразума је обично мобилност наставника, сарадника, студената и административног особља, организација заједничких студијских програма, издавање двоструке или вишеструке дипломе, остваривање научно-истраживачког рада и рад на заједничким пројектима. Ипак, у недостатку финансијских могућности значајан број споразума које потписују саме установе не може да се у потпуности реализује.
Министарство просвете, науке и технолошког развоја предузима активности од значаја за спровођење билатералних и других споразума који су потписани на државном нивоу. Државе са којима постоји активна билатерална сарадња су: Кина, Француска, Хрватска, Португалија, Италија, Словенија, Немачка, Аустрија, Русија, Словачка иБелорусија.
Република Србија учествује и у програмима Европске уније за сарадњу у области образовања и науке, а то су програми Еразмус+ и Хоризонт 2020. Значајна је у сарадња у програму CEEPUS, средњеевропском програму за размену студената и наставног кадра којиомогућава размене у виду кредитне мобилности, истраживачких боравака, реализације предавачких активности, као и тзв. летњих школа.
Постојећи ресурси се не користе увек на системски начин, те је поред додатних улагања потребно да саме високошколске установе започну стратешко планирање мобилности, пре свега наставно-научног кадра који је кључан за интернационализацију и то за покретање међународних пројеката кроз које високо образовање може да се финансира једним делом, за мобилност студената и за усавршавање наставног кадра. Веома мали број установа плански шаље будуће наставнике на мобилност како би на страним високошколским установама спровели истраживања за која у Србији можда немају потребне услове.
Такође, установе ретко објављују међународне конкурсе за отворена радна места, а мали број страних наставника учествује у комисијама за одбрану докторских дистертација.
У поступку израде предлога Стратегије, спроведена је дескриптивна анализа одређених аспеката долазне мобилности путем упитника, на којису одговориле 42 високошколске установе и 78 страних студената који су боравили на ВШУ у Србији. На основу анализе упитника као и деск анализе, ради сагледавања тренутног стања и перспектива направљена је следећа SWOT анализа:

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
- заинтересованост већине високошколских установа за привлачење нових студената - гостопримљивост - спремност установа да повећају издвајања за мобилност у случају увођења студентске визе - већина универзитета има усвојене правилнике који регулишу мобилност студената и тела задужена за међународну сарадњу - позиционирање високошколских установа у Србији на међународним листама (ARWU, U-multirank...)	- мотивисаност наставника за учешће у активностима које подразумевају интернационализацију - недовољно разрађене процедуре за прихватање већег броја страних студената - недовољан број студијских програма на страним језицима и недовољан број заједничких студијских програма - настава на страним језицима се углавном реализује путем консултација - одбијање кандидата због отежаног издавања визе потенцијалним студентима ван Европе и Северне Америке - процеси (интерне) провере квалитета не укључују критичко сагледавање извођења наставе за стране студенте - делимично неразумевање предуслова потребних за већу студентску мобилност (нпр. изглед каталога курсева) - непостојање механизама за системско праћење мобилности - непостојање системског приступа и улагања у повећање видљивости високог образовања - поједине установе не пружају подршку студентима пре и након мобилности - сложене процедуре за укључивање гостујућих наставника у држање наставе
ПРИЛИКЕ	**ПРЕТЊЕ-ОПАСНОСТИ**
- географски положај Србије - интересантност Србије услед динамичне историје и постојања посттранзиционог друштва у процесу приступања и усаглашавања са европском праксом - поједини студијски програми које нуде домаће ВШУ су врло ретки и тражени - значајна финансијска и структурна подршка интернационализацији високог образовања кроз програме Европске уније	- повећање заинтересованости интернационалних студената за земље у региону - смањење атрактивности појединих студијских програма у Србији

Приступ интернационализацији и упоредна међународна пракса налажу подстицање проактивног приступа који подразумева пре свега стварање предуслова за осигурање отворености, квалитета и конкурентности високог образовања. Прописи као што су стандарди за акредитацију заједничких студијских програма, начини регулисања боравка страних студената и наставника у Р. Србији и дефиниција и порески третман стипендија у Закону о порезу на доходак грађана би морали да се прилагоде потребама интернационализације високог образовања.
Тренутно је у Републици Србији акредитовано око 20 заједничких студијских програма што је веома мало у поређењу са другим средњеевропским државама. Према последњим подацима Комисије за акредитацију и проверу квалитета укупно 20 програма је акредитовано за извођење

само на страном језику, а 226 програма може да се држи и на српском и на страном језику. Према подацима које су установе доставиле за потребе базе StudyinSerbia.rs, постоји могућност извођења делова око 300 студијских програма на страном језику.
Долазну мобилност страних студената Министарство просвете, науке и технолошког развоја подржава кроз пројекат "Свет у Србији". До сада је кроз овај пројекат финансирано студирање више од 500 студената углавном из држава које су чиниле некадашњи Покрет несврстаних.
Перцепција интернационализације се доста често своди на учешће у међународним пројектима, мобилност, а врло ретко се у пракси под процесом интернационализације подразумева отварање система високог образовања које не мора увек да подразумева поменуте облике сарадње. Не ради се довољно на привлачењу најбољих, одакле год они били. Интернационализација код куће, тј. спровођење делова наставе на страним језицима за домаће студенте је углавном изузетак, а не правило.

Поред наведених проблема, постоји и проблем недовољне сарадње и укључивања високообразовне дијаспоре у активности које се реализују у области високог образовања.

Један од највећих проблема Републике Србије јесте миграција високообразованих људи у иностранство. „Интелектуална емиграција одлази из Србије почетком осамдесетих, када је почела информатичка револуција, а деведесетих година тај емигрантски талас достигао је интензитет цунамија. Млади су почели да се исељавају и у земље које се раније нису налазиле на емигрантској мапи – Канаду, Аустралију и Нови Зеланд. Када је реч о европским земљама, скорија емиграција високообразованих из Србије углавном је усмерена ка Великој Британији, будући да је енглески језик најраспрострањенији страни језик међу младима у Србији. Главни разлог лежи у чињеници да су могућности запошљавања и услови за рад и континуирано напредовање у Србији и даље, далеко испод услова него у развијеним земљама Запада. За Србију, као земљу у транзицији и кандидату за чланство у Европској унији, улога дијаспоре и коришћење постојећег интелектуалног капитала је од изузетног значаја. Савремена средства комуникације и информисања значајно олакшавају очување контакта са државом матицом и чине да се у знатној мери релативизује просторна удаљеност од земље порекла.

Институционални оквир за спровођење интернационализације

Основни институционални оквир за остваривање интернационализације високог образовања чине пре свега Министарство просвете, науке и технолошког развоја, Национални савет за високо образовање, Комисија за акредитацију и проверу квалитета, Тим стручњака за реформу високог образовања и високошколске установе. За процес интернационализације значајне су активности и мере које предузимају Министарствоспољних и унутрашњих послова, Министарство финансија, Народна банка Србије и Фондација Темпус која је одговорна за спровођење програма Европске уније за сарадњу у области образовања, као и за CEEPUS програм у Србији.
Значајну подршку интернационализацији пружају канцеларијеза међународну сардању и пројекте које постоје на готово свим универзитетима и активнијим високим школама. Улога ових организационих јединица је спровођење и координација мобилности наставника и студената, међународних пројеката и пружање свих потребних информација запосленима на високошколским установама и страним наставницима и студентима који долазе у Републику Србију. Имајући у виду наведено, основни проблем који ова стратегија разматра је недовољна интернационализација, отвореност, повезаност са дијаспором и конкурентност високог образовања Републике Србије. Већа интернационализација би допринела бољем квалитету, о чему сведочи и упоредна међународна пракса.

Основа за припрему ове стратегије су, поред детаљне анализе тренутног стања у Србији, били очекивани ефекти који би настали развојем и јачањем интернационализације. Детаљнији приказ ефеката интернационализације на систем високог образовања налази се у Прилогу А ове Стратегије.
Рад на Стратегији је започет крајем 2015. године и био је организован по подгрупама: Подгрупа за билатералне и мултилатералне споразуме, Подгрупа за мобилност студената, Подгрупа за мобилност наставника, Подгрупа за интернационализацију студијских програма, Подгрупа за укључивање дијаспоре и Подгрупа за интернационализацију науке у финкцији високог образовања. Подршку раду на стратегији је пружио Републички секретаријат за јавне политике. Радну групу су чинили представници Министарства просвете, науке и технолошког развоја, Министарства спољних и унутрашњих послова, Националног савета за високо образовање, Тима стручњака за реформу високог образовања, универзитета, Конференције струковних студија, студентских организација и Фондације Темпус.

Циљеви Стратегије

ОПШТИ ЦИЉ: Унапређивање интернационализације као важног предуслова за осигурање отворености, квалитета и конкурентности високог образовања

Интернационализација је комплексан процес који се може посматрати са различитих аспеката, јер практично сваки елеменат високообразовног система може бити предмет интернационализације. Ради креирања стратегије која би била јасна и разумљива, дефинисана су посебна подручја од интереса која чине логичке целине и за које је могуће поставити јасне и изводљиве циљеве на кратак, средњи и дуги рок. Услед тога, општи циљ који је постављен**,** рашчлањен је на пет посебних циљева:

1. Обезбеђивање предуслова за унапређивање интернационализације високог образовања и науке.
2. Интернационализација наставног и ненаставног кадра кроз повећавање њихових капацитета за стратешки приступ међународној сарадњи у области високог образовања и науке.
3. Интернационализација студијских програма кроз повећање броја заједничких студијских програма са страним високообразовним институцијама и броја студијских програма који могу да се изводе на страном језику.
4. Повећавање броја студената који су укључени у процесе интернационализације и броја страних студената који су укључени у наставно-научне процесе у Србији.
5. Укључивање дијаспоре у наставно-научне процесе Србији.

Стратегија за сваки посебни циљ дефинише краткорочне циљеве са одговарајућим мерама који би требало да буду реализовани до краја 2017. године, затим средњорочне циљеве са мерама до 2020. године и коначно дугорочне циљеве и мере за њихову реализацију до 2025. године. Поред тога за сваки посебни циљ дефинисани су индикатори, као и скуп потребних података за праћење реализације зацртаних циљева.

ПОСЕБАН ЦИЉ: Обезбеђивање предуслова за унапређивање интернационализације високог образовања и науке

Процес интернационализације је могуће успешно спровести само уколико се уклоне постојеће препреке и остваре потребни предуслови. У супротном постоји реална могућност да се ентузијазам, који још увек постоји, изгуби и да се, и поред подршке међународних фондова за спровођење интернационализације, не успостави систем који ће овај процес подржавати дугорочно.

Краткорочни циљеви (КЦ) - до краја 2017. године

КЦ_1: Отклањање правних и техничких препрека из области пореских, радно-правних, визних и других прописа за спровођење свих аспеката интернационализације високог образовања и науке који су тренутно доступни високошколским установама.

МЕРЕ:
- Мапирање свих правних и техничких препрека.
- Измена потребних прописа у циљу отклањања препрека.

КЦ_2: Пилотирање програма финансијске подршке интернационализацији високог образовања из јавних средстава.

МЕРЕ:
- Утврђивање програма пилота финансирања пројеката интернационализације што обухвата и одређивање приоритета, рокова и методологије спровођења конкурса за установе.
- Пружање подршке установама у разумевању концепта финансирања интернационализације високог образовања.

КЦ_3: Хармонизација стратегија високошколских установа са Стратегијом интернационализације високог образовањаи измена потребних унутрашњих аката у циљу отклањања препрека за спровођење интернационализације.

МЕРЕ:
- Утврђивање минималних елемената које је потребно да садрже стратегије високошколских установа.
- Успостављање система праћења реализације интернационализације и размене добрих пракси.

Средњорочни циљеви (СЦ) - до краја 2020. године

СЦ_1: Све високошколске установе приступају интернационализацији уз уважавање стандарда за обезбеђење квалитета.
МЕРЕ:
- Проширивање стандарда за акредитацију студијских програма и високошколских установа са стандардима за спровођење интернационализације.
- Усвајање стандарда квалитета за рад канцеларија за међународну сарадњу и других служби које пружају подршку интернационализацији на самосталним високошколским установама.

СЦ_2: Обезбеђена довољна финансијска подршка развоју интернационализације високог образовања.

МЕРЕ:

- Увођење у систем одрживог финансирања подршке интернационализацији високог образовања.
- Укључивање показатеља степена интернационализације у модел финасирања високошколских установа.

СЦ_3: Развијен систем подршке интернационализацији високог образовања.

МЕРЕ:

- Усвајање процедура за укључивање високошколских устанаова у процес припрема међународних споразума чија се примена директно одражава на рад установа.
- Успостављање механизма за повећање доступности података о постојећим споразумима, резулатима њихове примене и побољшање праћења реализације ових споразума.
- Успостављање сталног радног тела Владе сачињеног од представника Министарства, просвете, науке и технолошког развоја, Министарства спољних послова, Министарства унутрашњих послова, Министарства финансија, Националног савета за високо образовање, Комисије за акредитацију и проверу квалитета, Конференције универзитета Србије и Фондације Темпус која ће пружати подршку процесу интернационализације

Индикатори

- Број измењених прописа.
- Објављена база података са потписаним међународним споразумима.
- Износ обезбеђених средства за подршку интернационализацији и финансирање најмање 15 пројеката.
- Стратегије интернационализације усвојене од стране свих универзитета и високих школа које имају преко 2 000 студената.
- Унапређени стандарди за акредитацију студијских програма и високошколских установа.

Потребни подаци

- Регистар потписаних међународних споразума.
- Регистар усвојених стратегија интернационализације самосталних високошколских установа.
- Мишљења ресорних министарстава о недоследности појединих прописа који се често различито интерпретирају (карактер студентске праксе, начин исплате стипендија наставном особљу...).

ПОСЕБАН ЦИЉ: Интернационализација наставног и ненаставног кадра кроз повећавање њихових капацитета за стратешки приступ међународној сарадњи у области високог образовања и науке.

Интернационализација високог образовања је потребан услов за његов развој и већу отвореност што ће довести и до повећања квалитета. Наставно особље је кључни носилац за реализацију

интернационализације и као такво сноси и највећу одговорност за резултате који ће бити остварени. Са друге стране, ненаставно особље мора бити оспособљено да пружа подршку интеренационализацији на професионалан начин заснован на европским стандардима рада.

Краткорочни циљеви (КЦ) - до краја 2017.године

КЦ_1: Дефинисање стратешких планова високошколских установа о мобилности наставника и ненаставног кадра и укључивање инренационализације у годишње планове и извештаје установа.

МЕРЕ:
- Усвајање стратешких планова високошколских установа о мобилности наставника и ненаставног кадра.
- Укључивање мобилности наставног и ненаставног кадра у годишње планове и извештаје

КЦ_2: Укључивање показатеља интернационализације у критеријуме за избор у звања наставника.

МЕРЕ:
- Измене и допуне правилника за изборе у звања наставника кроз укључивање показатеља интернационализације у критеријуме за избор.

КЦ_3: Конкурси за радна места наставника и сарадника морају бити јавни на међународном нивоу.

МЕРЕ:
- Измене и допуне правилника за расписивање конкурса за радна места наставника и сарадника.

Средњорочни циљеви (СЦ) - до краја 2020.године

СЦ_1: Стицање одговарајућих језичких компетенцијанаставногиненаставног кадра на страним језицима.

МЕРЕ:
- Дефинисање минималног нивоа знања страног језика високошколских наставника.
- Развијање посебних програма обуке за наставно и ненаставно особље у циљу подизања језичких компетенција.

СЦ_2: Повећање броја наставника и ненаставног кадра који учествује у међународној у мобилности.

МЕРЕ:
- Повећање средстава за мобилност наставника и ненаставног кадра.
- Развијање програма за финансирање мобилности наставног и ненаставног кадра.

Дугорочни циљеви (ДЦ)- до краја 2025.године

ДЦ_1: Повећање броја страних наставника који су стално ангажовани на нашим универзитетима.

МЕРЕ:
- Обезбеђивање средстава за ангажовање страних наставника на нашим универзитетима.

- Развијање програма за ангажовање страног наставног кадра на нашим институцијама.

ДЦ_2: Постојање високошколских установа где је целокупно наставно особље укључено у неки вид интернационализације.

МЕРЕ:
- Дефинисање свих облика интеренационализације наставног особља.
- Укључивање нивоа интернационализације високошколске установе у модел финансирања и модел рангирања студијских програма.

Индикатори

- број установа које имају стратешке планове о мобилности наставног и ненаставног кадра.
- Број универзитета који су у критеријуме за избор у звања укључили показатеље интернационализације.
- Број конкурса за радна места наставника и сарадника у Србији,којису јавно објављена у иностранству.
- Број пријава на конкурсе за радна места наставника и сарадника у Србији,којису поднели кандидати из иностранства.
- Број наставног и ненаставног кадра са одговарајућим језичким компетенцијама на страним језицима.
- Број припремљених и реализованих курсева за повећање језичких компетенција.
- Висина финансијских средстава која се пласира преко програма за међународну мобилност наставног и ненаставног кадра.
- Број домаћих и страних наставника који је учествовао у међународној мобилности.
- Број домаћег и страног ненаставног кадра који је учествовао у међународној мобилности.
- Број домаћих и страних институција који су обухваћени кроз међународну мобилност наставника и ненаставног кадра.
- Број страних наставника који су стално ангажовани на нашим универзитетима.
- Број наставника са наших универзитета који имају ангажовање на страним универзитетима (гостујући професор, чланство у комисија за одбрану доктората...)

Потребни подаци

- Регистар наставника.
- Подаци о страним наставницима који су тренутно ангажовани на нашим ВШУ.
- Преглед стратешких докумената везаних за интернационализацију по ВШУу Србији.
- Подаци о постојећој мобилности наставног и ненаставног кадра.
- Подаци о финансијским средствима која се тренутно издвајају за међународну мобилност.

ПОСЕБАН ЦИЉ: Интернационализација студијских програма кроз повећање броја заједничких студијских програма са страним високообразовним институцијама и броја студијских програма који могу да се изводе на страном језику.

Сарадња високошколских установа како унутар земље, тако и са иностраним високошколским установама је потребан услов за подизање квалитета образовања. Сарадња, као и учење из добрих примера праксе, омогућавају правилан развој високобразовних институција. Заједнички студијски програми, као и заједнички истраживачки пројекти, јесу најсвсисходнији механизми за дугорочан развој системависоког образовања у Србији. На овај начин Србија може повећати свој утицај и рејтинг у европском образовном простору.
КРАТКОРОЧНИ ЦИЉЕВИ (КЦ)- до краја 2017.године

КЦ_1: Омогућавање интернационализације „код куће“ кроз реализацију појединих курсева на страном, пре свега енглеском, језику.

МЕРЕ:
- Подстицање увођења наставе на страним језицима кроз давање финансијске и друге помоћи институцијама.

КЦ_2: Унапређење стандарда за акредитацију заједничких студијских програма у складу са добрим европским праксама

МЕРЕ:
- Усвајање измена и примена нових стандарда за заједничке студијске програме.

Средњорочни циљеви (СЦ) - до краја 2020.године

СЦ_1: Подизање компетенција наставника у контексту развијања заједничких студијских програма.

МЕРЕ:
- Покретање пројеката којима би се подигла компетентност и мотивисаност наставника у контексту развијања заједничких студијских програма са страним институцијама кроз њихову едукацију и умрежавање.
- Развијање програма обуке за стицање додатних наставничких компетенција са циљем јачања капацитета високошколских установа за квалитетну реализацију заједничких студијских програма или курсева намењених страним студентима.

СЦ_2: Дефинисање приритетних области за развој студијских програма са страним партнерима са циљем боље запошљивости и веће мобилности страних студената.

МЕРЕ:
- Анализа могућности развоја заједничких студијских програма и програма који су подобни за укључивање страних студената
- Припремање плана развоја студијских програма у областима које ће бити атрактивне са аспекта запошљивости као и мобилности страних студената.

Дугорочни циљеви (ДЦ)- до краја 2025.године

ДЦ_1: Развијање и реализација заједничких студијских програма кроз партнерство са високообразовним институцијама из, пре свега, европских земања и са високо квалитетним установама.

МЕРЕ:

- Покретање пројеката за развијање заједничких студијских програма, пре свега кроз Еразмус Мундус програм.

ДЦ_2: Вредновање (рангирање) високошколских институција које укључујеи број и квалитет заједничких програма, те увођење флексибилног финансирања чији део зависи од позиције на ранг листи.

МЕРЕ:

- Дефинисање индикатора интернационализације високог образовања и подешавање скупа индикатора и методологије рангирања кроз пилотирање до 2020.
- Пројектно финансирање програма и установа на основу квалитета интернационализације

Индикатори

- одлука о усвајању измена стандарда за акредитацију заједничких студијских програма
- Број акредитованих заједничких студијских програма са страним институцијама.
- Број курсева који се реализују на страном језику.
- Број наставника на институцији који изводе наставу на страном језику.
- Број домаћих студената који слушају наставу на страном језику.
- Број наставника који се стручно усавршавају за стицање језичких компетенција и педагошких компетенција за реализацију заједничких студијских програма.
- Број студената који похађају заједничке студијске програме.
- Брзина запошљивости студената који су део програма провели на иностраној високошколској установи.
- Број и врста нових индикатора у циљу праћења интернационализације.
- Дефисана правна регулатива за рангирање ВШИ на основу индикатора интернационализације.

Потребни подаци

- Регистар наставника.
- Регистар заједничких студијских програма у којима учествују високошколске установе из Србије.
- Подаци о броју студената, домаћих и страних који прате део или цео наставни процес на страним језицима.
- Подаци о запошљивости студената који су део програма провели на иностраној високошколској установи

ПОСЕБАН ЦИЉ: Повећавање броја студената који су укључени у процесе интернационализације и броја страних студената који су укључени у наставно-научне процесе у Србији

Квалитетни високобразовни кадар је предуслов за јак економски развој наше земље. Одлив мозгова јесте велики проблем у Србији, али повећана мобилност студената омогућиће конкурентнију радну снагу на тржишту рада која у сваком погледу достиже европске стандарде квалитета високообразовних стручњака. Подстицање и подршка студентима у укључивање у програме мобилности јесте обавеза сваке високошколске установе, као и ресорног министарства. Кроз мобилност студенти стичу нова знања, успостављају нове контакте и упознају друге системешто омогућава да подстичу развој нашег високог образовање кроз преношење искустава и знања

Краткорочни циљеви (КЦ)- до краја 2017. године

КЦ_1: Усвајање политика које се односе на мобилност на начелима доступности, праведности, једнакоправности и квалитета

МЕРЕ:

- Дефинисање индикатора доступности, праведности, једнакоправности и квалитета на системском нивоу
- Припрема, усвајање и примена препоруке за осигурање принципа доступности, праведности, једнакоправности и осигурања квалитета на институционалном нивоу у контексту студентске мобилности.

КЦ_2:Развијање модела за праћење мобилности студената

МЕРЕ:

- Успостављање механизма за извештавање о одлазној и долазној студентској мобилности од стране ВШУ према Министарству просвете, науке и технолошког развојакоји би обухватао све програме мобилности и био базиран на индикаторима квалитета и социјалне димензије високог образовања.

Средњорочни циљеви (СЦ)- до краја 2020. године

СЦ_1: Повећање броја страних студената који долазе у Србију и унапређење видљивости Републике Србије у Европском простору високог образовања.

МЕРЕ:

- Увођење одобравања привременог боравка страних држављања по основу студирања.
- Усвајање минималног скупа студијских програма које ће свака високошколска установа нудити страним студентима и брендирање ових програма као део националне понуде.
- Осигурати систематске и стратешке промоције понуде студијских програма у циљу привлачења страних студената.
- Обезбеђивање наменског дела сајта вискошколских институција на енглеском језику за кориснике из иностранства заинтересоване за студирање у Србији.

СЦ_2: Развијање система подршке за домаће и стране студенте ради интегрисања интернационализације у наставни и научни процес.

МЕРЕ:

- Организовање квалитетног саветовања и подршке за домаће и стране студенте пре и током процеса мобилности.
- Пружање потребне подршке за мобилност студената из осетљивих група.
- Побољшање интегрисаности страних студената у ново окружење кроз њихово укључивање у редовну наставу и ваннаставне активности.
- Повећање броја места у студентским домовима или алтернативни смештај за стране студенте који долазе на размену на основу међудржавних споразума.

СЦ_3: Обезбеђивање услова за учење српског језика као нематерњег за све стране студенте који то желе

МЕРЕ:

- Развијање on-line курсева за учење српског као нематерњег
- Обезбеђивање програма или радионица за упознавање наше земље и наше културе.

Дугорочни циљеви (ДЦ)- до краја 2025. године

ДЦ_1: Повећање мобилности студената на свим нивоима студија.

МЕРЕ:

- Укључивање у мреже за размену студента.
- Обезбеђивање услова за различите облике мобилности.

ДЦ_2: Унапређење позиционирања високог образовања Републике Србије и учинити га конкурентнијим у Југоисточној Европи

МЕРЕ:

- Побољшање позиционирањависоког образовања у Србији у односу на европски простор високог образовање и међународних листа за рангирање високошколских установа.
- Обезбеђивање буџетских средства за подршку интернационализацији на институционалном и системском нивоу

ДЦ_3: Развијање система праћења студентске мобилности у функцији развоја и континуиране самоевалуације користи и трошкова како би се максимизирала материјална и нематеријална добитод интернационализације високог образовања

МЕРЕ:

- Успостављање механизма за системско праћење мобилности на нивоу високошколских установа и на националном нивоу као основе за управљање процесом мобилности кроз формулисање мера и политика.
- Утврђивање утицаја мобилности на раст економских показатеља ради бољег сагледавања оправданости већег улагања у мобилност.
- Редовно спровођење компаративних анализа о постигнућима система високог образовања Републике Србије у домену интернационализације, социјалне димензије и идентификовање компаративних предности и слабости у односу на регион Југоисточне Европе.

Индикатори

- Број студената из Србије који су учествовали у мобилности у односу на индикаторе доступности, правичности, једнакоправности и квалитета
- Број страних студената у односу на државу порекла, установу дестинације и индикаторе квалитета
- Број установа које су примениле препоруке за примену начела доступности, праведности, једнакоправности и квалитета за организацију мобилности студената
- Број примедби на доступност неопходне документације за издавање виза/боравишних дозвола на енглеском језику
- Број студијских програма који се нуде страним студентима у складу са индикаторима квалитета
- Висина буџетског издавања за интернационализацију високог образовања
- Број публикованих компаративних анализа и препорука практичних политика у домену интернационализације високог образовања.
- Број страних студената који учествују у програмима упознавања српског језика, наше културе и земље.

Потребни подаци

- Број домаћих студената који иде на мобилност, подаци о држави, установи на коју иду и периоду боравка, области студија, признатим ЕСПБ по повратку у земљу, врсти и нивоу студија и извору финансирања мобилности.
- Структура домаћих студената у односу на социо-демографске индикаторе прикупљене кроз ШВ20 образац као и структура домаћих студената који иду на мобилност у односу на исте индикаторе.
- Број страних студената који долази у Србију, подаци о установи-домаћину, студијском програму или летњој школи, извору финансирања мобилности, врсти и нову студија

ПОСЕБНИ ЦИЉ: Укључивање дијаспоре у наставно-научне процесе у Србији.

Србија је деценијама суочена са одласком изузетних стручњака у иностранство. Потенцијал који лежи у нашој академској дијаспорије непроцењив и зато је потребно започети системско коришћење тог потенцијала. Укључивање наше дијаспоре и школованих у развијеним земљама Европе и света који ће допринети даљој и бржој интеграцији и интернационализацији високог образовања, у наставне и научне активности у Републици Србији ће обезбедити значајан економски напредак

.

Краткорочни циљеви (КЦ)- до краја 2017.године

КЦ_1: Мапирање академског потенцијала српске дијаспоре.

МЕРЕ:

- Креирање базе података о наставницима и истраживачима из српске дијаспоре који се налазе на универзитетима у иностранству.
- Успостављање мреже високообразованих припадника дијаспоре (географски и по областима знања).

КЦ_2: Успостављање контаката са универзитетима, институтима и компанијама у којима су запослени припадници српске дијаспоре и размењивање посета и интензивирање сарадње.

МЕРЕ:

- Проактивни приступ закључивању нових интеринституционалних споразума у оквиру програма Еразмус+, сугерисањем постојећим партнерским институцијама из програмских земаља у којима су већ ангажовани припадници српске дијаспоре да укључе и наше универзитете у нове мреже.
- Закључивање одговарајућих споразума о просветној, научној и техничкој сарадњи са земљама и институцијама и компанијама у којима припадници дијаспоре живе и раде са циљем размењивања посета и јачања сарадње.

КЦ_3: Повећање доступности информација о студирању у Србији у циљу зближавања са матицом генерација рођених у расејању и њиховог евентуалног повратка у Србију или касније пословне сарадње са српским привредницима.

МЕРЕ:

- Ажурирање информација на порталу Study in Serbia и активно укључивање дипломатско-конзуларних представништава у дисеминацију информација о могућностима студирања у Србији.
- Прављење промотивног материјала на страним језицима и његово дистрибуирање припадницима дијаспоре.

Средњорочни циљеви (СЦ)- до краја 2020.године

СЦ_1: Стварање услова за тзв. Brain Circulation: закључивање одговарајућих споразума о просветној, научној и техничкој сарадњи са земљама и институцијама у којима припадници високообразоване дијаспоре живе и раде у циљу размене знања.

МЕРЕ:

- Укључивања високообразоване дијаспоре у успостављању сарадње између институција матичне државе Србије са институцијама високог образовања у земљама Европске Уније и шире.
- Укључивања припадника високообразоване дијсапоре у научно-образовне програме коришћењем информационих и комуникационих технологија, видеоконференција, конгреса, семинара, летњих школа, кампова.
- Ангажовање наших квалитетних наставника из дијаспоре у реализацији наставних програма у Србији.
- Обезбеђивање стипендија и других видова потпоре нашим високообразованим кадровима удијаспори у циљу укључивања у академске активности у матици.

СЦ_2: Укључивање припадника високообразоване дијаспоре у креирање заједничких студијских

програма, превасходно мастер и докторских студија. Образовање наше омладине у иностранству путем заједничких програма који подразумевају боравка на партнерској институцији.

МЕРЕ:

- Подстицање професора српског порекла у дијаспори да иницирају заједничке студијске програме са универзитетима у Србији.
- Снимање потреба образовања наше омладине у иностранству и креирање заједничких студијских програма на нашим универзитетима у сарадњи са припадницима високообразоване дијаспоре.

СЦ_3: Унапређење сталне комуникације са студентима, наставницима и научницима у српској дијаспори и подизања капацитета и интеграције организација српске високообразоване дијаспоре у европским друштвима и у свету.

МЕРЕ:

- Организовање интернет мрежа интелектуалне дијаспоре и подстицање њене повезаности са матицом.
- Јачање алумни мрежа на универзитетима у Србији.
- Унапређења комуникације са дијаспором коришћењем интернета и друштвених мрежа у складу са међународним стандардима и правом, телевизијског програма итд.

Дугорочни циљеви (ДЦ)- до краја 2025.године

ДЦ_1: Стицање поверења припадника дијаспоре и подизање свести у домаћој јавности о значају академске дијаспоре за квалитет и развој високог образовања у Србији

МЕРЕ::

- Укључивање представника дијаспоре у консултантски процес у погледу припрема, финасирања и реализације програма и пројеката од стратешког значаја за развој високог образовања у Србији.
- Континуално упознавање јавности у Србији о стручним и научним достигнућима наше академске дијаспоре.
- Истицање улоге академске дијаспоре у очувању културног идентитета и афирмацији националних интереса.

ДЦ_2: Стварање стабилних услова за тзв. Brain Gain: обезбеђивање услова за повратак дела научне елите из дијаспоре у матицу.

МЕРЕ::

- Креирање посебног Brain Gain програма на основу примера добре праксе у неким европским земљама.
- Стварање стимулативних услова за повратак академске и научне елите, пре свега обезбеђивањем квалитетних услова за научноистраживачки рад.
- Дефинисање процедура за укључивања представника дијаспоре са или без формалних наставних и научних звања за ангажовање у истраживачким пројектима и наставном процесу на специјалистичким, мастер и докторским студијама.
- Укључивања дијаспоре у процес лобирања и приступа финансијским фондовима у иностранству намењених развоју интернационализације високог образовања.

Индикатори

- Број наставника из дијаспоре регистрованих у бази академске дијаспоре.
- Број посета интернет страница са приступом бази података о наставницима српског порекла у дијаспори.
- Број закључених уговора о мобилности са универзитетима у иностранству у које су укључени и студенти и наставници из дијаспоре.
- Број посета порталу Study in Serbia.
- Број закључених споразума о просветној, научној и техничкој сарадњи са земљама и институцијама у којима припадници високообразоване дијаспоре живе и раде.
- Број наставника из дијаспоре који је ангажован на домаћим институцијама.
- Број заједничких студијских програма, превасходно мастер и докторских студија у које је укључена и дијаспора.
- Број студената српског порекла из дијаспоре на студијама у Србији.
- Број формираних лектората и образовни програми учења српског језика и студирања на српском језику на катедрама светских универзитета и образовним програмима етномузикологије и етнокореолошких студија.
- Повећан број студената српског порекла на универзитетима у Србији.

Потребни подаци

- Подаци о наставницима српског порекла у дијаспори по државама и областима рада.
- Подаци о тренутном броју студента из дијаспоре.
- Подаци о ангажованим наставницима из дијаспоре у реализацији наставних програма у Србији.
- Подаци о академској дијаспори која се вратила у матицу (Brain Grain)

Спровођење и праћење спровођења Стратегије

Нацрт Стартегије интернационализације високог образовања биће доступан јавности на увид у периоду од 1. новембра до 1. децембра 2016. Након прикупљених коментара, дорађена Стратегија биће прослеђена на усвајање до краја 2016. године.

Након усвајања Стратегије, приступиће се изради акционог плана до краја фебруара 2017. Акциони план ће садржавати конкретне активности са наведеним носиоцима, потребним финансијским средствима, прецизним временским терминима и очекиваним резултатима.

Споовођење Стратегије пратиће група коју ће чинити по један представник МПНТР, НСВО, КОНУС-а, КАСС-а и СКОНУС-а.

Потребне податке за праћење индикатора прибавља МПНТР кроз ФИНВО базу и редовно их прослеђује групи за праћење која једном годишње припрема извештај о реализацији Стратегије, односно одговарајућег акционог плана.

ПРИЛОГ А:

Ефекти интернационализације

Према IAU студији (De Wit, Hunter, Howard, & Egron-Polak, 2015), сматра се да је најважнији извор финансирања интернационализације буџет институције, затим јавни фондови, на трећем месту приходи од школарина страних студената, а тек затим следе међународне организације, фондације и слично. Према томе, улагања државе су пресудна за успешну интернационализацију високог образовања у Србији.

У последње три године у свету финансирање је порасло када је у питању 8 од 12 наведених видова интернационализације (De Wit, Hunter, Howard, & Egron-Polak, 2015): развијање курикулума, међународна истраживачка сарадња, одлазна мобилност студената, одлазна мобилност наставника и особља, билатерална размена студената, привлачење страних студената, маркентиншке активности и пројекти развоја капацитета у сегменту међународне сарадње. При томе, у Европи је највише порасло финансирање одлазне мобилности студената и међународне истраживачке сарадње. При томе, 90% институција у свету сматра да је Европа најважнији регион у комимају стратешког партнера.

За европске студенте, најважније користи од интернационализације су повећани квалитет предавања и учења, повећана међународна кооперација и развој капацитета, као и укључивање студената у међународна, глобална питања (De Wit, Hunter, Howard, & Egron-Polak, 2015). Поред овога, спомињу се и јачање истраживачких капацитета, унапређење курикулума, јачање престижа институција, умрежавање и повезивање институција, наставника и истраживача, повећавање и диверзификација прихода, могућност упоређивања институција и појединаца на међународном нивоу итд.

Оцењивање улагања и користи од интернационализације може да се уради са више различитих полазних тачака, према томе ко су учесници у целом процесу, а то су индивидуални студенти, факултети и универзитети, образовни системи и држава. Природа улагања и бенефити за сваку групу се наравно разликују, и овде ће пажња бити усмерена ка финансирању на националном нивоу. За државу акценат је на административној ефикасности и фискалној политици односно алокацији финансијских средстава ради постизања задатих циљева интернационализације, који ће се позитивно одразити на државу у целини.

Оцењивање трошкова и прихода од интернационализације превазилази рачуноводствено мерење економских ефеката. На националном нивоу постоје такозвани „социјални“ трошкови и користи који су немерљиви и немају директну новчану вредност која би се за њих могла везати. На пример, образовне и културне користи различитих врста као последица интернационализације које се могу директно везати за појединце, институције и државу су углавном немерљиве, али се свакако морају узети у обзир приликом инвестирања у интернационализацију. На пример, нтернационализација значајно утиче на репутацију и конкурентност једне земље у целини преко репутације њених високообразовних институција. Наиме, глобално рангирање институција је веома повезано са нивоом интернационализације на институцији, а ранг институције на глобалној листи утиче на репутацију целе државе. „Рангирање данас је мање посвећено информисању студената, а више је окренуто ка геополитичком позиционирању високообразовних институција и земаља.“ (Hazelkorn, Loukkola, & Zhang, 2014).

Са повећањем важности интернационализације, она је све више постајала предмет мерења (Brandenburg, Ermel, Federkeil, Fuchs, Gross, & Menn, 2009). Као таква она је укључена у мерење приликом глобалног рангирања универзитета. “Times Higher Education” (Times Higher Education, 2016) је направио рангирање које се базира на три индикатора: пропорција интернационалих студената, интернационални факултети и научни радови са интернационалим партнерима. На тој листи у први 200 европских институција не налази сениједна институција из земаља бивше Југославије, као ни из највећег броја источноевропских земаља.

Већина земаља у Европи има посебне буџете намењене интернационализацији високог образовања. Већи део тих средстава је намењен мобилности студената и наставника. На

пример, у Белгији (Фламанска заједница) буџет за мобилност студената је школске 2013/14 године износио 3,8 милиона евра (0,000009% бруто домаћег производа) и у плану је повећање на 7 милиона евра у школској 2019/2020 години . У Италији буџет за интернационализацију обухвата 17 милиона евра за одлазну кредитну мобилност (0,00001% БДП), као и 1,5 милиона евра за заједничке међународне студијске програме и интернационалне студенте (0,000009% БДП). Подаци су преузети из публикације „Европски образовни простор у 2015. години" (European Commission/EACEA/Eurydice, 2015).

Када би се ове пропорције примениле на БДП Србије из исте године (2014), то би значило да је за одлазну кредитну мобилност требало издвојити приближно 340.000 евра, а за интернационалне студенте који долазе у Србију 30.000 евра годишње. При томе не треба губити из вида да је међународна мобилност само један од аспеката интернационализације који је потребно финансирати. Литванија је, на пример, из европских структурних фондова алоцирала 18,5 милиона евра (0,0005% БДП) за финансирање развијања заједничких студијских програма са страним универзитетима. Сразмерно БДП-у, Србија би требало да за исту сврху издвоји око 16,6 милиона евра.

Ефекти интернационализације на нивоу државе се могу класификовати на следећи начин (Throsby, 2014):

ЗЕМЉЕ У КОЈЕ ДОЛАЗЕ СТРАНИ МОБИЛНИ СТУДЕНТИ	ЗЕМЉЕ КОЈЕ ШАЉУ СВОЈЕ СТУДЕНТЕ У ИНОСТРАНСТВО
1. Трошкови ресурса на институцији:	**1. Трошкови студенских ресурса финансирани од стране државе**
• Предавања и менторства	• Школарине и друге дажбине везане за школовање
• Наставнички сервис	• Трошкови материјала, уџбеника итд.
• Студентска служба	• Смештај и издржавање
• Становање и издржавање	• Путни трошкови
• Маркетинг програма	**2. Трошкови због изгубљене користи**
2. Административни и други трошкови који се односе на државу	• Изгубљена вредност због студентовог неприпадања радној снази
• Администрација студентских програма	**3. Трошкови државе**
• Финансијска подршка за долазеће студенте	• Нето трошкови финансијске подршке за одлазеће студенте

ЗЕМЉЕ У КОЈЕ ДОЛАЗЕ СТРАНИ МОБИЛНИ СТУДЕНТИ	ЗЕМЉЕ КОЈЕ ШАЉУ СВОЈЕ СТУДЕНТЕ У ИНОСТРАНСТВО
3. Директне економске користи	• Административни трошкови за програме студентске размене
• Приходи од школарина и других дажбина	**4. Директне користи везане за студенте - повратнике**
• Приходи од грантова из програма за студентску размену	• Повећана продуктивност води ка додатној вредности радних резултата
• Вредност истраживачког резултата који остваре студенти	• Повећана радна флексибилност, језичке вештине итд.
• Вредност везана за повремене послове долазећих студената	**5. Спољни ефекти**
• Вредност везана за трошкове студената на остала добра и услуге	• Ширење нових социјалних и културних вредности студената - повратника
4. Спољни ефекти	• Повећани допринос студената економском расту
• Трошкови преоптерећења капацитета због долазећих студената	• Одлив мозгова
• Трошкови везани за размештање домицилних студената	
• Културна интеракција и повезивање	
• Алумни повезивање и стимулација за трговину у будућности	

У земљама домаћинима, страни студенти проводе највише времена у кампусима и тамо је присутан највећи економски ефекат. Међутим, економски ефекат превазилази те границе: они троше новац на храну, забаву, рекреацију у градовима у којима се налазе, путују и користе туристичке услуге итд. Иако могу да се десе и негативни социјални и културни ефекти кроз интеракцију страних студената са својим домаћинима, прилике за богату културну размену и разумевање значајно премашују такве негативне појаве (Throsby, 2014). Такође, везе између интернационалих студената и институција и домаћих студената који су их прихватили најчешће

настављају да трају и сматрају се дугорочним користима које могу да створе услове за трговинску размену, инвестиције, научну, културну па чак и политичку сарадњу. Такве везе утичу на спољнополитичку стабилност земље и њен углед у свету. Изражавање новчане вредности ових ефеката је неизводљиво, али их без сумње треба узети у обзир.

Наставници из иностранства и студенти који долазе на наше универзитете доносе са собом другачији начин размишљања, размену идеја са нашим наставницима и студентима, што доприноси развијању целог спектра нових идеја. Границе у развијању нових идеја кроз интеракцију са странцима практично не постоје. Очигледно је да се иновације најбрже развијају кроз интеракцију између дисциплина, кроз повезивање академског света са бизнисом, кроз повезивање друштава и култура.

Кроз интернационализацију се стварају кадрови који су глобално конкурентни и постају тзв. „глобални грађани". Глобална конкурентност подразумева да су такви кадрови високо професионални и лако запошљиви глобално повезаном свету, док се под термином „глобални грађанин" подразумева личност која је упућена у глобална питања као што су здравство, сиромаштво, климатске промене, одрживи развој итд.

Са аспекта земље која шаље своје студенте у иностранство, ако то слање није финансирано из међународних извора, долази до потрошње средстава државе. Када се интернационални студенти и наставници врате кући, они носе са собом увећани људски капитал. Код њих тај капитал није увећан само кроз формално образовање у другој земљи, него и кроз културну, интелектуалну, социјалну, личну и другу интеракцију. За очекивати је да овај увећани људски капитал произведе читав спектар бенефиција од којих су најочигледније оне из економске сфере, кроз повећану радну флексибилност, продуктивност и ефективност у читавом току њихове радне каријере, па и касније.

Стално присуство одливања мозгова посебно долази до изражаја код младих људи који су отишли да студирају у другу земљу и одлучили да остану у иностранству. У том случају анализа економских ефеката се мења, али и даље постоји читав низ позитивних ефеката који су присутни приликом трајне емиграције висококвалификоване радне снаге, који се огледа у развијању економских, социјалних и културних веза са земљом порекла.

Какви ће бити ефекти интернационализације у многоме зависи од стратешке оријентације саме земље. Немачка је, на пример, оријентисана на дугорочну економску корист јер не наплаћује школарине страним студентима. У питању је дугорочни приступ привлачења страних студената и талената за које се сматра да ће у будућности бити амбасадори и да ће допринети технолошком и економском развоју. Привлачење интернационалних студената се тамо сматра врстом ширења утицаја (soft power).

Глобално, мобилност ради дипломирања у иностранству (degree mobility) је удвостручена од 2000. до 2010. године, са просечним годишњим растом од 7,1% и прогноза је да ће у 2020. години достићи 7 милиона студената, при чему је Европа најзаступљенија дестинација за 41% студената (De Wit, Hunter, Howard, & Egron-Polak, 2015). Овде није урачуната привремена мобилност током студија (study mobility).

Индикатори финансијских ефеката интернационализације

На основу података ЕУРОСТАТ-а који су били доступни, израчунати су одговарајући показатељи који могу да послуже као полазна основа за утврђивање финансијских ефеката интернационализације. У питању је проблематика која је тек недавно добила на значају и због тога ЕУРОСТАТ има податке тек од 2008. године.

Прикупљени су подаци из Европског образовног простора (EXEA), у петогодишњем периоду (2008-2012) о мобилности студената. Примењени су једноставни економетријски панел модели и добијени су следећи резултати:

Одлазећа мобилност

- Према величини ГДП-а , Србија би требала да има око 7 % домаћих студената који су мобилни у укупној студентској популацији.
- Ако се број домаћих студената који су мобилни повећава за 1% годишње, проценат запослених са високим образовањем у укупном броју запослених се две године касније повећава у просеку за 0,44%.
- Ако се број домаћих студената који су мобилни повећава за 1% годишње, проценат запослених са високим образовањем у високо технолошким секторима се повећава у просеку за 0,13%.
- У просеку, повећање учешћа међународно мобилних домаћих студената у укупној студентској популацији земље за 1% у року од 4 године доводи до повећања дознака из иностранства за 5,8 милиона евра.

Напомена: Сваки модел (осим последњег) показује да су варијације од земље до земље јако велике и да свака земља има одређене специфичности које нису обухваћене моделом.
Долазећа мобилност

- Према величини ГДП-а , Србија је 2014. године требала да има око 5,33 % страних мобилних студената у укупној студентској популацији. Према подацима Еуростат-а, 2014. године тај проценат је износио 3,5%. При томе треба имати у виду да велики број долазећих студената су заправо студенти који долазе из суседних земаља и не може се говорити о правој интернационализацији.
- Део светског тржишта који има Велика Британија када су у питању мобилни студенти износи 6,4 милијарде долара (University World News, март 2016). У обзир су узете само школарине и смештај. Сразмерно величини ГДП-а, Србија би требало да остварује 94,5 милиона долара на истом тржишту.
- Према нивоима терцијарног образовања, на основу ГДП-а у 2013. години, у 2014. години требало је да у Србији заврши студије 7700 страних студената, а према подацима Еуростат-а завршило је 1873. Ако се претпостави да је просечна школарина 1000 евра, Србија је изгубила те године око 5,8 милиона евра, не узимајући у обзир осталу потрошњу коју генеришу страни студенти (смештај, исхрана, путни трошкови, културне потребе итд).

Постоји јака корелација између долазеће и одлазеће мобилности у Европи (0,83), што значи да једна врста мобилности подстиче другу. Ова повезаност се не може тумачити као специфичност одређених развијенијих земаља јер је то карактеристика свих европских земаља. Уколико се повећа учешће одлазећих студената у студентској популацији за 1%, број долазећих студената се у просеку повећава за 0,2%. С друге стране, ако се повећа учешће долазећих студената у студентској популацији за 1%, број одлазећих студената се повећава у просеку за 0,75%.

Референце:

Brandenburg, U., Ermel, H., Federkeil, G., Fuchs, S., Gross, M., & Menn, A. (2009). How to Measure Internationality and Internationalisation of Higher Education Institutions: Indicators and Key Figures. In H. De Witt, ***Measuring the Success of the Internationalisation of Higher Education*** (pp. 65-76). Amsterdam: European Association of International Education.

De Wit, H., Hunter, F., Howard, L., & Egron-Polak, E. (2015). ***Internationalisation of Higher Education.*** Brussels: European Parliament, Directorate-General for Internal Policies.

European Commission/EACEA/Eurydice. (2015). ***The European Higher Education Area in 2015: Bologna Process Implementation REport.*** Luxembourg: Publications Office of the European Union.

Hazelkorn, E., Loukkola, T., & Zhang, T. (2014). ***Rankings of Institutional Strategies and Processes: Impact or Illusion?*** Brussels: European University Association.

Throsby, D. (2014). ***Financing and Effects of Internationalisation in Higher Education - The Economic Costs and Benefits of International Student Flows.*** OECD, Centre for Educational Research and Innovation.

Times Higher Education. (2016, 5 12). ***Times Higher Education World University Rankings***. From Times Higher Education: https://www.timeshighereducation.com/world-university-rankings

DRAFT OF THE NATIONAL HIGHER EDUCATION INTERNATIONALISATION STRATEGY IN THE REPUBLIC OF SERBIA 2017-2025

HIGHER EDUCATION INTERNATIONALISATION[1] STRATEGY IN THE REPUBLIC OF SERBIA BY 2025

Introduction

Globalisation, its all-present consequences and the continuous development of information and communication technologies set a need for the countries to choose the ways in which the higher education internationalisation will be implemented. It is no more a question if the higher education and science internationalisation should be enabled because this is inevitable and necessary since the closing of this system would lead to stagnation. Now there is a dilemma in what way this should be done. Although the internationalisation process is, above all, positive, and if it is implemented properly it encourages openness, reaching quality and better positioning of the higher education system, and at the same time indirectly, the total educational and economic potentials of a country, attention has to be paid at the possible negative effects. These negative consequences can appear if the process is not well managed but available opportunities at the national and institutional levels are being used rudimentarily. Internationalisation at the national, sector, and institutional levels is defined as the process of integrating an international, intercultural, or global dimension into the purpose, functions or delivery of postsecondary education. (Knight, 2003, p. 2)[2]

Internationalisation as one of the priorities is more and more recognised by numerous countries, which is one of the reasons for bringing a greater number of national and institutional internationalisation strategies. According to the data from May 2016, in the majority of EU countries this field has been regulated by strategic documents. In 2013 the European Commission itself adopted a strategic document entitled *European Higher Education in the World.* Apart from student mobility, some of the measures recommended in the document to its member states and their higher education institutions are to attract talents, internationalisation of the teaching, research and administrative staff, encouraging innovation and best practice finally aiming to raise study programme quality and research and teaching work through applying new methods and knowledge.

Student mobility has a special place in the framework of internationalisation. The importance of student mobility exceeds the need for realisation of higher education international dimension. The student mobility facilitates their employability, encourages interculturality, reaching the goals of the Bologna Process and the European Higher Education Area, and influences the increase in economy competition at the global market. Internationalisation has as positive economic effects on the society as a whole through a direct contribution to the GDP and the development of students' competences which contributes to their employability.

A significant fact is that mobility directly contributes to the freedom of movement, forming common markets, sustainable development, improvement of socio-economic cohesion and scientific and technological development.

Apart from the individual benefit, mobility contributes to raising higher education quality through

1 Internationalisation of research work has not been included in this strategy although the majority of it is a part of higher education. The reason for this is that there are two completely different strategies in Serbia at the moment, The Strategy of the Development of Education in Serbia by 2020 which includes all levels of education including higher education, ending with the doctoral studies, and the Strategy of Research and Technological Development of the Republic of Serbia 2016-2020 "Research for Innovation".

2 Knight, J. (2003). Updated internationalisation definition. International Higher Education, 33, 2

introduction of new content and work methods, establishing new international contacts, and encouraging scientific work and innovation. To be able to gain these advantages, it is necessary for the higher education institutions and decision makers to systematically approach to the organisation and managing the mobility process.
A significant number of countries has brought down the internationalisation to the student mobility, but now it is clear that this process includes openness of the system above all, cooperation in implementing study programmes with international institutions and companies traditionally and through e-learning, and developing key competences of students and employees in higher education area.
The higher education internationalisation strategy is based on the Strategy of the Education Development by 2020 which plans various measures for opening and higher education internationalisation and it can be regarded as its complement. Current legislative framework significantly enables the implementation of the higher education internationalisation. However, some of the regulations hinder or hamper activities such as accreditation of joint study programmes, encouraging student mobility and awarding scholarships for study stays to students and teachers.

Current state, reasons for strategy adoption and problem definition

The Republic of Serbia currently cooperates in the domain of higher education through state agreements, agreements of the higher education institutions, limited cooperation with international companies and individual participation in international projects. The subject of these agreements is usually mobility of teaching and administrative staff and students, organisation of joint study programmes, issuing double or multiple degrees, implementation of scientific and research work and work on joint projects. However, due to the lack of financial means, a significant number of agreements signed by the institutions themselves can not be fully realized.
The Ministry of Education, Science and Technological Development is in charge of the activities relevant to the implementation of bilateral and other agreements signed at the national level. The countries active in bilateral cooperation are: China, France, Croatia, Portugal, Italy, Slovenia, Germany, Austria, Russia, Slovakia and Belarus.
The Republic of Serbia also participates in the EU programmes for cooperation in the field of science and education, and those are Erasmus+ and Horizon 2020 programmes. There is a significant cooperation in the CEEPUS programme, Central European programme for exchange of students and teachers through credit mobility, study stays, teaching activities, and the so-called, summer schools.
The existing resources are not always used systematically, and apart from the additional investments, it is necessary for the higher education institutions to start strategic planning of mobility - first of all, teaching staff that is the key for internationalisation for start up of international projects which would enable finances for higher education, student mobility and teaching staff training. A very small number of institutions is sending the future staff for mobility according to the plan in order to implement research at the international higher education institutions which are not feasible in Serbia.
Additionally, the institutions rarely publish international calls for positions, and a small number of foreign teachers participates in dissertation committee for defending doctoral thesis.
During the process of drafting the Strategy, a descriptive analysis of certain aspects of incoming mobility has been done by a questionnaire. It was answered by 42 higher education institutions and 78 foreign students who spent some time at the higher education institution in Serbia. Based on the analysis of the questionnaire and desk research, the following SWOT analysis has been made to make an overview of current state and perspectives:

STRENGTH	WEAKNESS
- interest of the majority of higher education institutions to attract new students - hospitality - readiness of institutions to increase investments in mobility in case a student visa is needed - the majority of universities has the regulations that deal with student mobility and bodies in charge of the international relations - positioning higher education institutions in Serbia on international ranking (ARWU, U-multirank...)	- teacher motivation for participation in activities that include internationalisation - insufficiently developed procedures for the admission of large number of foreign students - insufficient number of study programmes in foreign languages and insufficient number of joint programmes - classes in foreign languages mainly take part during office hours - rejecting candidates because of the difficulty of issuing visas to potential students outside Europe and North America - processes of (internal) quality checks do not include critical evaluation of teaching for foreign students - partial misunderstanding of preconditions necessary for greater student mobility (e.g. an overview of course catalogue) - lack of mechanisms for systematic monitoring of mobility - lack of systematic approach and investments in increasing the visibility of higher education - some institutions do not provide support to students before and after the mobility - complex procedures for inviting guest lecturers to teach classes
OPPORTUNITY	**THREAT**
- geographical position of Serbia - attraction to Serbia due to dynamic history and post-transition society in the process of accession and adjusting to the EU practice - certain study programmes offered by home higher education institution are very rare and in demand - significant financial and structural support to the internationalisation of higher education through programmes of the EU	- increase in interest of international students for the countries in the region - decrease of attraction at certain study programmes in Serbia

Access to internationalisation and comparative international practice require encouragement of proactive approach that involves primarily the creation of prerequisites for ensuring transparency, quality and competitiveness of higher education. Regulations such as standards for the accreditation of joint study programmes, ways of regulating the residence of foreign students and teachers in the Republic of Serbia and definitions and the taxation of scholarships in the Individual Income Tax Law would have to adapt to the needs of internationalisation of higher education.

In the Republic of Serbia there are currently about 20 joint programmes accredited which is very low in comparison with other Central European countries. According to the latest data from the Commission for Accreditation and Quality Assurance a total of 20 programmes were accredited to be taught in a foreign

language only, and 226 programmes can be held both in Serbian and a foreign language. According to the data submitted by the institutions for the purposes of the StudyinSerbia.rs database, there is an opportunity to teach parts of about 300 study programmes in a foreign language.
Incoming mobility is supported by the Ministry of Education, Science and Technological Development through the project "The World in Serbia". So far, this project funded study programmes of more than 500 students mainly from the states that belonged to the former Non-Aligned Movement.
Perception of internationalisation is quite often reduced to participation in international projects, mobility, and very rarely in practice the process of internationalisation includes opening the higher education system, which does not always involve the aforementioned forms of cooperation. It is not enough to attract the best, wherever they may be. Internationalisation at home, that is, the implementation of classes partially in foreign languages for domestic students is mainly the exception, not the rule.
In addition to these problems, there is also a problem of insufficient cooperation and involvement of the educated diaspora in higher education activities undertaken in the field of higher education.
One of the greatest problems of the Republic of Serbia is migration of graduates abroad. "Intellectual emigration leaves Serbia in the early eighties, when the IT revolution started, and in the nineties the immigrant wave reached the intensity of the tsunami. The young began to move out also to countries that have not previously been on the emigration map - Canada, Australia, and New Zealand. When it comes to European countries, recent emigration of graduates from Serbia is mainly directed towards the UK, since English is the most widely used foreign language among the young people in Serbia. The main reason lies in the fact that the employment opportunities and work conditions and continuous advancement in Serbia are still far below conditions in the developed Western countries. For Serbia as a country in transition and a candidate for membership in the EU, the role of the diaspora and use of existing intellectual capital is of great importance. The modern means of communication and information greatly facilitate keeping contact with the state and make the spatial distance from the country of origin considerably relativised.

Institutional framework for implementation of internationalisation

The basic institutional framework for the higher education internationalisation includes primarily the Ministry of Education, Science and Technological Development, the National Council for Higher Education, Commission for Accreditation and Quality Assurance, Team of Higher Education Reform Experts and higher education institutions. Activities and measures that have been taken by the Ministry of Foreign and Internal Affairs, Ministry of Finance, National Bank of Serbia and the Tempus Foundation are important for the process of internationalisation. In addition to being responsible for implementing the EU programmes for cooperation in the field of education, the Tempus Foundation is in charge of the CEEPUS programme in Serbia.
A significant support to the internationalisation is provided by the international relations and project management offices that have been established at almost all universities and vocational schools that are more active. The role of these organisational units is the implementation and coordination of teacher and student mobility, international projects and providing all necessary information to employees at higher education institutions and foreign teachers and students who come to the Republic of Serbia.
Given the above mentioned, the main problem that this strategy deals with is the insufficient internationalisation, openness, connection with the diaspora and competitiveness of the higher education in the Republic of Serbia. Greater internationalisation would contribute to a better quality, as shown by the comparative international practice.

In addition to a detailed analysis of the current situation in Serbia, the basis for the preparation of this strategy have been widely expected effects that would arise from the development and strengthening of internationalisation. A more detailed presentation of the effects of internationalisation of the higher education system is provided in the Annex A of this Strategy.

Work on the strategy began in the end of 2015 and it was organised by subgroups: Subgroup for bilateral and multilateral agreements, Subgroup for student mobility, Subgroup for teacher mobility, Subgroup for the internationalisation of study programmes, Subgroup for inclusion of the diaspora and the Subgroup for the internationalisation of science within the higher education. Support for the work on the strategy has been provided by the Secretariat for Public Policy of the Republic of Serbia. The working group consisted of representatives of the Ministry of Education, Science and Technological Development, the Ministry of Foreign and Internal Affairs, the National Council for Higher Education, the Team of Higher Education Reform Experts, universities, the Conferences of professional studies, student organisations and the Tempus Foundation.

Objectives of the Strategy

Overall objective: Improving the internationalisation as an important precondition for ensuring transparency, quality and competitiveness of higher education

Internationalisation is a complex process that can be viewed from various aspects, because virtually every element of the higher education system may be the subject of internationalisation. To create a strategy that would be clear and understandable, the specific areas of interest are defined that make a logical whole and for which it is possible to set clear and feasible objectives in the short, medium and long term. As a result, **the overall objective which is set is broken down into five specific objectives:**

1. Providing preconditions for improving the internationalisation of higher education and science.
2. The internationalisation of teaching and administrative staff by increasing their capacities for the strategic approach to international cooperation in the field of higher education and science.
3. The internationalisation of study programmes by increasing the number of joint programmes with foreign higher education institutions and the number of study programmes that can be taught in a foreign language.
4. Increasing the number of students involved in the process of internationalisation and the number of foreign students who are involved in teaching and scientific processes in Serbia.
5. Inclusion of diaspora in teaching and scientific processes in Serbia.

The Strategy defines short-term objectives with appropriate measures that should be implemented by the end of 2017 for each specific objective, followed by medium-term objectives with measures by 2020, and finally, long-term goals and measures for their implementation by 2025. Additionally, indicators are defined for each specific objective, as well as the set of necessary data to monitor the realisation of the set goals.

SPECIFIC OBJECTIVE: Providing preconditions for improving the internationalisation of higher education and science.

The process of internationalisation can be successfully implemented only if the existing barriers are removed and the necessary prerequisites are achieved. Otherwise there is a real possibility that the enthusiasm that still exists is lost, and that a system to support this process in the long run is not established despite the support of international funds for the implementation of internationalisation.

Short-term objectives (SO) - by the end of 2017

SO_1: Removal of legal and technical barriers in the field of tax, labour, visa and other regulations for the implementation of all aspects of the internationalisation of higher education and science that are currently available to higher education institutions.

MEASURES:
- Mapping of all legal and technical obstacles.
- Amendment of the necessary legislation in order to eliminate obstacles.

SO_2: Piloting a programme of financial support to the internationalisation of higher education from the public funds.

MEASURES:
- Establishing a pilot programme on financing the projects of internationalisation which includes setting priorities, deadlines and methodology of implementing calls for the institutions.
- Providing support to institutions to understand the concept of internationalisation of higher education funding.

SO_3: Harmonisation of strategies of higher education institutions with the Strategy of Higher Education Internationalisation and necessary changes to the internal laws in order to eliminate obstacles for the implementation of internationalisation.

MEASURES:
- Determining the minimum elements that need to be included in the strategies of higher education institutions.
- Establishing a system for monitoring the implementation of internationalisation and the exchange of best practices.

Mid-term objectives (MO) - by the end of 2020

MO_1: All higher education institutions approach the internationalisation respecting the standards for quality assurance.

MEASURES:
- Extending the standards for accreditation of study programmes and higher education institutions with the standards for the implementation of internationalisation.
- Adopting quality standards for the work of the international relations offices and other services that support the internationalisation of the independent higher education institutions.

MO_2: Sufficient financial support for the development of higher education internationalisation provided.

MEASURES:
- Implementing sustainable financial support for the development of higher education internationalisation.
- Including indicators of the internationalisation degree into the financing model of higher education institutions.

MO_3: Developed support system for internationalisation of higher education.

MEASURES:
- Adopting procedures that would include higher education institutions in the process of preparing international agreements application of which is directly reflected at the work of institutions.
- Establishing a mechanism to increase the availability of data on existing agreements, the results of their application and improving monitoring of the implementation of these agreements.
- Establishing a permanent working body of the Government constituted of representatives of the Ministry of Education, Science and Technological Development, the Ministry of Foreign Affairs, Ministry of Internal Affairs, Ministry of Finance, the National Council for Higher Education, Commission for Accreditation and Quality Assurance, Serbian Conference of Universities and Tempus Foundation that will provide support to internationalisation.

Indicators

- Number of amended regulations.
- Published database on signed international agreements.
- The amount of provided funding to support the internationalisation and financing of at least 15 projects.
- Internationalisation strategies adopted by all universities and vocational schools with over 2,000 students.
- Improved standards for accreditation of study programmes and higher education institutions.

Required data

- Registry of signed international agreements.

- Registry of adopted internationalisation strategies of independent higher education institutions.
- The opinions of the relevant ministries on inconsistencies of certain regulations that are often interpreted differently (the character of student practice, the way of scholarship payments for teaching staff ...).

SPECIFIC OBJECTIVE: The internationalisation of teaching and administrative staff by increasing their capacities for the strategic approach to international cooperation in higher education and science.

The internationalisation of higher education is a necessary condition for its development and greater openness which leads to an increase in quality. The teaching staff is a key factor for the implementation of internationalisation and, as such, bears the greatest responsibility for the expected results. On the other hand, the administrative staff must be trained to support internationalisation in a professional manner based on European work standards.

Short-term objectives (SO) - by the end of 2017

SO_1: Defining strategic plans of higher education institutions on the mobility of teaching and administrative staff and including internationalisation to the annual plans and reports of institutions.

MEASURES:
- Adopting strategic plans of higher education institutions on the mobility of teaching and administrative staff.
- Including the mobility of teaching and administrative staff in annual plans and reports.

SO_2: Including indicators of the internationalisation in the criteria for the election of teaching staff.

MEASURES:
- Amending the rules for the election of teachers by including the indicators of the internationalisation as the selection criteria.

SO_3: Calls for positions for teachers and staff have to be made public at the international level.

MEASURES:
- Amending the rules of calls for positions for teachers and staff.

Mid-term objectives (MO) - by the end of 2020

MO_1: Acquisition of appropriate foreign language competences for teaching and administrative staff.

MEASURES:
- Defining a minimum level of foreign language competences of teachers in higher education.

- Developing special training programmes for teaching and administrative staff in order to raise foreign language competences.

MO_2: Increasing the number of teaching and administrative staff participating in international mobility.
MEASURES:
- Increase of funding for the mobility of teaching and administrative staff.
- Developing a programme for financing the mobility of teaching and administrative staff.

Long-term objectives (LO) - by the end of 2025

LO_1: Increasing the number of foreign teachers who are permanently employed at our universities.
MEASURES:
- Providing funds for hiring foreign teachers at our universities.
- Developing programmes for hiring foreign teachers at our institutions.

LO_2: Having higher education institutions where the entire teaching staff is involved in some aspect of internationalisation.

MEASURES:
- Defining all forms of internationalisation for the teaching staff.
- Including the level of internationalisation of higher education institutions in the financing model and the model of study programmes ranking.

Indicators

- The number of institutions that have strategic plans on the mobility of teaching and administrative staff.
- The number of universities that included the internationalisation indicators in the election criteria for teaching staff.
- The number of calls for positions for teaching and administrative staff in Serbia that are published and made public abroad.
- The number of applications from candidates from abroad to the calls for positions for teaching and administrative staff in Serbia.
- The number of teaching and administrative staff in Serbia with appropriate linguistic competence in foreign languages.
- The number of prepared and conducted courses for increasing language competences.
- The amount of financial resources used through the programmes for international mobility of teaching and administrative staff.
- The number of local and foreign teaching staff who participated in international mobility.
- The number of local and foreign administrative staff who participated in international mobility.
- The number of local and foreign institutions which are cooperating in the international mobility of teaching and administrative staff.
- The number of foreign teachers who are permanently employed at our universities.

- The number of teaching staff from our universities with an engagement at foreign universities (visiting professor, member of the dissertation committees...)

Required data

- Registry of teaching staff.
- Data on foreign teachers who are currently engaged in our HEI.
- Review of strategic documents related to internationalisation at HEI in Serbia.
- Data on existing mobility of teaching and administrative staff.
- Data on the financial resources currently allocated to international mobility.

SPECIFIC OBJECTIVE: The internationalisation of study programmes through increasing the number of joint programmes with foreign higher education institutions and the number of study programmes that can be taught in a foreign language.

Cooperation between higher education institutions both within the country and with foreign higher education institutions is a necessary condition for raising the quality of education. The cooperation and learning from best practice examples allow proper development of higher education institutions. Joint study programmes, as well as joint research projects, are the most appropriate mechanisms for long-term development of the higher education system in Serbia. In this way Serbia can increase its influence and rating in the European Higher Education Area.

Short-term objectives (SO) - by the end of 2017

SO_1: Enabling internationalisation "at home" by implementing certain courses in a foreign language - primarily English.

MEASURES:
- Encouraging teaching in foreign languages by providing financial and other support to institutions.

SO_2: Improving standards for the accreditation of joint programmes in accordance with the best European practices.

MEASURES:
- Adopting changes and implementing new standards for joint study programmes.

Mid-term objectives (MO) - by the end of 2020

MO_1: Raising teachers' competences in the context of developing joint programmes.
MEASURES:
- Starting projects to raise competences and motivation of teachers in the context of developing joint programmes with foreign institutions through their education and networking.
- Developing training programmes for acquiring additional teaching competencies with an aim to strengthen the capacity of higher education institutions for quality implementation of joint programmes or courses for foreign students.

MO_2: Defining priority areas for the development of study programmes with foreign partners for better employability and greater mobility of foreign students.

MEASURES:
- Analysing the possibilities for development of joint study programmes and programmes that are adequate for foreign students.
- Preparing a plan for developing study programmes in the areas that are attractive in terms of employability and mobility of foreign students.

Long-term objectives (LO) - by the end of 2025

LO_1: Developing and implementing joint study programmes through partnerships with higher education institutions primarily from Europe and with high quality institutions.

MEASURES:
- Starting the project for development of joint study programmes, primarily through the Erasmus Mundus programme.

LO_2: Assessing (ranking) of higher education institutions that would also include the number and quality of joint programmes and introducing flexible financing which depends on the ranked position.

MEASURES:
- Defining indicators of the higher education internationalisation and tuning the set of indicators and ranking methodology through piloting by 2020.
- Project financing of programmes and institutions based on the internationalisation quality.

INDICATORS

- Decision on adoption of amendments to standards for the accreditation of joint study programmes.
- The number of accredited joint degree programmes with foreign institutions.
- The number of courses that are taught in a foreign language.
- The number of teaching staff in institutions who teach in a foreign language.
- The number of local students who attend classes in a foreign language.
- The number of teaching staff that undergo a professional training for the acquisition of linguistic and pedagogical competences for implementation of joint programmes.
- The number of students attending joint study programmes.
- The time needed for finding employment to those students who spent a part of the programme at a foreign higher education institution.
- The number and type of new indicators to monitor the internationalisation.
- Defined legal framework for ranking the HEIs based on indicators of internationalisation.

Data required

- Registry of teaching staff.
- Registry of joint study programmes involving higher education institutions from Serbia.
- Data on the number of students, both local and foreign, who attend a part or the whole or the teaching process in foreign languages.
- Data on the employability of students who were a part of the programme at foreign higher education institution.

SPECIFIC OBJECTIVE: Increase in the number of students involved in the process of internationalisation and the number of foreign students who are involved in teaching and scientific processes in Serbia

Quality educated citizens are a prerequisite for strong economic development of our country. Brain drain is a big problem in Serbia, but the increased mobility of students will allow more competitive workforce in the labour market, which would in every aspect reach the European standards of quality educated experts. Encouraging and supporting the involvement of students in the mobility programmes is the obligation of each higher education institution, as well as the relevant ministry. Through the mobility students acquire new knowledge, establish new contacts and get familiar with other systems which encourages the development of our higher education through the transfer of experience and knowledge.

Short-term objectives (SO) - by the end of 2017

SO_1: Adopting policies related to the mobility on the principles of accessibility, fairness, equality and quality.
MEASURES:

- Defining indicators of accessibility, fairness, equality and quality at the system level.
- Preparing, adopting and implementing recommendations to ensure the principles of accessibility, fairness, equality and quality assurance at the institutional level in the context of student mobility.

SO_2: Developing a model for monitoring student mobility.

MEASURES:

- Establishing a mechanism for reporting on outgoing and incoming student mobility by the HEIs to the Ministry of Education, Science and Technological Development that would include all mobility programmes and that would be based on quality indicators and the social dimension of higher education.

Mid-term objectives (MO) - by the end of 2020

MO_1: Increasing the number of foreign students who come to Serbia and improving the visibility of the Republic of Serbia in the European Higher Education Area.

MEASURES:
- Introducing the permit of temporary residence to foreign citizens for study.
- Adopting the minimum set of study programmes which would be offered to foreign students by each higher education institution and branding of the programmes as a part of the national offer.
- Ensuring the systematic and strategic promotion of study programme offers in order to attract foreign students.
- Providing a special part of the higher education institutions' website in English for users from abroad who are interested to study in Serbia.

MO_2: Developing a support system for local and foreign students for integrating internationalisation in teaching and scientific process.

MEASURES:
- Organising quality counselling and support for local and foreign students before and during the mobility process.
- Providing the necessary support for the mobility of students from vulnerable groups.
- Improving the integration of foreign students into the new environment through their inclusion in regular classes and extracurricular activities.
- Increasing the number of places in student dormitories or alternative accommodation for foreign students who come for exchange on the basis of international agreements.

MO_3: Providing conditions for learning Serbian as a foreign language to all foreign students who wish to do so.

MEASURES:
- Developing online courses for learning Serbian as a foreign language.
- Providing programmes or workshops for exploring our country and our culture.

LONG-TERM OBJECTIVES (LO) - by the end of 2025

LO_1: Increasing the student mobility at all levels of study.

MEASURES:
- Participating in the networks for student exchange.
- Providing conditions for various forms of mobility.

LO_2: Improving the position of higher education of the Republic of Serbia to make it more competitive in the Southeast Europe.

MEASURES:
- Improving the position of higher education in Serbia in relation to the European Higher Education Area and international ranking lists for higher education institutions.
- Providing budgetary resources to support internationalisation at the institutional and system levels.

LO_3: Developing a student mobility monitoring system for the development and continuous self-eval-

uation of benefits and costs in order to maximise tangible and intangible results of higher education internationalisation.

MEASURES:

- Establishing a mechanism for systematic monitoring of mobility at the level of higher education institutions and at the national level as a basis for the management of mobility by formulating measures and policies.
- Determining the impact of mobility on the growth of economic indicators to have a better overview of the justification of greater investment in the mobility.
- Regularly conducting comparative analyses on the achievements of the system of higher education in the Republic of Serbia in the field of internationalisation, social dimension, and identifying comparative advantages and disadvantages compared to the region of Southeast Europe.

Indicators

- The number of students from Serbia who participated in mobility in relation to the indicators of accessibility, fairness, equality and quality.
- The number of foreign students in relation to the country of origin, destination institution and quality indicators.
- The number of institutions that have implemented the recommendations for using the principles of accessibility, fairness, equality and quality for organising student mobility.
- The number of complaints about the availability of the necessary documentation for issuing visas/residence permits in English.
- The number of study programmes offered to foreign students in accordance with the quality indicators.
- The amount of budget allocated for the higher education internationalisation.
- The number of published comparative analyses and recommendations for practical policies in the field of higher education internationalisation.
- The number of foreign students who participate in programmes for learning Serbian language, and exploring our culture and country.

Required data

- The number of local students who go on mobility, data on the country, the institution to which they go and their period of stay, field of study, ECTS recognised upon the return to the country, the type and level of study and the source for mobility funding.
- The structure of local students in relation to socio-demographic indicators collected through ŠV20 form and structure of local students who go on mobility compared to the same indicators.
- The number of foreign students coming to Serbia, the data on the host institution, study programme or summer school, the source for mobility funding, type and level of study.

SPECIFIC OBJECTIVE: Including the diaspora in the teaching and scientific processes in Serbia.

Serbia is faced with brain drain of outstanding professionals for decades. The potential that lies in our teaching diaspora is invaluable and it is therefore necessary to begin systematic use of this potential. Including our diaspora and educated people in the developed countries of Europe, and the world, would contribute to the further and faster integration and higher education internationalisation, the teaching and scientific activities in the Republic of Serbia, which would provide a significant economic progress.

Short-term objectives (SO) - by the end of 2017

SO_1: Mapping the teaching potential of the Serbian diaspora.

MEASURES:

- Creating a database of teachers and researchers from the Serbian diaspora who are at universities abroad.
- Establishing a network of educated members of the diaspora (both geographically and by subject fields).

SO_2: Establishing contacts with universities, institutes and companies that employ members of the Serbian diaspora, and exchanging visits and intensifying the cooperation.

MEASURES:

- Having a proactive approach to signing new inter-institutional agreements in the framework of Erasmus+ by suggesting to the existing partner institutions in the programme countries that already have employed members of the Serbian diaspora to include our universities in the new networks.
- Signing appropriate agreements for the educational, scientific and technical cooperation with institutions and companies from the countries where members of the diaspora live and work with the aim to exchange visits and strengthen cooperation.

SO_3: Increasing availability of information about studying in Serbia to bring the generations born in the diaspora in connection to our country and their possible return to Serbia or later business cooperation with Serbian businessmen.

MEASURES:

- Updating information at the portal Study in Serbia and the active involvement of diplomatic and consular missions in the dissemination of information on study opportunities in Serbia.
- Creating promotional materials in foreign languages and distributing them to the members of the diaspora.

MID-TERM OBJECTIVES (MO) - by the end of 2020

SO_1: Creating conditions for the so-called *brain circulation*: signing appropriate agreements for the educational, scientific and technical cooperation with countries and institutions where educated diaspora members live and work in order to exchange knowledge.

MEASURES:

- Involving educated people from the diaspora in establishing cooperation between the institutions in Serbia and the higher education institutions in the EU and beyond.
- Involving educated people from the diaspora in scientific and educational programmes using information and communication technology, video conferences, congresses, seminars, summer schools, and camps.
- Engaging our quality teachers from the diaspora in the implementation of curricula in Serbia.
- Providing scholarships and other forms of support to our educated people from the diaspora to include them in the academic activities in Serbia.

MO_2: Involving educated members from the diaspora in the design of joint study programmes, primarily master's and doctoral studies. Educating our young people abroad through joint programmes that include stays at the partner institutions.
MEASURES:

- Encouraging professors of Serbian descent in the diaspora to initiate joint study programmes with universities in Serbia.
- Scanning educational needs of our young people abroad and designing joint study programmes at our universities in cooperation with educated members of the diaspora.

MO_3: Improving permanent communication with students, teachers and researchers in the Serbian diaspora, capacity building and integrating organisations of educated Serbian diaspora in the communities in Europe and in the world.
MEASURES:

- Organising Internet networks of the educated members of the diaspora and encouraging its connection with Serbia.
- Strengthening alumni networks at universities in Serbia.
- Improving communication with the diaspora by using the Internet and social networks in accordance with international standards and law, television programmes, etc.

Long-term objectives (LO) - by the end of 2025

LO_1: Gaining confidence of the members of the diaspora and raising awareness with the local public about the importance of the academic diaspora for the quality and development of higher education in Serbia.

MEASURES:

- Including representatives of the diaspora in the consultative process regarding the preparation, financing and implementation of programmes and projects of strategic importance for the development of higher education in Serbia.
- Continuously raising public awareness in Serbia about professional and scientific achievements of our academic diaspora.
- Emphasising the role of academic diaspora in preserving cultural identity and promotion of national interests.

LO_2: Creating stable conditions for the so-called *brain gain*: to ensure the return of part of the scientific elite diaspora to the homeland.

MEASURES:

- Creating a special *brain gain* programme based on examples of best practice at some other European countries.
- Creating stimulating conditions for the return of the teaching and scientific elite, primarily by providing quality conditions for scientific research.
- Defining procedures for inclusion of representatives of the diaspora with or without formal teaching and scientific titles to engage in research projects and teaching process at vocational, master's and doctoral studies.
- Involving the diaspora in the lobbying process and access to the funds from abroad which are intended for the development of higher education internationalisation.

Indicators

- The number of teachers from the diaspora registered in the database of the academic diaspora.
- The number of visits to the web sites with access to a database of teachers of Serbian descent in the diaspora.
- The number of established mobility agreements with universities abroad involving students and teachers from the diaspora.
- The number of visits to the portal Study in Serbia.
- The number of established agreements on the educational, scientific and technical cooperation with countries and institutions where the educated diaspora members live and work.
- The number of teachers from the diaspora engaged at home institutions.
- The number of joint study programmes, primarily master's and doctoral studies that include the diaspora.
- The number of students from the diaspora with the Serbian origin studying in Serbia.
- The number of established centres and educational programmes for learning Serbian and studying in the Serbian language at the departments of the world renowned universities and educational programmes of ethnomusicology and ethnochoreological studies.
- The increased number of students of Serbian origin at universities in Serbia.

Required data

- Data on teachers of Serbian descent in the diaspora by countries and areas of work.
- Data on the current number of students from the diaspora.
- Data on teachers from the diaspora involved in the implementation of curricula in Serbia.
- Data on the academic diaspora who returned to the homeland *(brain grain)*.

Implementation of the Strategy and monitoring

The draft of the Higher Education Internationalisation Strategy will be made available to the public in the period from 1 November to 1 December 2016. After collecting comments, the reviewed Strategy will be forwarded for adoption by the end of 2016.

After Strategy is adopted, an action plan will be prepared by the end of February 2017. The action plan will include specific activities with the aforementioned holders, the necessary financial resources, precise time schedules and expected results.

The implementation of the Strategy will be monitored by a group which will consist of one representative of the MoESTD, NCHE, CONUS, CAVSS and SCONUS.

The necessary data for monitoring the indicators is provided by the MoESTD through FINHI database and it is regularly sent to the group in charge of monitoring the preparation of annual report on the implementation of the Strategy, i.e. the corresponding action plan.

ANNEX A:

Effects of internationalisation

According to the IAU study (De Wit, Hunter, Howard, & Egron-Polak, 2015), the budget of institutions is considered to be the most important source of financing for internationalisation, followed by the public funds, thirdly, the revenue from tuition fees of foreign students, and finally, international organisations, funds and the like. Accordingly, the government investments are crucial for the successful higher education internationalisation in Serbia.

Across the globe in the last three years, the financing increased when it comes to 8 out of 12 given aspects of internationalisation (De Wit, Hunter, Howard, & Egron-Polak, 2015): curriculum development, international research cooperation, outgoing student mobility, outgoing staff mobility, bilateral student exchange, attracting foreign students, marketing activities and capacity development projects in the area of international cooperation. Accordingly, the funding of outgoing student mobility and international research cooperation in Europe increased the most. In addition, 90% of institutions in the world believe that Europe is the most important region to have as a strategic partner.

For European students, the most important benefits of internationalisation are increased quality of teaching and learning, increased international cooperation and capacity building, as well as the participation of students in international, and global issues (De Wit, Hunter, Howard, & Egron-Polak, 2015). Additionally, there is strengthening research capacity, improving the curriculum, strengthening the prestige of institutions, networking and connecting institutions, teachers and researchers, increase and diversification of income, the possibility of comparing institutions and individuals at the international level, etc.

Evaluation of investment and benefits of internationalisation can be done at various starting points depending on who are the participants in the whole process - and these are individual students, faculties and universities, educational systems and the country. The nature of investment and benefits for each group are of course different, and the attention will be directed towards financing at the national level at this point. The emphasis for the country is on the administrative efficiency and fiscal policy, i.e. the allocation of financial resources to achieve the stated goals of internationalisation which will have a positive impact on the country as a whole.

Assessment of costs and revenues from the internationalisation exceeds the accounting measures of the economic effects. At the national level, there are the so-called “social” costs and benefits that are immeasurable and have no direct monetary value that could be linked to them. For example, educational and cultural benefits of various types that are results of internationalisation that can be directly linked to individuals, institutions and the country are mostly immeasurable, but they should certainly be taken into consideration when investing in internationalisation. For example, internationalisation has a significant impact on the reputation and competitiveness of a country as a whole through the reputation of its higher education institutions. Namely, the global ranking of institutions is very much connected to the level of internationalisation at an institution, and the ranking position of an institution at the global

rankings affects the reputation of the entire country. "The ranking is now less inclined to informing students, but it is more concentrated towards the geopolitical position of higher education institutions and countries." (Hazelkorn, Loukkola, & Zhang, 2014).
As the importance of internationalisation increases, it more and more became the subject of measurement (Brandenburg, Ermel, Federkeil, Fuchs, Gross, & Menn, 2009). As such, it is included in the measurement at the global rankings of universities. "Times Higher Education" (Times Higher Education, 2016) has made a ranking based on three indicators: the proportion of international students, international faculty and scientific works with international partners. In the first 200 European institutions there is none of the institutions from the countries of former Yugoslavia, as well as the most of the Eastern European countries.
Most countries in Europe have specific budgets allocated to the higher education internationalisation. Most of these funds are intended for student and staff mobility. For example, in Belgium (Flemish Community) the budget for the mobility of students in the 2013-2014 academic year was 3.8 million euros (0.000009% of gross domestic product) and an increase to 7 million is planned in the 2019-2020 academic year. In Italy, the budget for the internationalisation is 17 million euros for outgoing credit mobility (0.00001% of GDP) and 1.5 million euros for joint international study programmes and international students (0.000009% of GDP). The data were taken from the publication "European education area in 2015" (European Commission / EACEA / Eurydice, 2015).
If these proportions were implemented to Serbia's GDP in the same year (2014), it would mean that it should have been allocated about 340,000 euros for outgoing credit mobility, and 30,000 euros per year for international students coming to Serbia. Moreover, it should be kept in mind that international mobility is only one aspects of internationalisation that needs to be financed. For example, Lithuania allocated 18.5 million (0.0005% of GDP) from European structural funds to finance the development of joint programmes with foreign universities. In proportion to the GDP, Serbia should set aside about 16.6 million for the same purpose.
Effects of internationalisation on the country level can be classified as follows (Throsby, 2014):

COUNTRIES WITH INCOMING STUDENT MOBILITIES	COUNTRIES THAT SEND THEIR STUDENTS ABROAD
1. The cost of resources in the institution - Lectures and mentoring - Teaching service - Student services - Accommodation and funding - Marketing programme	**1. The cost of student resources financed by the country** - Tuition and other fees related to studies - The costs of materials, books, etc. - Accommodation and funding - Travel costs
2. Administrative and other costs related to the country - Administration of student programmes - Financial support for incoming students	**2. The costs due to lost benefits** - Lost value due to the missing labour force by the student

COUNTRIES WITH INCOMING STUDENT MOBILITIES	COUNTRIES THAT SEND THEIR STUDENTS ABROAD
3. Direct economic benefits - Income from grants from the student exchange programme - The value of the student research results - The value of temporary jobs related to incoming students - The value related to the costs of students for other goods and services	**3. The costs of the country** - Net costs of the financial support for outgoing students - Administrative expenses for student exchange programmes
4. External effects - The costs for capacity overload due to incoming students - The costs related to the deployment of local students - Cultural interaction and connection - Alumni connections and incentives for trade in the future	**4. Direct benefit related to students who returned** - Increased productivity leading to an additional value of work results - Increased work flexibility, language skills, etc. **5. External effects** - Sharing new social and cultural values of students who returned - Increased contribution to the economic growth by students - Brain drain

Foreign students spend most of their time at campuses in host countries and the greatest economic effect is present there. However, the economic effect goes beyond these limits: they spend money on food, entertainment, recreation in the cities where they are located, they travel and use tourist services, etc. Although the negative social and cultural effects can happen through the interaction with their hosts, opportunities for rich cultural exchange and understanding significantly exceed such negative phenomena (Throsby, 2014). Also, links between international students and institutions and local students who accepted them usually continue to last and are considered to be long-term benefits that can create conditions for trade exchange, investments, scientific, cultural and even political cooperation. Such connections affect the stability of the country's foreign policy and its reputation in the world. Expression of the monetary value of these effects is not feasible, but they should be undoubtedly taken into account.
Teachers from abroad and students coming to our universities bring with them a different way of thinking, the exchange of ideas with our teachers and students, which contributes to the development of the whole spectrum of new ideas. Limits in developing new ideas through interaction with foreigners practically do not exist. It is obvious that the innovations grow fastest through interaction between disciplines, through connecting the academic world with the business, and by connecting societies and cultures.
Through internationalisation a globally competitive group of people is formed who then become the so-called "global citizens". Global competition means that such people are highly professional and readily employable in the globally connected world, while the term "global citizen" is a person who is informed about global issues such as health, poverty, climate change, sustainable development, etc.
From the aspect of the country which sends its students abroad, if such mobility is not funded by international sources, there is a use of the country resources. When international students and teachers return home, they bring with them increased human capital. For them the capital is not increased only through formal education in another country, but also through cultural, intellectual, social, personal and other kind of interaction. It is expected that this increased human capital produces a whole range of benefits. Some of them are most obviously those in the economic sphere, through increased labour flexibility, productivity and efficiency throughout the entire course of their work careers, and even later.

The constant presence of brain drain is particularly evident among the young people who went to study in another country and decided to stay abroad. In this case the analysis of the economic effects changes, but there are still a number of positive effects in the permanent emigration of highly qualified labour force, which is reflected in the development of economic, social and cultural ties with the country of origin.
What will be the effects of internationalisation depends largely on the strategic orientation of the country itself. Germany, for example, focused on the long-term economic benefit because they do not charge tuition fees for foreign students. This is a long-term approach to attract foreign students and talents that are considered to be the future ambassadors and will contribute to the technological and economic development. Attracting international students is considered to be a kind of influence spreading (soft power).
Globally, mobility for graduation abroad (degree mobility) has doubled from 2000 to 2010 with the average annual growth of 7.1% and it is anticipated to reach 7 million students in 2020 with Europe being the most frequent destination for 41% of students (De Wit, Hunter, Howard, & Egron-Polak, 2015). This does not include the temporary mobility during the study (study mobility).

Financial effect indicators of internationalisation

Based on the Eurostat data that were available, the corresponding indicators that can serve as a basis for determining the financial impact of internationalisation were calculated. Such issues gained importance only recently so the data from the Eurostat date only from 2008.
Data are collected from the European Higher Education Area (EHEA) in the five-year period (2008-2012) of the student mobility. The following results were obtained after simple econometric panel models were applied:

- Outgoing mobility
- According to the amount of GDP, Serbia should have about 7% of local students who are mobile in the overall student population.
- If the number of local students who are mobile increases by 1% per year, the percentage of employees with higher education in the total number of employees two years later increases by an average of 0.44%.
- If the number of local students who are mobile increases by 1% per year, the percentage of employees with higher education in high-technology sectors increased by an average of 0.13%.
- On average, the increase of internationally mobile local students in the total student population of the country with 1% within 4 years leads to an increase in remittances from abroad for 5.8 million.

Note: Each model (except the last one) shows that variations from country to country are enormous, and that each country has certain characteristics that are not covered by the model.
Incoming mobility

- According to the amount of GDP, in 2014 Serbia should have about 5.33% the foreign mobile students in the total student population. According to the Eurostat data, in 2014 this percentage was 3.5%. It should be kept in mind that a large number of incoming students are actually students coming from the neighbouring countries and we cannot refer to a genuine internationalisation.
- When it comes to mobile students, part of the world market of the Great Britain is $ 6.4 billion (University World News, March 2016). Only tuition and accommodation were taken into account. In proportion to the GDP, Serbia should have $ 94.5 million in the same market.
- According to the levels of tertiary education on the basis of GDP in 2013, there should have been 7,700 foreign students completing their studies in Serbia in 2014, and according to Eurostat data 1873 has done so. Assuming that the average tuition fee was 1,000 euros, Serbia lost about 5.8

million euros that year, not taking into account other expenses generated by the foreign students (accommodation, food, travel costs, cultural needs, etc.).

There is a strong correlation between incoming and outgoing mobility in Europe (0.83), which means that one type of mobility encourages another. This connection cannot be interpreted as a distinction of certain developed countries because it is a characteristic of all European countries. If the participation of outgoing students in the student population increases by 1%, the number of incoming students on average increased by 0.2%. On the other hand, if the involvement of incoming students in the student population increases by 1%, the number of outgoing students on average increases by 0.75%.

References

Brandenburg, U., Ermel, H., Federkeil, G., Fuchs, S., Gross, M., & Menn, A. (2009). How to Measure Internationality and Internationalisation of Higher Education Institutions: Indicators and Key Figures. In H. De Witt, *Measuring the Success of the Internationalisation of Higher Education* (pp. 65-76). Amsterdam: European Association of International Education.

De Wit, H., Hunter, F., Howard, L., & Egron-Polak, E. (2015). *Internationalisation of Higher Education.* Brussels: European Parliament, Directorate-General for Internal Policies.

European Commission/EACEA/Eurydice. (2015). *The European Higher Education Area in 2015: Bologna Process Implementation REport.* Luxembourg: Publications Office of the European Union.

Hazelkorn, E., Loukkola, T., & Zhang, T. (2014). *Rankings of Institutional Strategies and Processes: Impact or Illusion?* Brussels: European University Association.

Throsby, D. (2014). *Financing and Effects of Internationalisation in Higher Education - The Economic Costs and Benefits of International Student Flows.* OECD, Centre for Educational Research and Innovation.

Times Higher Education. (2016, 5 12). *Times Higher Education World University Rankings*. From Times Higher Education: https://www.timeshighereducation.com/world-university-rankings

SPOS

ПРЕПОРУКЕ ЗА ДЕФИНИСАЊЕ СТАНДАРДА ЗА ЗАЈЕДНИЧКЕ СТУДИЈСКЕ ПРОГРАМЕ

ПРЕПОРУКЕ ЗА ДЕФИНИСАЊЕ СТАНДАРДА ЗА ЗАЈЕДНИЧКЕ СТУДИЈСКЕ ПРОГРАМЕ

Увод

“Препоруке за дефинисање стандарда за заједничке студијске програме” су настале на основу позитивне праксе у другим земљама – чланицама Европског високообразовног простора и досадашњих искустава кад је у питању акредитација заједничких студијских програма у Републици Србији.
У овом документу нису дати стандарди за заједничке студијске програме, него принципи и препоруке на основу којих треба дефинисати те стандарде. С обзиром да већ постоје стандарди за студијске програме, као и упутства за примену сваког стандарда, предложене препоруке су повезане са постојећим стандардима за акредитацију студијских програма, што омогућава бољу прегледност и лакшу имплементацију.
Приликом писања ових препорука, аутори су имали у виду пре свега покретање заједничких студијских програма у чијем извођењу учествују и високообразовне установе из иностранства, а не само из Републике Србије.
Овај документ може да послужи и као упутство и приручник за развијање заједничких студијских програма оним установама које се одлуче за покретање таквих студијских програма.

Подношење материјала за акредитацију

Материјал за акредитацију је јединствен, тако да захтев за акредитацију заједно подносе све укључене високошколске установе или установа коју оне овласте за то. Уколико постоји овлашћење, тај документат је неопходно приложити уз материјал.
Материјал за акредитацију заједничког програма домаћих са страним високообразовним установама се прилаже на два језика: српском и енглеском. Уколико заједнички студијски програм организују искључиво високообразовне установе из Републике Србије, материјал се прилаже само на српском језику.

СТАНДАРД 1: Структура студијског програма

Студијски програм садржи елементе утврђене законом (који се детаљно исказују у одговарајућим стандардима).

Уз наведене препоруке примењују се и одговарајућа упутства за примену стандарда 1.

Карактеристике заједничког студијског програма

Заједнички студијски програм је програм који заједнички нуди више високообразовних установа. Ове установе могу бити лоциране у једној или више различитих земаља. Заједнички програм не

мора нужно да води до заједничке дипломе. То је само један од могућих исхода. Према Препоруци за признавање заједничких диплома Лисабонске конвенције о признавању, након завршетка заједничког студијског програма, студент може да добије:

- Једну заједничку диплому уз додатак једне или више националних диплома.
- Једну заједничку диплому издату од стране партнерских установа уз коју није издата ниједна национална диплома.
- Једну или више националних диплома као једино уверење о стицању заједничке квалификације.

Заједнички студијски програм мора да буде у складу са законским оквирима свих земаља из којих долазе чланице конзорцијума.
Да би неки програм био препознат као заједнички, мора да има барем неке од следећих карактеристика (Тхе Еуропеан Хигхер Едуцатион Ареа ин 2012: Бологна Процесс Имплементатион Репорт, 2012):

- Програм се заједнички развија и одобрава од стране неколико високообразовних установа.
- Студенти са сваке од партнерских установа студирају један део програма на другој установи.
- Студенти се задржавају на партнерским установама подједнако дуго.
- Период студирања и положени испити на партнерским установама се у потпуности и аутоматски признавају.
- Наставници са свих партнерских установа предају и на осталим партнерским установама, заједно раде на курикулуму и формирају заједничке комисије за пријемни и остале испите.
- Након завршетка студијског програма, студент добија или националне дипломе сваке партнерске установе или једну заједничку диплому.

Заједнички студијски програм се може организовати из једне или више области (ИМТ програми: интердисциплинарни, мултидисциплинарни или трансдисциплинарни), на свим нивоима и за обе врсте студија високог образовања.
Заједнички студијских програм може да се изводи када га усвоје надлежни органи високошколских установа које га организују. Надлежни органи усвајају Документ о реализацији заједничког студијског програма у којем се дефинишу сви елементи који обезбеђују испуњење одговарајућих стандарда за извођење заједничког студијског програма.

Конзорцијум

Структура студијског програма је у директној вези са структуром конзорцијума. Конзорцијум представља групу од две или више високообразовних установа, које су се удружиле са циљем организације заједничког студијског програма, с тим да није неопходно да све чланице конзорцијума имају обавезу издавања дипломе. Као чланови конзорцијума могу потенцијално да се појаве и друге установе као што су институти или научно-истраживачки центри. Чланови конзорцијума морају пре свега да буду комплементарни и да са својом специфичном експертизом сваки партнер обогаћује студијски програм.
Свака од установа – чланица конзорцијума мора да буде акредитована у својој земљи и да приложи доказе о томе.
Потребно је водити рачуна о броју партнера у конзорцијуму, јер што је већи број партнера теже је координирати сарадњу и већа је потреба за формалном организационом структуром.
Потребно је дефинисати на који начин ће се одвијати комуникација између чланова конзорцијума. Чланови конзорцијума морају да дефинишу и публикују заједничку терминологију која обухвата најзначајније елементе заједничких студијских програма: заједничке студије, диплома, конзорцијум, мобилност итд. Образложење: Терминологија коју користе чланови конзорцијума може бити различита, јер су неке националне и међународне организације развиле своју

терминологију. Уколико се не дефинише заједничка терминологија могући су неспоразуми унутар конзорцијума, међу студентима и другим могућим учесницима, што може да угрози функционисање студијског програма.

Диплома и додатак дипломи

Потребно је јасно дефинисати да ли конзорцијум даје једну заједничку диплому или више учесника у конзорцијуму издаје своју националну диплому.
Чланови конзорцијума издају заједнички додатак дипломи, чији је садржај обухвата и структуру студијског програма. Додатак дипломе треба да буде издат на језицима чланова конзорцијума, као и на енглеском језику.
Уколико је конзорцијум постигао договор о једној установи унутар конзорцијума која преузима улогу координатора студијског програма, на заједничкој дипломи то мора бити назначено поред имена те установе.
Диплому и додатак дипломи потписују овлашћена лица партнерских установа. Уколико је партнерска установа у саставу универзитета, диплому и додатак дипломи потписује и ректор универзитета. Једну заједничку диплому могу да потписују овлашћена лица свим партнерских установа или овлашћено лице из једне партнерске установе, док националне дипломе потписује овлашћена лица партнерских установа из дате државе. Додатак дипломи потписују овлашћена лица свих партнерских установа. Потписивање диплома и додатка дипломи и овлашена лица се дефинишу у Уговору о сарадњи.

Уговор о покретању заједничког студијског програма

Конзорцијум прилаже уговор о покретању заједничког студијског програма у којем је дефинисана расподела одговорности, очекивани исходи, као и сви други релевантни параметри. Партнери се морају изјаснити да је генеричка верзија уговора она која је написана на енглеском језику.
Уговор о покретању заједничког студијског програма би требало да садржи следеће елементе:
Сврху и обухват споразума.
Законски оквир и националну квалификацију која је у анексу уговора.
Структура и организација конзорцијума.
Структуру програма (исходе учења, курсеве, методологију, мобилност).
Назив дипломе, са додатком дипломе у анексу.
Овлашћена лица која потписују диплому (дипломе) и додатак дипломи.
Услове уписа студената, њихову селекцију, упис и испитивање.
Финансијски менаџмент (укључујући школарине).
Осигурање квалитета.
Ауторска права.
Услове обнављања, прекида, или модификације сарадње.
Примена закона и решавање спорова.
У програм је могуће укључити и придружене партнере који учествују само у појединим деловима програма, на пример кроз екстерно учење, праксу или финансирање школарина.

Јавност у раду

Заједнички студијски програм мора да има своју интернет страницу и потребно је приложити web адресу. На тој страници се морају налазити информације о конзорцијуму, терминологији која

се користи и све релевантне информације о програму, укључујући исходе учења, податке о запошљивости, шеме и услове мобилности, циљне групе, услове пријављивања за програм, услове уписа, критеријуме одабира студената, курикулуму, оцењивању, податке о дипломи (дипломама) и додатку дипломи, школаринама, уговору о студирању, условима студирања за социо-економски угрожене студенте. Такође, на интернет страници мора постојати информација о контакт особи на свакој партнерској установи или једна информациона тачка за цео конзорцијум која је задужена за давање информација студентима.
Интернет страница треба да буде на енглеском језику и на језицима партнерских установа. Интернет страница мора редовно да се ажурира новим информацијама.

Прилози:

- Уверења о акредитацији свих партнерских установа – чланица конзорцијума у матичној земљи.
- Одлуке о покретању заједничког студијског програма надлежних органа свих партнерских установа – чланица конзорцијума.
- Списак чланица конзорцијума, са навођењем одговорних лица која заступају установу (декана, ректора), као и лица која у име партнерске установе обављају локалну координацију студијског програма.
- Уговор о покретању заједничког студијског програма.
- Интернет страница заједничког студијског програма.

СТАНДАРД 2: Сврха студијског програма

Студијски програм има јасно дефинисану сврху и улогу у образовном систему, доступну јавности.

Уз наведене препоруке примењују се и одговарајућа упутства за примену стандарда 2.

Сврха

Конзорцијум мора јасно да дефинише разлоге за развијање заједничког програма и која је то додатна вредност у академском и сваком другом смислу која произилази из њега. Потребно је објаснити како ће бити признати постигнути исходи учења и какав је приступ наредним нивоима студија у земљама из којих долазе чланови конзорцијума. Потребно је дефинисати ниво интегрисаности и звања која се добијају.

Релевантност

Конзорцијум објашњава релевантност студијског програма са више аспеката: академског, аспекта запошљивости, интердисциплинарности или мултидисциплинарности научних поља, и додатне вредности у односу на постојеће студијске програме.

Циљна група

Јасно дефинисати које су то циљне групе из којих ће се регрутовати будући студенти. Дефинисање циљне групе студената обично подразумева разликовање студената који долазе из Европске Уније, остатка Европе или изван Европе. Понекад таргетирање подразумева социо-економске карактеристике студената као критеријум. Овај аспект заједничких студијских програма је тесно повезан за финансирањем самог програма.

СТАНДАРД 3: Циљеви студијског програма

Студијски програм има јасно дефинисане циљеве.
Уз наведене препоруке примењују се и одговарајућа упутства за примену стандарда 3.
Циљеви студијског програма треба да буду у складу са основним циљевима партнерских установа – чланица конзорцијума и да су јасно и недвосмислено формулисани.
Конзорцијум треба да објасни које компетенције и академске вештине ће се постићи кроз реализацију студијског програма и који су методи који ће бити примењени за њихово стицање.

СТАНДАРД 4: Компетенције дипломираних студената

Савладавањем студијског програма студент стиче опште и предметно-специфичне способности које су у функцији квалитетног обављања стручне, научне и уметничке делатности. Опис квалификације која произилази из студијског програма мора одговарати одређеном нивоу националног оквира квалификација.
Уз наведене препоруке примењују се и одговарајућа упутства за примену стандарда 4.
Потребно је дефинисати исходе учења који се постижу кроз студијски програм односно које су то опште и предметно-специфичне способности које стичу студенти.
Конзорцијум доказује да је у развијању програма успоставио контакте са не-академским партнерима с циљем боље запошљивости студената и укључивања елемената тржишта рада у курикулум.

Прилози:

- Уговори о сарадњи између чланица конзорцијума и не-академских партнера.

СТАНДАРД 5: Курикулум

Курикулум студијског програма садржи листу и структуру обавезних и изборних предмета и модула и њихов опис. Основна изборност уметничких студија уграђена је у главни предмет.
Уз наведене препоруке примењују се и одговарајућа упутства за примену стандарда 5.

Академски календар

С обзиром да различите земље имају различите академске календаре, конзорцијум мора да дефинише јединствен академски календар који одговара свим чланицама, а посебно студентима.
Уколико постоје разлике у академском календару између партнерских установа, потребна су флексибилна решења кроз скраћивање или продужавање семестра, организацију летњих школа или учење на даљину.

Прилози

- Академски календар у којем се приказује период одвијања појединих делова студијског програма на партнерским институцијама.

СТАНДАРД 6: Квалитет, савременост и међународна усаглашеност студијског програма

Студијски програм је усклађен са савременим светским токовима и стањем струке, науке и уметности у одговарајућем образовно-научном, односно образовно-уметничком пољу и упоредив је са сличним програмима на иностраним високошколским установама, а посебно у оквиру европског образовног простора.

Уз наведене препоруке примењују се и одговарајућа упутства за примену стандарда 6.

Конзорцијум доказује да је заједнички студијски програм који се покреће квалитетан, савремен и усаглашен са стандардима који важе у Европском високообразовном простору.

Прилози

- Приказ најмање три студијска програма који су по својој структури и сврси слични са студијским програмом који покреће конзорцијум.

СТАНДАРД 7: Упис студената

Високошколска установа у складу са друштвwним потребама и својим ресурсима уписује студенте на одговарајући студијски програм на основу успеха у претходном школовању и провере њиховог знања, склоности и способности.
Уз наведене препоруке примењују се и одговарајућа упутства за примену стандарда 7.
С обзиром на велику важност уписа студената, потребно је јасно прецизирати обавезе и задатке свих чланова конзорцијума у процесу пријављивања, полагања пријемног испита, оцењивања и уписа нових студената.
Поред тога, потребно је предвидети решавање питања маркетинга студијског програма и процедуре уписа.
Конзорцијум треба да докаже да води рачуна у погледу обезбеђивања виза за студенте који учествују у мобилности, уколико је то потребно приликом одласка у другу земљу у којој се налази нека од партнерских установа. Конзорцијум треба да докаже да води рачуна о здравственој заштити студената, а посебно када су у питању мобилни студенти. Здравствено осигурање студената мора да важи током целог студирања.
На пријемном испиту, као један од обавезних делова који се полажу треба да се појави испит којим се проверава знање језика на којима ће се изводити настава на студијском програму.
Препоручује се да конзорцијум има заједничку процедуру селекције кандидата и да постоји заједничка комисија за селекцију.
Препоручује се да чланови конзорцијума воде заједничку политику када су у питању школарине студената.

Конзорцијум треба да приложи такозвани „уговор о студирању“ који се потписује на почетку студирања између конзорцијума и сваког уписаног студента и који садржи преглед свих обавеза и права које имају обе стране на студијском програму.
Информације о упису, школаринама, визама, здравственој заштити, критеријумима оцењивања и рангирања морају бити јавно публиковане пре одржавања пријемног испита.

Прилози

Примерак споразума којим се регулишу обавезе чланица конзорцијума приликом уписних активности, потписан и оверен од стране свих чланица конзорцијума.
Интернет страница студијског програма са информацијама о упису, школаринама, визама, здравственој заштити, критеријумима оцењивања и рангирања.
Примерак уговора о студирању.

СТАНДАРД 8: Оцењивање и напредовање студената

Оцењивање студената врши се непрекидним праћењем рада студената и на основу поена стечених у испуњавању предиспитних обавеза и полагањем испита.

Уз наведене препоруке примењују се и одговарајућа упутства за примену стандарда 8.

Оцењивање

Потребно је ускладити разлике у оцењивању између чланова конзорцијума. С обзиром да установе у различитим земљама могу имати различите системе оцењивања студената, потребно је предвидети и публиковати систем конверзије оцена из једног система у други. Јасна политика оцењивања захтева разрађен оквир који се базира или на броју кредита, или на оптерећењу студената или на захтеваним исходима учења.

Мобилност

Прецизно дефинисати план мобилности студената, уколико је предвиђена. То је једна од најосетљивијих компоненти заједничких студијских програма.
Постоји неколико модела интернационалне студентске мобилности у оквиру заједничких програма:

- Студенти путују као група, започињући студије у једној локацији и прелазећи секвенцијално на наредне локације до завршетка студија.
- Студенти могу да започну студије на различитим локацијама и да се затим спајају са другима на једној или више партнерских установа.
- Студенти су индивидуално мобилни и скупљају кредите на различитим локацијама по слободној жељи. У практичном смислу овај тип мобилности подразумева да сви студенти немају потпуно исти курикулум.

Напредовање

Препоручује се формирање центра за вођење каријере („цареер гуиданце“) који би помагао студентима за повезивање са послодавцима. На овај начин се побољшава и мобилност студената. Препоручује се да конзорцијум омогући подршку студентима у погледу усавршавања језичких компетенција за језике на којима се изводи настава.

Прилози

- Приказ система конверзије оцена између различитих партнерских установа – чланица конзорцијума.
- Шема мобилности студената, са јасно назначеном величином група и временом проведеним на партнерским установама.
- Уколико постоје центри за вођење каријере, приложити доказе о томе.
- Уколико постоји подршка студентима у погледу усавршавања језичких компетенција, приложити доказе о томе.

СТАНДАРД 9: Наставно особље

За реализацију студијског програма обезбеђено је наставно особље с потребним научним, уметничким и стручним квалификацијама. Наставници имају обавезу да усавршавају своје наставничке, научне или уметничке компетенције.
Уз наведене препоруке примењују се и одговарајућа упутства за примену стандарда 9.
Конзорцијум обезбеђује више од 70% компетентног наставног кадра, у радном односу са пуним радним временом, потребног за реализацију студијског програма.
У реализацији студијског програма могу се појавити и компетентни наставни кадрови из других високошколских установа, уколико је обезбеђена сагласност Наставно-научног већа матичне установе, у којој је назначена врста, обим и време ангажовања на конкретном студијском програму.
Приликом акредитације проверава се компетентност само наставног кадра партнерских установа из Републике Србије.
Подаци о свим наставницима и сарадницима који су ангажовани на студијском програму, са свих партнерских институција, морају бити доступни јавности (ЦВ, избори у звања, референце).

СТАНДАРД 10: Организациона и материјална средства

За извођење студијског програма обезбеђују се одговарајући људски, просторни, техничкотехнолошки, библиотечки и други ресурси који су примерени карактеру студијског програма и предвиђеном броју студената.

Уз наведене препоруке примењују се и одговарајућа упутства за примену стандарда 10.

Финансијски план

Конзорцијум треба да приложи детаљан финансијски план студијског програма, у којем ће бити образложени сви трошкови покретања и функционисања студијског програма. Такође, у финансијском плану морају бити приказани и планирани приходи класификовани према изворима прихода. Препоручује се да финансијски план има више различитих извора финансирања.
Финансијски план мора да буде разрађен пре почетка развијања програма и да приказује дистри-

буцију средстава између партнера у конзорцијуму. Такође, конзорцијум мора да покаже да је узео у обзир услове опорезивања у различитим земљама из којих долазе партнери.
Финансијски план мора бити потписан од стране свих чланица конзорцијума.

Место реализације студијског програма

Заједнички студијски програм се остварује у седиштима партерских установа, при чему се прецизно дефинишу делови студијског програма који се реализују у појединим седиштима. Да би студијски програм добро функционисао, неопходна је додатна административна структура која се мора детаљно презентовати.

Прилози

- Финансијски план заједничког студијског програма.
- Приказ административне стуктуре (кадрови, простор, опрема) која је намењена за реализацију заједничког студијског програма и њена дистрибуција по партнерским институцијама.

СТАНДАРД 11: Контрола квалитета

Контрола квалитета студијског програма спроводи се редовно и систематично путем самовредновања, акредитацијом и спољашњом провером квалитета.
Уз наведене препоруке примењују се и одговарајућа упутства за примену стандарда 11.
Конзорцијум треда да прикаже на који начин је организована интерна контрола квалитета студијског програма. Потребно је јасно дефинисати процедуре провере квалитета, носиоце процедура, одговорност као и начин комуникације и сарадњу унутар конзорцијума у оквиру контроле квалитета. Сви ови елементи морају да се налазе у јавно публикованом документу који регулише политику обезбеђења квалитета.
Да би се обезбедио жељени ниво квалитета студијског програма, читав низ задатака у оквиру управљања студијским програмом треба да се обавља заједнички, уз укључивање свих партнера:

- координација и спољна репрезентација конзорцијума,
- развијање и мониторинг академског садржаја програма,
- осигурање квалитета (академски и административни аспект, интерно и екстерно),
- финансијска администрација и одлучивање,
- студентска администрација,
- уписивање, регистрација, испитивање, оцењивање, трансфер кредита, архивирање итд,
- промоција и регрутација студената.

Пожељно је укључивање не-академских учесника, као што су представници послодаваца, у планирање и мониторинг студијског програма.
Препоручује се да сваки партнер именује лице (или функцију) које је задужено за локалну координацију студијског програма унутар матичне установе. Ова особа представља главну контакт особу за остале партнере у конзорцијуму.

СТАНДАРД 12: Студије на даљину

Студијски програм заснован на методама и технологијама образовања на даљину подржан је ресурсима који обезбеђују његово квалитетно извођење.
Високошколска установа може организовати студијски програм на даљину за сваку област и свако образовно-научно и образовно-уметничко поље ако се наставни садржај, подржан расположивим ресурсима, може квалитетно усвојити кроз студије на даљину и ако се обезбеђује исти ниво знања дипломираних студената, иста ефикасност студирања и исти ранг (квалитет) дипломе као и у случају уобичајеног начина реализације студијског програма.
Уз наведене препоруке примењују се и одговарајућа упутства за примену стандарда 12.
Уколико се студијски програм изводи преко студија на даљину, он се може изводити или у комбинацији са класичним начином студија (блендед) или искључиво преко студија на даљину.
Конзорцијум треба да приложи материјал који садржи описе, податке и прилоге којима се доказује квалитет реализације студија на даљину. Потребно је приказати логистику и технологију процеса учења на даљину. У вредновању су важни следећи аспекти:

- како примењени методи омогућавају усвајање прописаног градива од стране студената,
- у каквим облицима, квантитету и квалитету је установа развила индивидуално усвајање знања од стране студената,
- у којој мери систем консултација помаже индивидуално учење студената,
- на који начин систем провере знања доприноси принципу еквивалентности дипломе са дипломом добијеном класичним начином учења.

Пакет материјала за учење

Пакет материјала за учење испуњава следеће услове:

- представља погодан систем за индивидуално усвајање садржаја предвиђеног знања,
- у систему се налази одговарајући систем самопровере,
- предвиђено градиво и помоћни алати се методички уклапају,
- систем омогућава континуални развој материјала за учење.

Посебну пажњу треба обратити на квалитет, садржину и обим наставног материјала који студенти добијају, приступ материјалима и расположивост наставника и сарадника ради интерактивног рада (консултација).
За постојеће, модификоване и новопокренуте студије на даљину обавезно треба приложити комплетан пакет материјала за учење за све године и предмете студијског програма.

Наставно особље

Постоји одговорни наставник – руководилац студија на даљину. Један наставник може да покрива највише три предмета у семестру који се изводе на даљину.
Пошто учење на даљину захтева нове улоге за наставно особље, конзорцијум мора показати:

- компетентности које имају креатори пакете материјала за учење, наставници и сарадници у сврху реализације предвиђеног циља студијског програма.
- на који начин је у студије на даљину уграђен систем квалитета високошколске установе.

Консултације

Од значаја је квалитетан и поуздан систем за вођење наставног процеса који контролише процес извођења консултација за студије на даљину (интерактивни рад са студентима).
Консултативни центри морају да задовоље стандарде у погледу опреме (информационо-комуникациона инфтраструктура интегрисана у систем учења на даљину), простора и техничког особља и у њима се обављају, у одређеном обиму, класичне консултације по дефинисаном и објављеном распореду.

Контрола знања

Контрола и оцењивање знања студената спроводе се кроз различите форме предиспитних провера и кроз испит, на исти начин и под истим условима као и код класичних испита. Завршни рад се такође брани под истим условима као и код класичних студија. Испит и одбрана завршног рада обавезно се изводе у седишту једне од партнерских установа.

Студенти

Студенти пријављени за студијски програм који се изводи учењем на даљину морају бити детаљно и једнозначно информисани о условима и захтевима који проистичу из специфичних околности извођења учења на даљину.
Студенти уписани на студије на даљину могу прећи на класичан програм на начин и под условима дефинисаним актима високошколске установе, али само у оквиру укупног броја студената за који је класични програм акредитован.

Инфраструктура

Конзорцијум мора пружити доказе да располаже простором који по величини и условима обезбеђује нормално обављање испита, рад административно особља и смештај и рад на одржавању интегрисане платформе за подршку учењу на даљину. Конзорцијум треба да обезбеди наставни материјал потребан за извођење наставе на даљину у складу са Стандардом 12. Овај материјал се дистрибуира до студената преко Интернет мреже. Комплетна настава се се може изводити и у реалном времену, посредством видео конференцијског система до консултативних центара ван седишта чланица конзорцијума, чиме се обезбеђује интерактивност, односно двосмерна комуникација професор-студент.
Конзорцију мора да обезбеди одговарајућу стручну литературу која мора бити доступна студентима у електронском облику на одговарајућој Интернет страници.

StudyIN Serbia

StudyIN Serbia

StudyInSerbia.rs
StudyIN Serbia

Strengthening of Internationalisation
Policies at Universities in Serbia
www.GoInternational.uns.ac.rs